

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Бранка Л. Младеновић

КВАНТИФИКАЦИЈА И ЕГЗИСТЕНЦИЈА
ПРОБЛЕМИ ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНЕ КВАНТИФИКАЦИЈЕ У
СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗИКУ

докторска дисертација

Београд, 2016.

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF PHILOLOGY

Branka L. Mladenović

QUANTIFICATION AND EXISTENCE

Problems of Existential Quantification in Serbian and English Languages

PhD Thesis

Belgrade, 2016

БЕЛГРАДСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОЛОГИЯ

Бранка Л. Младеновић
Квантификации и Существование

Проблемы экзистенциальной количественное на сербском и английском
языках

докторская диссертация

Белград, 2016

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ И ЧЛАНОВИМА КОМИСИЈЕ:

Др Милош Ковачевић, редовни професор за научну област Српски језик и Општа лингвистика; година избора у звање: 1995; запослен на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Датум одбране: _____

КВАНТИФИКАЦИЈА И ЕГЗИСТЕНЦИЈА

ПРОБЛЕМИ ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНЕ КВАНТИФИКАЦИЈЕ У СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗИКУ

Сажетак

Проблем егзистенције се у лингвистици разматра у оквиру два друга проблема: 1) Које реченице су егзистенцијалне? 2) Који квантификатори се могу појавити у егзистенцијалним реченицама? Што се логике тиче, прво питање је формулисано пре као 3) шта егзистенцијална реченица тврди као пропозиција? Иако се одговори разликују, заједничко им је становиште да постоји прототип егзистенцијалне реченице, односно да треба испитивати само одређене егзистенцијалне глаголе. Тако се у енглеском испитује глагол бити (be), а у српском глагол имати, форма има. Скоро опште је прихваћено да уколико се испитују реченице у којима је главни глагол "постојати"(exist), да резултати могу бити само тривијални, стога су такве анализе изузетно ретке. Међутим, пошто је наша основна хипотеза (заснована на Бондаренковом становишту) да су глаголи носиоци реализације категорије егзистенције, где је глагол постојати (exist) основни егзистенцијални глагол, наша анализа почиње с реченицама у којима је главни глагол управо глагол постојати. Упоредјујући "базичне" и "проширене" реченице с постојати, имати (било) и бити (be) као главним глаголима, дошли смо до следећих резултата:

1) Глаголи постојати, има (било) и бити (be) покривају различите слојеве "егзистенције"; први слој се односи на *све (everything)* као *било које нешто* што припада једном од могућих скупова, скупу чији су елементи директно "бројиви" или скупу чији су елементи индиректно бројиви, након што је дата "мера" ("мерљив" скуп елемената) и који носи глагол постојати; глаголи има за српски и бити (be) за енглески, првенствено се односе на *посебно нешто*, које припада једном од поменутих скупова, где се уводи слој "људско", тј. уводи се "мера", првенствено за време и простор; у овом слоју, у оба језика, глагол бити, има и посебне функције: специфичније се одређује "мера" за време, уводи се 'стање' и "догађај", чиме се омогућава појава трећег слоја који носе "глаголи Догађања"; на трећем слоју "егзистенција" се одређује као конкретно (живо, неживо) и апстрактно, *посебно* и опште, као *сви(all) које је једна целина, догађај*.

2) Реченична форма се такође мења, од персоналне "проширене" реченице с глаголом постојати на 'безличну' "проширену" реченицу с глаголима имати(било) и бити (be), односно, на 'безличне' реченице с глаголима Догађања.

3) Иако два језика показују разлике с обзиром на граматичка решења облика "проширене" егзистенцијалне реченице с поменутиим глаголима као и на функције које се придодјељују глаголу бити, видљиво је да категорија егзистенције, када је реализована глаголима, има бар три слоја значења; у првом слоју "постојање" је првенствено припадање, у другом је "примерковање", док се у трећем може одредити као врста "догађаја" који може бити сложен или једноставан.

4) Што се тиче квантификатора, примећујемо да иако за сваки слој можемо издвојити "типичне" квантификаторе, узето у целини, "егзистенција" укључује појаву свих позитивних квантификатора.

5) Ако прихватимо да су егзистенцијални глаголи примарни носиоци реализације категорије егзистенције у оба језика, онда такође можемо прихватити и становиште по коме су сви "позитивни квантификатори" егзистенцијални, али и да њихово специфично појављивање и њихова функција зависе од слоја егзистенције који је у питању.

Кључне речи: егзистенција, припадање, примерковање, мера, слојеви егзистенције, догађај, глаголи Догађања, квантификатори.

Научна област: лингвистика

Ужа научна област:

УДК број: _____

QUANTIFICATION AND EXISTENCE

Problems of Existential Quantification in Serbian and English Languages

Abstract

In linguistics, the problem of existence is explored within two other problems: 1) Which sentences are the existential ones? 2) Which quantifiers can appear in existential sentences? Regarding logics, the first question is formulated as 3) what does the existential sentence state as a proposition? Though the answers are different, there is a common opinion on what the prototype of an existential sentence is, or, which verbs are to be investigated. So, for English it is verb be, and for Serbian, verb имати (have), its form има. Generally, it is supposed that if we analyse sentences that have exist as their main verb, the results can only be trivial and hence, this kind of analysis is extremely rare. Nevertheless, as we have accepted the hypothesis, based on Bondarenko's statement, that category of existence is primarily realized by verbs where verb exist is the basic existential verb, we started our analysis with sentences containing exist as the main verb. Comparing bare and "extended" sentences with exist, има (have), било, and be as the main verbs, we got the following results:

- 1) Verbs exist, има (било), and be cover different layers of "existence". The first, carried by verb exist, refer to **everything (све) as any thing** that belongs either to the set of elements that can be directly "counted" or to the set of elements that can be indirectly counted, after being "measured". Verb има (have) for Serbian and verb be for English, refer primarily to **particular something**, belonging to one of the mentioned sets, introducing the layer of "human", i.e. the measure, especially for time and space; for both languages, verb be also specifies the measure for time, introduces 'state' and a new layer as "event", so enabling "Event verbs" to appear, referring to "existence" as concrete (animate or inanimate) and abstract, particular and general, to **all(сви) as a whole**, or an "event".
- 2) The form of the sentences is also changed, from personal "extended" sentences containing verb exist to "impersonal" sentences containing verbs има (било) and be, so as the "impersonal" sentences carried by Event verbs.
- 3) Though differences between two languages, regarding grammatical form of the "extended" sentences so as the functions assigned to verb be, are obvious, still, it is clear that category of existence, if realized by verbs, containing several layers, has different meaning depending on its layer: at the first layer, the meaning of "exist" is to belong; at the second, the meaning of "exist" is to be instantiated, and at the third, "exist" is defined as some sort of "event", simple or complex.

- 4) Regarding quantifiers, we can notice that at each of the layers, some specific quantifiers prevail, but taking into account all layers of the "existence", all sorts of quantifiers are included.
- 5) To sum it up, if we accept that existential verbs realize "existence", than we can also accept that all "positive" quantifiers are existential, and that their specific appearance and function depend on the layer of "existence" in question.

Keywords: existence, belonging, instantiation, measure, layers of existence, event, Event verbs, quantifiers.

Field of study: linguistics

Specific field of study:

UDK number: _____

Садржај

УВОД.....	1
1. ПРЕЛИМИНАРНО ОДРЕЂЕЊЕ ЗНАЧЕЊА ПОЈМОВА: квантификатори, квантификација, егзистенција.....	13
1.1. Квантификација и квантификатори.....	13
1.2. Одређење појма егзистенција.....	16
2. ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНА КВАНТИФИКАЦИЈА СИНТАКСИЧКИМ СРЕДСТВИМА, ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНА РЕЧЕНИЦА.....	18
2.1. Егзистенцијална реченица као пропозиција.....	20
2.1.1. Однос конструкција There + be, There + exist, NF + exist.....	28
2.1.2. Реченица с глаголом постојати (exist) – "базичне" и "проширене".....	30
2.2. Безличне и персоналне егзистенцијалне реченице у српском језику.....	34
2.2.1. "Базичне" и "проширене" реченице у оба језика.....	35
2.2.2. Проширене реченице с глаголом постојати, персоналне и безличне, у српском језику.....	40
2.2.3. "Проширене" реченице с глаголима има и било(је).....	46
2.3. Поређење: модели егзистенцијалне реченице с глаголом постоји у српском и енглеском.....	52
3. ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНИ ГЛАГОЛИ, ГЛАГОЛИ ПОСТОЈАЊА (Verbs of existence).....	55
3.1. Одређење значења речи постојање (егзистенција) – лексички ниво.....	56
3.2. Класификација егзистенцијалних глагола у енглеском језику.....	59
3.3. Класификација егзистенцијалних глагола у српском језику.....	67
4. ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНА КВАНТИФИКАЦИЈА ЛЕКСИЧКИМ СРЕДСТВИМА.....	79
5. ЗАКЉУЧАК.....	85
Списак цитиране литературе.....	91
ПРИЛОГ 1.....	96
ПРИЛОГ 2.....	101

УВОД

Предмет нашег истраживања је однос квантификације и егзистенције с посебним освртом на егзистенцијалну квантификацију и њене реализације у српском и енглеском језику. Реч је о проблемима који сазнајно историјски гледано припадају филозофији и логици и за које се дуго сматрало да нису предмет истраживања лингвистике. Ипак, приближавање логике и лингвистике се десило, и то онда када су логичари прихватили да симболички и "природан" језик имају исти извор, а лингвисти да се резултати и методологија логике не могу превидети при изучавању "природног" језика. Конкретан сусрет одиграо се по питању квантификације и квантификатора. На тај начин је у лингвистику посредно уведена основна дихотомија европске филозофије, као проблем сазнања истине и егзистенције. О којој дихотомији је реч, како је до повезивања филозофије, логике и лингвистике дошло, као и какав је утицај овог повезивања на граматике оба језика биће изложено у кратком прегледу који следи. Истовремено, биће то и предочавање оквира у коме се наше истраживање креће и указивање на извор за нашу основну поставку о три слоја егзистенције које реализују три 'серије' егзистенцијалних глагола уз употребу специфичних квантификатора.

Питање егзистенције је темељно питање филозофије, онтолошки одређено као питање: Шта је бит сваке ствари?, а њена теоријско сазнајна формулација је: Како се бит, суштина, може сазнати? Док је за тзв. Пресократовце, прве грчке филозофе (нпр. Талес, Хераклит), то питање значило који од позната 4 елемента, ваздух, земља, вода, ветар има приоритет, дотле од Парменида¹ (његово тврђење је да се суштина открива само мишљењем, или "све је једно, мислити и бити су исто") оно указује да ми 'стварност', свет у коме живимо, доживљавамо двојако: као оно што се непосредно појављује (ниво чула-физички свет), **променљиво и разнолико мноштво ствари**, и оно што је само посредно доступно (путем мишљења), а које је **једно и непроменљиво**. Грубо речено, европска филозофија се креће у оквиру ове дихотомије, а основне смернице дали су с једне стране Софисти², а с друге

¹ Парменид, грчки филозоф из града Елеје, 6 век пре наше ере, сматра се "оцем" западне (европске) филозофије, (Димон 1990: 22).

² О односу Софиста, Сократа и Аристотела, или о различитој употреби логоса као реторике и дијалектике види нпр Б. Младеновић, 2014.

стране Аристотел. По Софистима (Протагора) "човек је мера постојећих ствари да јесу, а непостојећег да нису", а пошто се ни појединци ни (веће или мање) групе међусобно не слажу у мишљењима, то је показатељ да се до истине, једне и непроменљиве, ни не може доћи. Односно, како се мишљење остварује говором, а он сам се користи као посебно устројен систем – неки одређени језик-реченице које људи изговарају (пишу) не исказују истину, већ 'креацију' истине, или мњење. За Софисте говором (логос) људи не саопштавају истину о свету, него је 'стварају'; говор је средство којим можемо убедити друге да прихвате наше мишљење као истину. Последица овог става је да предмет истраживања постаје језик на дескриптивном нивоу и његова арбитарна природа, а посебно они изрази помоћу којих се најбоље може утицати на саговорничково мишљење (нпр. стилске фигуре и придеви). По Аристотелу, пак, мишљењем владају закони, опште важећи, непроменљиви логои а не номои (разноврсни, променљиви обичајни закони), нпр. закон идентитета, A је A , свака ствар јесте то што јесте; ако то није истина, онда је она нека друга ствар а не A ; једна ствар не може бити и та и нека друга ствар. Логика је оруђе ("Органон"- назив за Аристотелову збирку списа о логоци) које нам користи да откријемо те законе и правила по којима можемо правилно да мислимо. С друге стране, зато што мишљењем владају закони, зато и језички облици, реченице којима нешто тврдимо(или поричемо) подлежу законима, што значи да им 'припада' истина, односно неистина. Језик је говор свету и његовој суштини, као израз облика мисли и њихових односа, а у чијој основи су непроменљиви закони мишљења, односно, то је говор о истини као једној и непроменљивој. Непосредна последица је да се испитују углавном реченице којима нешто тврдимо-поричемо, а које се означавају као судови (пропозиције). Аристотелову логику не занимају сами језички изрази већ појмови (облици мисли) и њихови односи реализовани реченицама одређеним као судови, а који пак могу бити универзални и партикуларни, позитивни и негативни. **"Ако знамо суштинска обележја неког појма а не само значење његовог језичког израза, онда знамо и да постоји предмет на који се тај појам односи."**³ Сем

³ He who knows what human – or any other – nature is, must know also that man exists; for no one knows the nature of what does not exist – one can know the meaning of the phrase or name 'goat-stag' but not what the essential nature of a goat-stag is. (Мартин Ј. Н. 2011: 212, "Existential Import in Cartesian Semantics", History and Philosophy of Logic, 32 (2011), 211–239).

суштинских обележја, појмови се разликују по општости (нпр. појам који је означен као Људи, општији је од оног који је означен као Грци или Сократ), али и по томе колико широку област стварности покривају, односно где се могу применити. У терминима савремене логике, битна својства су **садржај**, општост је **обим** појма и одређује се као однос родних и врсних појмова (у терминологији Теорије скупова као скуп и његов подскуп), а област примене је **опсег (досег)**. Структура суда је таква да је чини појам о коме се нешто тврди, субјекат, и појам којим се нешто тврди о субјекту, предикат. Веза ова два појма остварује се копулом, углавном је то глагол бити (форма *је*), па симболички изражено, структура такве реченице изгледа S је P. Под одређеним условима, по правилима силогизма⁴, тврдње доводе до истинитих или неистинитих закључака (изведених, нових тврдњи).

Историјски гледано, даљи развој логике ће се тицати истих питања и приближно истог става према говору и језику као код Аристотела: испитиваће се односи појмова, односно, односи судова. Модерна, Формална логика, тј. Предикатска логика (почевши са Фрегеом, крај 19-ог века), напушта разматрање силогизма и не бави се "суштинским" својствима појмова (не садржајем, већ само формом: обим и опсег појма), али само зато што изводи Аристотелов став о истини до краја. Ако је истинитосна вредност (истина, неистина) оно што одређује реченицу као суд, одређивање услова истинитости значи посредно и одређивање "суштине" (значење) појмова који је чине. Наиме, у формалној семантици значење се поистовећује с условима истинитости, а значење целе реченице зависи од значења њених делова (појам композитности). То даље значи и потврду егзистенције оног о чему таква реченица тврди (задржана је иста структура реченице, S је P). Симболичка форма ове логике такође је резултат до крајности изведене Аристотелове претпоставке о законитости мишљења, дакле и језика, тј. није битно(или није довољно) шта појединачне речи значе, битан је њихов однос у реченици која нешто тврди о неком предмету (појединачном или о врсти) који постоји у свету. Предикатска логика као што видимо покушава да решавајући

⁴ Силогизам је врста закључка; утемељен на односу велике и мале премисе, повезане једним заједничким појмом, средњим термином; нпр. Сви људи су добри-велика премиса, Срби су људи-мала премиса, појам људи као средњи термин; правилан закључак је Срби су добри.

проблем судова (услова истинитости) реши и проблем егзистенције⁵. Други облик формалне логике, познате као Логика исказа, бавиће се судовима не улазећи у проблем појмова (ни садржаја, ни обима, ни опсега). Упрошћено речено, она одређује истинитост сложеног суда тако што "простим" судовима придодељује неку од две истинитосне вредности (истинито, неистинито), а затим их повезује логичким везницима (или, и, не; импликација као једини облик закључка) и преко истинитосних таблица просто рачуна новодобијену вредност сложеног суда.

Међутим, како је за нас од интереса однос егзистенције и квантификације, то нас занима Предикатска логика јер се у њој и уводе егзистенцијални и универзални квантификатори (Логика исказа нема потребе за квантификацијом јер не разматра појмове, па самим тим ни појединачне лексеме као њихове изразе), а истовремено је она у основи Теорије квантификације за коју се сматра да чини неопходан део савремене лингвистике. Са њом је први пут дато свеобухватно решење појмова општег, посебног и појединачног, а у оквиру проблема односа појмова у реченици, и на нов начин је решавано питање универзалног, партикуларног и сингуларног суда (појам ће увести Кант (17-ти век), али такође на основу Аристотела, нпр. појам означен речју Сократ). Иако је још Аристотел увео симболе и променљиве, Предикатска логика сваки појам, био он субјекат или предикат, посматра као променљиву; субјекат, као било коју ствар која постоји у "универзуму ствари", а предикат као било које својство. Проблем који онда мора да реши је како знамо о чему нешто тврдимо, али и шта уопште тврдимо, дакле како од једне "отворене" реченице направити суд. У ту сврху се с једне стране уводи појам универзум ствари, или дискурсни универзум (свет објеката о којима се говори), а с друге, модел интерпретације⁶ у коме можемо интерпретирати конкретне реченице као истините-неистините, али и појам квантификације и квантификатори. Размотримо следећи пример, "**Сви Еским** су зимогрозни." Ову реченицу можемо интерпретирати: може се очекивати да Еским буде

⁵ Другачије речено, решавајући проблем услова истинитости као проблема форме, решаваће и проблем значења-садржаја, проблем семантике. Тако настаје Формална семантика, где се значење поистовећује с условима истинитости.

⁶ Треба нагласити да појам модел интерпретације не припада Фрегеовој логици, тј. Фреге одређује истину као једну и непроменљиву, док Тарски, који је творац идеје Модела, уводи истину као "задовољава" (satisfiability-in-a-structure), као "истина – у – моделу"(truth-in-a-model), види Б. Парти 2012: 7, In The Logica Yearbook 2012, eds. Vit Punčoch.

зимогрожљив **ако се пронађе примерак** човека који је Еским (припада скупу Еским), или **за тако случајно избрани примерак** ће се установити да је зимогрозан, (Шарић 2002: 119; пример (1)). Да би се овај тип реченице анализирао као суд (има једну истинитосну вредност), уводи се појам (нови тип константе у логици, осим негације) универзални квантификатор (\forall) са значењем "сви", "сваки" или "за све". Он се смешта на почетак реченице, па симболичка форма поменутог примера изгледа $\forall x(E(x) \rightarrow Z(x))$. Односно, "Ако је x Еским, онда је x зимогрожљив". Универзални квантификатор **веже** x -ове, па иако то може бити било која индивидуа, на овај начин је реч увек о једној истој вредности (у овом случају индивидуе из скупа Еским) која се придодељује променљивој (варијабли) x . Увођењем универзалног квантификатора обезбеђујемо да од пропозицијске функције $f(x)$ као "отворене" реченице, којом се каже да **нешто** (из датог домена) има **неко** својство (у датом моделу), добијемо формулу $\forall(x)f(x)$; односно, наша реченица постаје суд и значи: "За свако (x) важи да $f(x)$ " (у нашем случају $f =$ је зимогрожљив). Други начин да се варијабле вежу је преко егзистенцијалног квантификатора, чији је симбол \exists и који значи "постоји бар један". Од пропозицијске функције $f(x)$ постаје суд $(\exists x)f(x)$. Израз садржи везану варијаблу која реферира на тоталност и каже:

у укупности ствари **постоји бар једна** која **има својство** f . Егзистенцијална се тврдња увек **квалификује** с обзиром на **својство**, једино у том облику егзистенцијална реченица **казује нешто ново**. Каже ли се за неки физички објекат да постоји, изриче се тривијална реченица, јер сви физички објекти постоје. Једино је сувисло питање **постоје ли објекти одређене врсте**. Постојање се формулира једном операцијом у објектном језику, а оно што му одговара у метајезику је истина. **Кад год је реченица истинита, може се превести реченицом која казује да у сфери објеката нешто постоји.** ((Рајхенбах 1947: 88-89), по Шарић 2002: 122).

Као што видимо универзални квантификатор обезбеђује знање о **једном скупу** у коме су **све индивидуе** о којима говоримо, и о заједничком **својству** које им **припада**, а егзистенцијални, знање о томе да се у "универзуму ствари" може наћи **бар један примерак** који **има то својство** (у општијем случају својство може бити релација). Реченица којом се директно тврди постојање неког предмета је тривијална уколико није реч о **врсти** предмета о коме се говори. У одређеном моделу интерпретације установићемо да ли реченица има вредност истина, или неистина. Јасно је да су питања истине и егзистенције постављена као однос два

облика исте реченице, оне у метајезику и оне у објектном језику. Овако постављен проблем квантификације и егзистенције, при том у потпуно симболичкој форми, за лингвисте неће изгледати као проблем од интереса. Због тога, дуго времена, све до појаве Монтагове граматике (шездесете године двадесетог века), логика⁷ није имала стварног додира с лингвистиком, а ни лингвистика с резултатима логике.

Додуше, Јасперсен је увео питање квантификације и квантификатора у лингвистику још тридесетих година двадесетог века. По њему су квантификатори засебна врста речи, а функција им је да означе (квантитет) количину и степен онога што именица, којој су додати, значи. Ипак, његов приступ није проблем квантификације доводио у везу с проблемом истине, а самим тим ни с проблемом егзистенције.

На потребу повезивања логике и лингвистике указивао је још шездесетих година двадесетог века Бенвенист. Он саветује лингвисте да се "користе инструментима које је изградила логика скупова", (Бенвенист 1957: 23), а логичарима указује да језик логике проистиче из истог извора као и "обичан"- "природан" (сматрало се да је обичан језик сувише двосмислен и да га треба усавршити стварањем једног формалног система у коме су могућа само недвосмислена тумачења реченица). За разлику од времена Расела и Витгенштајна када су се логика и лингвистика само укрштале, (Бенвенист 1957: 23), од Мостовског (у раду из 1957 увео је појам поопштени квантификатори-generalized quantifiers (GQ), односно квантификатори као што је "постоји небројиво много") почињу логичари да се интересују за обичан, природни језик. Појавом Монтагове граматике (1960-1970) постало је јасно да логичари уочавају исто исходиште језика логике и обичног језика:

По мом мишљењу, не постоји значајна теоријска разлика између природних и вештачких, логичких, језика; заиста сматрам да се синтакса и семантика обе врсте језика могу разумети у оквиру једне природне и математички прецизне теорије. По овој тачки се разликујем од већине филозофа, али верујем да се слажем са идејама Чомског и његових сарадника. (Монтаг, *Универзална граматика*, 1970)

С друге стране, мења се приступ логичара према решењима Предикатске логике првог реда, па ће Барвиз и Купер (1981) приметити да

⁷ Детаље о историји логике види нпр. у Приор, 1970, или Голдфарб, 1979.

Квантификатори стандардне логике првог реда (како је представљена у основним уџбеницима о логици) не могу се адекватно применити на реченице које су квантификоване у природном језику из најмање два разлога. Прво, постоје реченице које се не могу представити у симболичкој, логичкој форми ограниченој само на квантификаторе првог реда. Друго, синтаксичка структура квантификованих реченица у предикатском рачуну и синтаксичка структура квантификованих реченица у природном језику сасвим су различите. (Барвиз и Купер, 1981: 159)

Тако настаје Теорија поопштених квантификатора, Theory of Generalized Quantifiers (превод је дала Шарић, 2002), или скраћено Теорија квантификације, (ТК). Најопштије речено, ова теорија представља проширење употребе квантификатора од само два 'логичка' у Предикатској логици првог реда, егзистенцијални и универзални, на друге, 'лексичке', квантификаторе, нпр *много, мало, пола, тачно два, мање од*, итд.

Много година пре него што је тврдња о значају ТК изнета у Станфордској Енциклопедији Филозофије (2005): У данашње доба и логика и лингвистике као део свог стандардног садржаја користе логички апарат Теорије поопштених квантификатора ("Generalized quantifiers are now standard equipment in the toolboxes of both logicians and linguists."), односно, десет година након што је ова теорија добила своје прве облике, 1980, Пипер у свом раду о типовима квантификатора у српском језику констатује:

И термин и појам квантификатор лингвистика је ...преузела од логике. Покушаји да се логички и лингвистички квантификатори термилошки разграниче су ретки. Њихово појмовно разграничење одвија се интензивније...указивало се на потербу да концепције квантификатора буду у мањој мери априорно логичке, а у већој мери лингвистичке. Преглед основних типова квантификатора који се овде предлаже замишљен је тако да више удовољи овом другом захтеву, макар донекле на уштрб егзактности методе. (Пипер 1980: 101)

Двадесет пет година касније у Пипер и други (2005 : 870-912), још нема промене у ставу удовољава се "другом захтеву". Иако постоји огромна сакупљена грађа описа начина квантификације (најдетаљније изложена у Пипер и други (2005)), напр. Ивић (1964, 1973, 1980 - сингуларнија и плуралија тантум, синтаксичке конструкције с квантификаторима, партикуларизатори), Пипер (1983 - заменички прилози, 2009 - семантичка категорија степена), Грицкат (1997 - заменице сав, сваки), Кордић (2003 - прилози овде, ту, тамо., 2005 - граматичка категорија броја), Рунић (2006 - синтакса детерминатора у српском и румунском), Ристић (2008 - прилог постепено као лексички квантификатор), Јовановић-Шћепановић (2009 - паукали) и изванредне идеје и класификације, али наши аутори као да

избегавају употребу логичког апарата. Дело Љ. Шарић (2002) је јединствено на језичком подручју бивше Југославије управо по томе што представља покушај да се укаже на неопходност примене, бар основног, логичког апарата како би се систематски разграничили појмови вазани за проблем квантификације, али и егзистенције, па ће због тога бити и наш главни 'референт' на ове теме у србистици.

Сама пак употреба тог 'апарата', (ТК), не даје и јединствена решења ни у лингвистици, ни у логици, али је његов утицај видљив у граматикама оба језика.

Новије граматике енглеског језика, од 1985. - Квирк, Лич и други - до 2002, Хадлстон и Пулум, показују тенденцију да квантификаторе одреде слично оном како се одређују детерминатори, у оквиру именске синтагме; детерминатори се онда узимају као посебна класа речи:

1. R.Quirk, S. Greenbaum, Geoffrey Leech, *Comprehensive Grammar of the English Language*, 1985.

Детерминација је функција речи (понекад и фраза) којом се одређује врста референце коју нека именска синтагма има. Може бити одређена (the), неодређена (a), партитивна (some), или универзална (all), (Квирк 1985: 64). Поред предлога, заменица, везника, модалних глагола и детерминатори припадају затвореној класи речи за разлику од отворене класе речи, као што су именице, придеви, глаголи са потпуним лексичким значењем и прилози. Међу њима постоји и посебна класа која има логичку пре него синтаксичку функцију, као што су речи у оквиру негације, нпр. never (никад). Квантификатори имају функцију постдетрминатора и такође чине две класе речи, отворену: many, (a)few, several, much, (a) little и затворену, које углавном чине именице квантитета: lot, deal, amount.

2. Rodney Huddleston, Geoffrey K. Pullum, *The Cambridge Grammar of the English Language*, 2002.

Квантификатори су подврста детерминатора. Док се модификатори и комплементи могу наћи у различитим синтаксичким структурама, докле се функција детерминатора налази само у структури именске фразе и служи томе да је представи као одређену или неодређену. Разликују детрминаторе као функцију и детерминативе као лексичке категорије (врсте речи), као облике реализације детерминатора. Детерминатори се могу реализовати и детерминативним фразама, или генитивом именске синтагме; нпр. именска фраза Министров говор-The

minister's speech - у традиционалној граматици се одређује као пример подврсте придева, али то није тачно, јер је реч о посебној, основној категорији, (Хадлстон 2002: 23).

У граматицама српског језика, нпр., Мразовић 2009, наилазимо на слично разматрање односа детрминатива и квантификативних детерминатива као њихове подврсте. То је ново уведена класа речи (Мразовић 2009: 36) која служи успостављању односа између именице и ванјезичке стварности, њима се изриче начин на који се садржај именичког појма остварује, они су пратиоци именице и њихов облик зависи од именице са којом чине именску фразу. У делу "Синтакса савременог српског језика" разматра се проблем квантификације са семантичког и граматичког становишта и установљава се основна појмовна опозиција семантичке категорије за количину, као нумеричка и ненеумеричка квантификација, (Пипер 2005: 870); даје се граматичка и семантичка типологија квантификатора и разматра се квантификација како у именском изразу тако и квантификација предикатског садржаја глагола. Треба истаћи Пиперово примећивање да ненеумерички квантификатори, подгрупа апсолутних квантификатора, дефинисаних као неодређени, "обавештавају само о постојању извесних објеката и самим тим о постојању извесног квантитета", (Пипер 2005: 877).

Што се тиче проблема егзистенције, у србистици је ситуација таква да постоји обиље појединачних анализа и изванредних примећивања, али без системског приступа, па Лазић-Коњик с правом каже:

..нарочито нема монографских радова у којима би се свестрано описала семантичка категорија егзистенције, нпр. с функционално-семантичког аспекта. Углавном се разматрају значења и употреба глагола бити и у вези с тим проучава његово егзистенцијално значење као једно од могућих (уп. Кордић 2002, Ковачевић 2005), сличној за глагол имати (уп. Грицкат 1961, Арсенијевић 1993, Корин 1997, Кордић 2002), затим, има неколико радова о неким питањима у вези са егзистенцијалним реченицама (Ивић 1982, Фелешко 1995, Стојановић 1996, Корин 1997), док је глаголима са егзистенцијалним значењем (према нашем увиду у литературу) посвећен само један рад мањег обима који не залази дубље у анализу, већ се претежно пописују главнији глаголи из ове семантичке групе (в. Шпис 1987). (Лазић-Коњик 2009: 363)

Теоријски оквир у коме она види решење питања егзистенције као функционално-семантичке категорије је Теорија семантичких поља коју је изградио Бондаренко са сарадницима, од 1987 до 1996, као надоградњу Јасперсенове идеје појмовних

категорија. Овај свој рад сама ауторка оцењује као начелно разматрање које захтева даљу разраду:

У начелу смо размотрили основна питања у вези с обимом, садржајем и границама категорије егзистенције у српском језику, испитали организацију и структуру ФСП егзистенције, показали да се може говорити о лексичком и синтаксичком центру и утврдили основна средства њеног језичког изражавања. (Лазих-Коњик 2009:369)

Ауторка је у приличној мери критички настројена према стању ствари у србистици, али не треба previdети да ситуација није много боља ни када је реч о енглеском језику. Додуше, постоји огроман број радова посвећен проблему егзистенцијалне реченице, обрађен углавном из угла две теорије, Теорија квантификације и Теорија функционалне перспективе реченице, али такође нема монографских студија с описом егзистенције као семантичке категорије. Горе поменуте граматике енглеског језика дају само кратак опис егзистенцијалних глагола, углавном глагола бити (to be), али с акцентом на његову копулативну функцију. Детаљније се излаже и глагол имати (to have), уз само два примера као илустрације његовог егзистенцијалног значења у Бибер и други (1999: 429). Листе глагола с егзистенцијалним значењем дате су за оба језика. Међутим, док је листа егзистенцијалних глагола српског језика коју је дала Шпис (1987) остала само као начелни попис, дотле се листа коју је Левин дала (1993) још увек узима као основа за семантичку анализу енглеских глагола, иако без посебног осврта на проблем егзистенције као функционално-семантичке категорије.

Како је синтакса место сусрета логике и лингвистике (нпр.логичари Фредерик (2013); Француз (2007, 2010), или лингвиста Адам, Фирбасов следбеник, (2012)), егзистенцијална реченица представља онај тип реченице који је од општег интереса. Из тог разлога, два лингвистичка приступа су за нас занимљива јер у центар својих истраживања стављају и егзистенцијалне глаголе и синтаксичке структуре којима се категорија егзистенције реализује. Прво, реч је о Теорији семантичких поља, Бондаренко (1991), која говори о егзистенцији као семантичко-функционалној категорији, за коју се тврди да има два центра реализације: именице и егзистенцијалне глаголе, а синтаксички се реализује као именска и егзистенцијална реченица. Друга лингвистичка теорија, која се као и теорија Бондаренка одређује термином функционална, а која испитује синтаксичку функцију глагола у реченици, је Теорије функционалне перспективе

реченице (Фирбас, 1992, 1995 и Свобода, 1989, 2006), однодно, на њој изграђена Теорија фокализације (Халупка, 2011). Глаголи имају функцију да субјекту придоделе квалитет, или да уведу **нову појаву** на сцену, на тај начин изражавајући постојање (егзистенцију), или појављивање те појаве, (Фирбас 1995: 65, по Адамс 2012: 2).

Егзистенцијалне реченице (видећемо касније) се обично појављују у безличном облику, а централни егзистенцијални глаголи који се испитују су бити /to be и имати /to have, али само као копулативни. Када је у питању енглески језик, мишљења лингвиста и логичара углавном су одређена ставом Бенвенисте да глагол имати није ништа друго него обрнуто бити ("avoir is nothing other than an inverted etre.", ((Benveniste 1966: 197) по M.den Dikken 1997: 141)). Зато ма како да се аутори разликују у анализи овог глагола, у суштини је увек реч о глаголу бити⁸.

Реченице у којима су поменути глаголи носиоци предикације не могу се увек директно заменити с реченицом чији је предикат глагол постојати (exist)⁹ као пуна лексичка јединица, а за који се подразумева да је централни егзистенцијални глагол. На основу те чињенице, а прихватајући становиште да су егзистенцијални глаголи носиоци реализације семантичке категорије егзистенције, и у оперативну сврху прихватајући поделу на егзистенцијалне и универзалне квантификаторе, поставили смо своју основну хипотезу: егзистенција није препознатљива само кроз употребу одређених квантификатора већ је реч о три слоја Постојања¹⁰ које реализују три "серије" глагола: први слој је реализован глаголом постојати; други, реализују глаголи бити и имати, углавном употребљено копулативно бити, када је реч о енглеском, односно безлична форма има (било), када је реч о српском; трећи слој, реализују глаголи са 'специфичнијим' егзистенцијалним значењем (глаголи из групе Појављивања и групе Постојати (Постојања) – групе назване по

⁸ Види нпр. Relational nouns and existential have, Bert Le Bruyn, Henriëtte de Swart, Joost Zwarts SALT 23, 535 – 548, 2013, где се егзистенцијалност одређује као проблем дефинитности, односно присуства егзистенцијалног квантификатора, првенствено лексеме *a* (неодређени члан), а који се типично појављује с глаголом бити а не с имати.

⁹ Иако се прихвата да је реченица којом се тврди само постојање неког објекта тривијална, видећемо да је реч и о разлици граматичке (безличне и личне форме), али и семантичке природе (различита одређења својстава "стварности", слоја егзистенције).

¹⁰ Користићемо увек велико почетно слово када је ова реч у питању из техничких разлога: реч је истовремено о категорији (најопштијем појму) и о искуственом доживљају "старности", па ће то бити начин на који се ова двострукоост значења предочава.

класификацијама које смо анализирали, односно, глаголи Догађања, како смо их ми одредили), нпр. настане, створи се, живи, траје.

Организација тезе извршена је у складу с горе изложеним прихваћеним становиштима: поглавље 1 доноси нека оквирна одређења значења појмова квантификација, квантификатори (1.1) и егзистенција (1.2.). У одељку 2, први део доноси опште одређење егзистенцијалне реченице; подпоглавље 2.1. представља синтаксичко-логички ниво и доноси неке одговоре на питање о томе које реченице су егзистенцијалне и шта се њима као пропозицијама тврди. Пододељак 2.1.1. је посвећен односу *There be* и *There exist* конструкција, а 2.1.2. реченицама с глаголом *exist* као главним предикатом. Пододељак 2.2. представља каратак преглед разматрања персоналних и безличних егзистенцијалних реченица у српском језику, док се у 2.2.1. детаљније излаже однос "базичне" и "проширене" егзистенцијалне реченице у оба језика; у 2.2.2 разматра се "проширена" реченица с глаголом *постоји* за српски језик, а у 2.2.3. "проширене" реченице с глаголима *има* и *било(је)*, и у 2.3. поредимо моделе у два језика, прво с глаголом *постојати*, а затим с *Има + ИФ* и *There be* (2.3.1), као и *Било је + ИФ* и *There be* (2.3.2). Следеће поглавље, 3, даје класификацију егзистенцијалних глагола у оба језика. Док је анализа у подпоглављу 3.1. лексичке природе, посвећена одређењу значења речи егзистенција-постојање (преузето за српски језик из Речника Матице српске, а за енглески из *The free dictionary*, <http://www.thefreedictionary.com>), у 3.2. и 3.3. дајемо синтаксичко-лексичку анализу и њен резултат у форми класификације егзистенцијалних глагола (3.2. за енглески, а 3.3. за српски језик). Поглавље 4 посвећено је одређењу квантификатора као лексичких јединица, обрађено с прагматичког нивоа. Последње поглавље, 5, чини Закључак. Основни извор података за ову анализу и поређење два језика су корпуси: Корпус и СОСА¹¹.

¹¹ **Корпуси:** Витас и Утвић, (2011-). Витас, Душко и Марко Утвић. *Korpus savremenog srpskog jezika (SrpKor)* на Математичком факултету Универзитета у Београду. Доступан на интернету на: <http://www.korpus.matf.bg.ac.rs>. У нашој ознаци као Корпус;
Дејвис, (2008-): Davies, Mark. *Corpus of Contemporary American English, 450 million words, 1990-present*. Доступан на интернету на: <http://corpus.byu.edu/coca/>. У нашој ознаци: СОСА.

1.ПРЕЛИМИНАРНО ОДРЕЂЕЊЕ ЗНАЧЕЊА ПОЈМОВА: квантификатори, квантификација, егзистенција

Пре него што започнемо било какву конкретну анализу, сматрамо да је неопходно да дамо оквирно одређење значење основних појмова које ћемо користити: квантификација, квантификатор, а затим и значење појма постојање.

1.1. Квантификација и квантификатори

Видели смо из Увода да се у лингвистичкој литератури појам квантификације најчешће употребљава тако да покрива све "оно што се обично на нивоу именске синтагме одређује као детерминација", а онда се квантификаторима називају скоро сви детерминаторски изрази, све упитне речи, "сви чланови граматичког скупа неодређених заменица могу се сматрати квантификаторима неке врсте, сличне су логичким квантификаторима", (Шарић 2002: 13). Пошто се детерминатори јављају само у оквиру именске синтагме, углавном је реч о такозваним номиналним квантификаторима чија је улога да "квантификују референт именице", (Шарић 2002:15)¹². Међутим, већ Доти (1979) уочава да постоји и квантификација коју носе глаголи и глаголске синтагме, али се због граматичких ограничења енглеског језика (реч је о аспектуалности која се реализује синтаксичким, не и лексичко-морфолошким средствима) проблем јасније сагледава тек указивањем на словенске језике. Анализира се улога префикса на- и префикса по- (у руском језику) који глаголу придодјељују квантификацију у два различита смера: као максимум (нпр. на-јео, на-пио), или минимум (по-јео, по-пио), учествујући при том и у процесу аспектуалности, види Филип (2000). Да би се покрили изрази у оквиру номиналне и вербалне квантификације, смер истраживања се помера од традиционалног облика Теорије поопштених квантификатора (Барвиз и Купер 1981), где се **поопштени квантификатори везују само уз именске синтагме, односно детерминатор именска фраза**, ка синтетичком, логичко-синтаксичко-лексичком приступу семантици и синтакси коју предлажу Пустејевски и Тени (2000). Централни појам

¹² Ово мишљење иако широко прихваћено није и једино, нпр. Р.Бери, 1997, за енглески језик, сматра да су квантификатори само они детерминатори који подразумевају релацију "део нечег", па су тако *all of(сви- од)*, *some of(неки од)* квантификатори, али не и *all(сви)*, *some(неки)*.

тог приступа је "догађај" (у граматичком смислу, одређен као граматички објекат) посматран из ширег појмовног оквира који обухвата категорије као што су узрок, време, промена, или стање, а акценат се ставља на глаголе, док је именица део "догађаја". Овај приступ биће нам од највеће помоћи при анализи треће 'серије' егзистенцијалних глагола.

Што се Предикатске логике тиче, а која је у основи ТК, видели смо да универзални квантификатор обезбеђује знање о **једном скупу свих индивидуа** о којима се говори и о заједничком **својству** које им **припада**, а да егзистенцијални обезбеђује знање о томе да се у "универзуму ствари" може наћи **бар један примерак** који **има то својство**(у општијем случају, својство може бити релација)¹³. Међутим, ТК разматра друге квантификаторе, нпр. *више од пола, много, мало, већина*, који се просто не могу интерпретирати ни као универзални, ни као егзистенцијални, а за које сматрају, када се квантификатори испитују у општем случају, да су "екстремно атипични квантификатори", (Барвиз и Купер 1981: 160). Опште прихваћено становиште у ТК је да горе поменуте лексеме нису квантификатори већ детерминатори, тј. да структура логичког квантификатора (детерминатор + израз за неки скуп, нпр. много + људи) у потпуности одговара структури именске синтагме (детерминатор + именица; много + људи); *много* није квантификатор као нпр. *сви*, већ је детерминатор, а именска синтагма (фраза) је квантификатор. Термини који се користе су: детерминатор (лексема која га реализује), скуп ограничења(сама именица-рестриктор) и скуп примене (досег, домен квантификатора). Проблем који настаје је питање интерпретације значења квантификатора. Избегавајући решења која нуди Теорија скупова због огромног и компликованог апарата, ТК прибегава Теорији модела која дозвољава да "значење квантификатора не мора бити уграђено у логику, већ може да се мења из модела у модел", (Барвиз и Купер 1981: 162). Ипак, претпоставка је да постоји неки фиксни контекст који одређује значења базичних израза, укључујући и лексеме много, мало, и сличне. Свакако, у зависности од модела, мењаће се значење

¹³ Примећујемо да Предикатска логика, а посредно и ТК, у односу на Аристотелову логику, на нов начин решава питање егзистенције, односно, да се уочава разлика између 'могуће' постојање (постоји *бар један* примерак, којим се гарантује да скуп није празан) и 'стварно' постојање (*постоји један* као стваран примерак), а које се наслеђује већ с Декартом, види John N. Martin, Existential Import in Cartesian Semantics, HISTORY AND PHILOSOPHY OF LOGIC, 32 (2011) 211–239.

квантификатора, тј. од тога како је одређено значење именице, нпр. човек, мењаће се и значење квантификатора "*много људи*". Док се значење *сваки, за сваки*, не мења, важи у сваком моделу, дотле се значење нпр. **много** и **људи** мења у зависности од модела.

Питање (за нас од интереса) како се у ТК одређује да је нека реченица егзистенцијална је у ствари двоструког карактера: прво, као питање који се детерминатори могу појавити у таквој реченици (ово питање се обично одређује као питање **дефинитности - одређености, неодређености именице**), а потом и као питање шта се таквом реченицом као пропозицијом тврди. Која решења се нуде видећемо у поглављу о егзистенцијалној реченици као пропозицији, али можемо одмах рећи да се као пример прототипске структуре такве реченице узима реченица с копулативним бити, под утицајем Предикатске логике - форма реченице је S је P , а егзистенцијални квантификатор реализују лексеме које истовремено **значе један и нама не нужно познати, случајни, примерак**, што значи да је прототип тог квантификатора неодређени члан *a* (у српском је реч о две лексеме: један и неки).

Наша анализа темељиће се ипак првенствено на тези Љ.Шарић да се **квантификација као оцена количине** у језику примењују као и у теорији скупова: 1) на скупове који се састоје од одвојених елемената; 2) на скупове који указују на неизбројиву укупност, (Шарић 2002: 16). Најопштије речено, посматраћемо скупове на које се може применити појам 'бројивости' (елементи се посматрају као самосталне, међусобно одвојене али недељиве целине, па се може лако извршити пресликавање у скуп природних бројева) и оне на које се може применити појам 'мерљивости' (елементи су делови целине али увек и сама целина једне појаве, па је нужно увести **меру** да би пресликавање у неки скуп бројева било могуће). За оперативну сврху истраживања егзистенцијалне квантификације, задржаћемо поделу на егзистенцијални квантификатор **бар један**, у значењу могући примерак и универзални квантификатор **сви**, у значењу скуп садржи све "индивидуе" о којима је реч.

Такође, прихватамо тврђење, али у контексту три слоја егзистенције и њихове реализације одговарајућим егзистенцијалним глаголима, Љ.Шарић:

Егзистенција је **ознака сваког позитивног квантификатора**, а средишња је у интерпретацији појавница квантификатора *било који, неки, нешто, било шта*. (Шарић 2002: 203). Односно,

—ознака постојања истакнута је у квантификацијским изразима *нешто, било шта, неки* (и други, али који се пре вежу за ознаку општости, колективности, а постојање се подразумева). (Шарић 2002: 200)

Међутим, ова претпоставка није опште прихваћена, нпр. Б.Парти, као један од ауторитета у ТК, сматра да се у егзистенцијалној реченици (у случају енглеског језика, *There + be construction*), као **критеријум њене егзистенцијалности, могу наћи само следећи квантификатори:**

један- неки(a), неки(some), три(three), бар три(at least three), неколико(several), много(many), мало(a few, few), највише три(at most three), тачно три(exactly three), ниједан(no). Односно, да се следећи квантификатори не могу појавити: *сваки(every), оба(both), већина(most), ни (neither), сви(all), сва три(all three), ова три(the three).* (Б. Парти 1999: 1)

Овакво одређење егзистенцијалних квантификатора прати и скоро опште прихваћено становиште међу логичарима и међу лингвистима да се

постојање разуме само у оквиру неке **ЛОКације**, обично "овде", или "тамо", "сада" или "тада", а која је обично имплицитно дата и одређена контекстом, **па није егзистенцијално квантификована**, већ јој је вредност одређена на начин на који се одређује вредност номиналне анафоре." (Borschev and Partee (2001: 22), по Француз 2007: 15)

Односно, како то Левин (1993) каже: егзистенцијални глаголи дају егзистенцијалној реченици значење "**неки ентитет постоји на некој ЛОКацији**", где је ЛОКација узета као место у простору, или место у времену (као граматички појам времена). Наше становиште је много ближе становишту МекНели (1992) и Б.Парти (2005), тј. када је реч о Постојању да се првенствено ради о релацији припадање (*member of*), о чему ће бити више речи у поглављу које обрађује проблем егзистенцијалне реченице као пропозиције.

Разматрање мишљења о томе који су квантификатори егзистенцијални довело нас је посредној до једног од одговора о томе како се може разумети егзистенција, тј. у логици и у лингвистици, у највећем броју случајева, подразумева се да **егзистенција значи да неки ентитет јесте на некој ЛОКацији.**

1.2. Одређење појма егзистенција

Како је реч је основној категорији људског сазнања, као и већина других категорија и ова се "...у литератури оставља без изричитог одређења", (Пипер 2000: 830). Из предходног поглавља видели смо да се о егзистенцији говори посредно: преко егзистенцијалних квантификатора, или преко појма ЛОКације. Колико је

нама познато (исчитавајући лингвистичку литературу и ону из логике како на српском тако и на енглеском) наишли смо само на два примера експлицитног одређења "егзистенције". Први, егзистенција значи "прво појављивање", упознавање са датом појавом ("existence means the "first appearance", introducing the phenomenon"), ((Фирбас 1995: 65), по Адамс 2012: 2). Други: "постојати" значи бити члан неког домена Е у оквиру датог модела"; или, постојање је припадање неком домену ентитета у оквиру датог модела ("To "exist" is to be a member of the domain E of the model.", (Б. Парти 2005).

Први пример је из једне лингвистичке теорије, Теорије функционалне перспективе реченице (скраћено ФПР). По овој теорији глаголи имају функцију да субјекту или придоделе квалитет, или да уведу нову појаву на сцену и на тај начин изразе постојање (егзистенцију), или појављивање те појаве ("Verbs ascribe a quality to the subjects, or presents something new on the scene, expressing the existence or appearance of the phenomenon on the scene. "), ((Фирбас, 1995: 65) по Адам 2012: 2)). Скала презентације, или функција којом се чланови "предентују" (представљају) на сцени као нови, нова информација, као свој најчешће употребљен облик има облик егзистенцијалне реченице, (Душкова 2005: 17). Други пример је узет из Теорије поопштених квантификатора, у којој се посредством анализе природе уопштеног квантификатора (GQ) решавају и проблеми егзистенцијалне реченице.

Дакле, док ФПР полази од функције глагола у реченици, а ТК од квантификоване именске фразе, заједнички предмет анализе је облик реченице који се назива "егзистенцијална". То пак не значи да постоји опште прихваћена дефиниција о природи Егзистенцијалне реченице, па се намеће питање: шта неку реченицу чини баш егзистенцијалном?

Ако је реч о логичким теоријама, основни услов је да се универзални квантификатор не може појавити у егзистенцијалним реченицама, (нпр. Андерсон, Ц., 1972).

Ако је реч о делима лингвиста, онда је један од основних критеријума да у таквим реченицама глагол, који је у функцији предиката, мора бити "егзистенцијалан", нпр.

..као формални критеријум за разликовање егзистенцијалних од других типова једноставних реченица наводе се: 1) предикатни глагол с примарним егзистенцијалним значењем: глагол егзистирати и његови синоними, те глаголи *esse* и *habere* кад имају егзистенцијално значење. (Кордић 2002: 148)

Слично томе Лазић каже:

Егзистенцијално значење, значење постојања, остварује се у реченицама са егзистенцијалним предикатом, тј.употребом егзистенцијалног глагола у функцији предиката, (Лазић, 2009:364). Други начин, посредством номинативних реченица, за нас није интересантан јер сем изражавањаегзистенције нема другу функцију. (Лазић 2009: 366)

У позадини оваквог критеријума стоји опште прихваћено становиште које Пипер одређује на следећи начин: ако се категорија постојања и не одрђује експлицитно, она има "план садржаја и план израза, где је план садржаја пак толико општи да само конкретна реализација, план форме, у одређеном језику може да нам га открије.", (Пипер 2000: 830). Форма која је за нас од значаја је управо она о којој говори Бондаренко: егзистенцијални глаголи као носиоци реализације семантичко- функционалне категорије егзистенције.

До сада смо установили да се о егзистенцији говори из аспекта квантификације, аспекта ЛОКације, или присуства егзистенцијалних глагола, односно, да је увек реч о посебној врсти реченице одређеној као егзистенцијална, па ћемо зато, следеће поглавље посветити питању егзистенцијалне реченице.

2. ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНА КВАНТИФИКАЦИЈА СИНТАКСИЧКИМ СРЕДСТВИМА, ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНА РЕЧЕНИЦА

Опште прихваћено становиште међу лингвистима и логичарима је, као што смо до сада видели, да се егзистенцијално значење (егзистенција и егзистенцијална квантификација) остварује у егзистенцијалним реченицама као "основном изразу спознајне делатности човека и темљној претпоставци комуникације.", (Кордић 2002: 148). Међутим, баш зато што је у темељу и сазнања и комуникације, врло ју је тешко одредити, па се дешава да:

Велики број радова о егзистенцијалној реченици у разним језицима не сдржи никакву дефиницију егзистенцијалне реченице (нпр.Chvany 1973; Clark 1978; Hoeksetra/Mulder 1990; Freeze 1992; Dong 1996; McNally1998). (Кордић 2002: 145)

Уобичајен приступ (нарочито логичара) је да се изучава конструкција *There be + ИФ*, за енглески, односно *Има + ИФ* за српски, тј. да се изучавају два глагола, бити и имати, и то у функцији копулативних глагола (за енглески, за српски није увек тај случај). У оквиру исте конструкције (*There*), али уз употребу неког другог егзистенцијалног глагола, анализе су углавном вршили припадници Теорије функционалне перспективе реченице. У Теорији фокуса разматра се поменута конструкција као једна од постојећих конструкција за изражавање фокуса у енглеском језику поред нпр., привидно раздвојене конструкције која има исте карактеристике као егзистенцијална, тј. реализује и информациони и контрастивни фокус, (Халупка 2011: 125).

У другом приступу подразумева се да у егзистенцијалној реченици главни предикат мора бити егзистенцијални глагол као пунозначна лексичка јединица, нпр. Лазић 2009: 364, или Кордић 2002: 148.

Дефиниција која делује најобухватније (укључује резултате различитих теоријских приступа, лингвистичких и логичких) је она коју је дала Кордић:

Kao formalni kriteriji za razlikovanje egzistencijalnih rečenica od drugih tipova jednostavnih rečenica navode se:

- 1) **predikatni glagol s primarnim egzistencijalnim značenjem: glagol egzistirati i njegovi sinonimi**, te glagoli *esse* i *habere* kad imaju egzistencijalno značenje (Ivanova 1982: 74; Nicolova 1982: 41; Kantorczyk 1993: 14);
- 2) **neodređena imenica** (Kuno 1971: 333; Арутюнова 1976: 211-212; 215-216; Clark 1978: 88, 91; Fisiak/Lipińska-Gregorek/ Zabrocki 1978: 206; Růtka 1982: 14; Koseska-Toszewa 1982: 48; Feleszko 1982: 70; Kořenský 1982: 34; Michalk 1982: 56; Freeze 1992: 557; Kantorczyk 1993: 69);
- 3) **redoslijed riječi**: imenica stoji u rematskoj poziciji (Kořenský 1982: 33; Grzegorzyczkowa 1982: 23; Feleszko 1982: 70; Kantorczyk 1993: 51-53);
- 4) **egzistencijalna kvantifikacija**: npr. Помоћу *neki, nekakav* (Koseska-Toszewa 1982: 49, 51; Feleszko 1982: (Кордић 2002: 148)

У изложеној дефиницији дати су елементи које егзистенцијална реченица треба да садржи, али сваки појединачни елемент отвара низ једнако тешких питања и, углавном, с различитих становишта датих одговора.

Прво питање које се намеће је, ако претпоставимо да је довољан критеријум за одређење егзистенцијалности глагола његово "примарно" значење, који су то глаголи, пошто се мишљења о томе не слажу:

- 1 централни (у свом основном значењу) – *бити, постојати, живети*, а даље од центра су
- 2 глаголи *имати* и *налазити се* (не у основном значењу), а затим 3. *присуствовати, појавити се, искрснути*, и тд. (Лазих 2009:366)

Односно,

предикатни глагол с примарним егзистенцијалним значењем: глагол егзистирати и његови синоними, те глаголи *esse* и *habere* кад имају егзистенцијално значење. (Кордић 2002: 148)

Видећемо, у поглављу о егзистенцијалним глаголима, да одговор на питање који су глаголи егзистенцијални укључује проблем ширег појмовног оквира (нпр. појмове локација, време, узрок, промена, стање) осим проблема "основног значења", као и посебне синтаксичке конструкције и граматичке категорије (нпр. глаголски вид). Неодређеност именице је такође питање за себе и укључује бар неколико проблема: однос граматичке категорије броја и квантификовања (Цвајг, 2009), или проблем референцијалности - епистемички и иреференцијални изрази (Жак Жајез и Лусиа М. Товен, 2006). Што се тиче редоследа речи, проблем рема-тема, или у новијој терминологији, нова-дата информација, такође претпоставља како шири појмовни оквир, контекст углавном као неку врсту локације, али и низ синтаксичких ограничења, у смислу могућих начина реализације фокуса. На крају остаје питање егзистенцијалне квантификације, које подразумева већ неке унапред задате претпоставке о врсти квантификатора и о томе да ли су сви квантификатори уствари егзистенцијални, или је реч о посебној групи.

Питање које ова дефиниција не укључује, а којим се углавном баве логичари у лингвистици, је: шта егзистенцијална реченица као пропозиција тврди? Као пример могућих одговора послужиће нам дела Францеа из 2007 и 2010 јер представљају преглед релативно најновијих решења која нуди ТК.

2.1. Егзистенцијална реченица као пропозиција

Када је реч о енглеском језику, као прототип егзистенцијалне реченице узима се конструкција *There + be + NP*, дакле 'безлична' конструкција која се састоји из три обавезна елемента: експлетив *There*, глагол *бити*, као копулативни глагол, и именичка фраза. Експлетив је нужен из граматичких разлога¹⁴: наиме, енглески

¹⁴ Постоји огроман број радова о томе чему служи лексема *There* и којој врсти речи припада, види нпр. Бревик 1981:12, где ова лексема има визуални утицај, слично као "овде" и "тамо".

језик не дозвољава редослед речи у коме је глагол на првом месту у потврдној реченици. Уколико садржи само ова три елемента, назива се "базична"егзистенцијална реченица (*bare existential*), а уобичајено тумачење је да је ова конструкција само маркирани облик неке реченице с копулативно употребљеним глаголом бити, (Халупка 2011: 125).

У оквиру анализе ове конструкције као пропозиције реч је у ствари о два проблема:

- 1 Шта се постиже предикацијом?
- 2 Која врста ИФ се може појавити у егзистенцијалној реченици (ефекат дефинитности, тј. проблем одређене и неодређене ИФ)?

Највећи број аутора бави се другим питањем јер већина прихвата тезу да пост-копуларна ИФ (назовимо је Центар, Пивот (*Pivot*), а оно што јој следи Завршетак, Кода (*Coda*), како их Француз означава) има карактер поопштеног квантификатора, у смислу како су то одредили Барвиз и Купер још 1981. Пивот има денотацију поопштеног квантификатора (*generalized quantifier, (GQ), denotations*). То је комплексан израз који чине Детерминатор + ИФ, као скуп скупова индивидуа, где детерминатори у општем случају означавају релацију између скупова (унија, пресек, разлика скупова). Када се говори о детерминаторима и њиховом скупу аргумената користи се следећа терминологија: детерминатор, скуп ограничења и скуп примене. Француз овај проблем илуструје примером

(4) *There is a phone / no phone / ??every phone in the office.*

Један, Неки / Ниједан / ?Сваки телефон је у канцеларији. (Француз 2007: 1)

Одговор, који је скоро опште прихваћен, је мишљење Б. Парти о специфичности егзистенцијалних квантификатора, односно о томе да се у реченици која је егзистенцијална (у случају енглеског језика *There + be construction*) могу наћи пост-копуларне ИФ само ако су њихови детерминатори следећи квантификатори:

a(један, неки), неки(some), три(three), бар три(at least three), неколико(several), много(many), мало(a few, few), највише три(at most three), тачно три(exactly three), по(нема); односно, да се следећи квантификатори не могу појавити: сваки(every), оба(both), већина(most), ни (neither), сви(all), сва три(all three), ова три(the three). (Б. Парти 1999: 1)

Одговор на прво питање, широко прихваћено у лингвистичкој традицији Велике Британије (Француз 2007: 13), је да се егзистенцијална пропозиција изражава

предикацијом својства ентитета¹⁵ (пивот денотира ентитет) денотираних кодом ("..by simple predication of the property denoted by the coda of the entity or entities denoted by the pivot."), (Француз, 2007: 2). Што у крајњем случају значи да су пивот и кода у односу Субјекат-Предикат, а оба су јединствени аргумент копуле, или да је пивот, у случају "базичне" форме, субјекат, а There be је предикат.

Дакле, реченица у примеру (4) изгледа као да јасно изражава пропозицију која је истинита ако неки телефон има својство да буде у канцеларији ("seems clearly to express a proposition that is true if some phone has the property of being in the office.") нпр. Keenan (1987), Chomsky (1981), Safir (1982) - у оквиру различитих тумачења тзв. "малих реченица"- тумачењу да су There be реченице уствари подразумевани део сваке реченице (various "small clause" analyses). Важно је приметити да овај став имају и заговорници тврдње да егзистенцијалне и копуларне конструкције имају заједничку структуру у основи ("This view is also presupposed by proponents of the claim that **existential and copular constructions have a common underlying structure**, e.g. Lyons 1967, Clark 1978, Freeze 1992, (Француз 2007: 2)).

Међутим, у случају "базичне" егзистенцијалне реченице, за коју већи број аутора тврди да јој неки аргумент "не-достаје", односно да њено значење укључује имплицитни аргумент који је одређен контекстом (Several authors have claimed that the semantics of bare existentials involves implicit content that is contextually determined), нпр. Парти и Боршев из 2002, 2004, 2006; Боршев и Парти из 2001, (по Француз 2007: 12), поставља се питање **које то својство** има пивот кад у реченици нема коде, или шта је тада значење предикације. Међу датим одговорима, следећи су најзначајнији:

1. **Тумачење МекНели, 1992.** Главни предикат је глагол бити у There + be конструкцији, непрелазан, са значењем **бити примерак-примерковање** (be instantiated), и описује ентитет. У "базичним" реченицама пивот (ИФ) је једини аргумент предиката, **означава својство врсте**, (Француз 2007: 27).

Узимајући у обзир индексе (време, место, свет) по којима се примерковање врши, предикација као примерковање је истинита ако постоји неки ентитет који је

¹⁵ Видели смо у Уводу да је то основна поставка Предикатске логике првог реда.

примерак својства које пивот означава, (Француз 2007: 28)). У том случају, неодређени члан **a** нема улогу квантификатора јер је у функцији примерковања (означава један примерак врсте).

Дакле, егзистенцијалне пропозиције се конструишу тако што се примени примерковање својства неког ентитета, где заједничке именице означавају својства, (Француз 2007: 27).

Услови истинитости се формално могу представити:

(47) McNally's (1998) truth conditions for existentials (McNally 1998: 376):

For all models M , $[[NP]]M, g \in [[\text{there be}]]M, g$ iff $[[NP]]M, g$ is non-empty. (Француз 2007: 28)

На пример реченица ("**There is a dog**") **Постоји**¹⁶ **неки пас**, је истинита, по неком индексу(g) (свет/ w , време/ t , локација/ l) по коме се примерковање врши, ако постоји индивидуа која је примерак **особине Бити пас** по датим индексима ("For example, **the sentence there is a dog** is true at an index w, t, l iff there is an individual which instantiates the property of being a dog at w, t, l ."), (Француз 2007: 28).

Улога које је да као секундарни предикат, као додатни аргумент (контекстуални) који има исту предикацију као и основни аргумент, али уз услов да буде **нов**, модификује просторно-временске параметре главног предиката и да значи својство ("as secondary predicates modifying the spatiotemporal parameters of the main predication"), (Француз 2007: 29); "and receive property denotations", (Француз 2007: 4)).

Француз замера МекНели што тврди да се пивот односи на својства ентитета који означава, али и то да је предикација уствари примерковање, а што по њему нужно подразумева простор и време, док примери показују да то не мора бити случај¹⁷, (Француз 2007: 31, 34).

2. **Слично мишљење заступа Б. Парти (2004, 1999)** када решавајући проблем домена квантификације неке ИФ (Центра-Пивота), у односу на **својство постоји** (копула није предикат као код МекНели) као једино својство у случају "базичне"

¹⁶ Иако је могуће превести ову реченицу с Постоји, правилније је с Има.

¹⁷ Проблем је тај што глагол бити (be) има функцију коју примарно има глагол постојати, али и ону коју у српском језику има глагол имати.

реченице јер нема коде, чија се предикација тврди, каже да су следеће три пропозиције идентичне:

(10) [there is/are]

а. $\wedge P \langle e, t \rangle; [\exists Q \langle e, t \rangle [P(Q)]]$ - каже да поопштени квантификатор (GQ), означен пост-копуларном ИФ, **Није празан**, што би "базичну" и реченицу с кодом чинило једнаку оној без коде ("then a bare existential There be NP would be true if the quantifier denoted by the NP is not empty. But this would make any existential with a coda entail the corresponding bare existential.")

б. $\wedge P[\wedge z[z = z]]$

ц. $\wedge P[P(\text{exist})]$

где су по Французу, б и ц еквивалентни јер скуп GQ садржи цео домен квантификације, али не и а, б, ц.

The expressions in (10b) and (10c) are equivalent, and denote the set of GQs that contain the **entire domain of quantification**. This interpretation of bare existentials therefore simply reproduces strong existentialism. The expression in (10a), on the other hand, denotes something different, namely **the set of non-empty GQs**. This too cannot be the correct meaning, since if it were, then a bare existential There be NP would be true if the quantifier denoted by the NP is not empty. (Француз 2007: 14)

Парти мисли да је у случају "базичне" реченице реч о имплицитној ЛОКацији одређеној контекстом, односно, да је реч о анафори, ((Боршев и Парти 2001: 22), по Француз 2007: 15).

3. Барвиз и Купер, 1981, Ценкинс, 1975, Вилиамс, 1994.

У "базичним" реченицама главни предикат није присутан, али се подразумева да је то неко **универзално својство, "постоји"**, применљиво на цео домен модела.

Њихова семантика изгледа овако

(66) Barwise and Cooper's semantics for existentials:

$[[\text{There be NP}]]M = [[NP]]M(E)$, где је Е домен квантификације неког модела М.

базира се на интуицији да егзистенцијали изражавају тврђења о егзистенцији, па се, с обзиром на дати модел, егзистенцијална пропозиција формира применом GQ, који је денотиран пивотом, на Е, тј. на домен квантификације самог модела М. ((као што је дато у (66)). (Француз 2007: 35-36))

Екстензија предиката "постоји" представља универзум квантификације ("extension of the predicate "exist" is the universe of quantification"), или **scope set for the quantifier = domain of the model**

(4) а. There's no coffee, but we can go get some down the block.

б. #Coffee doesn't exist, but we can go get some down the street.

па је последица, у датом примеру, да кафа не постоји. (Француз 2007: 13)

Француз им замера да

неко универзално својство као што је претпостављени предикат који се јавља у одсуству експлицитног главног предиката је нешто о чему он не зна да постоји у било којој другој конструкцији и просто не налази пример сем елипсе, који опет не говори о неком универзалном својству¹⁸. (Француз 2007: 2-3)

Ако у реченици има коде, пивот и кода нису у односу субјекат-предикат, јер се кода посматра као унутрашњи део пивота (као и у случају својства постоји), па се зато и не узима у обзир, (Француз 2007: 40). Дакле, кода је пост-номинални модификатор и означава својство. Да кода означава својство, у томе се све релевантне теорије слажу, (Француз 2007: 36). Барвиз и Купер, као и Зучи (1995), тумаче улогу коде као унутрашњег модификатора ИФ. Кода модификује ИФ тако што учествује у ограничавању домена квантификације који је задат пивотом ("codas as NP internal modifiers contributing to the restriction of the quantifier in the pivot", (Француз 2007: 5)). Друга опција, Кинан 1987, 2003, је да кода одређује скуп (област, досег) примене квантификатора који стоји уз пивот.

4. Решење које нуди Француз

Основно тврђење Францеца (које је за нас од нарочитог значаја) је да у "базичним" реченицама, у конструкцији There + be + NP, недостаје нека информација. Односно, да се не може применити егзистенцијална генерализација на обим примене квантификатора (чије значење– денотацију- одређује, ограничава, пивот). Зато се та неприсутна информација узима као имплицитно дата у контексту; међутим, она није исто што и егзистенцијална генерализацији "локације" којом се тврди да нешто постоји или не постоји на тој локацији.

Thus, **bare existentials do not involve existential generalization over the scope of the quantifier denoted by the pivot.** The descriptive generalization at this point is that in a bare existential of the form there be NP, there is some information missing. The discussion above showed that this implicit information does not correspond to an existential generalization over the "location" where something is asserted to exist or not exist. (Француз 2010: 15)

¹⁸ universal property as the understood predicate in the absence of an explicit main predicate. I am not aware of any other construction in which the universal property functions as the main predicate when no other predicate is specified. In fact, it is not clear to me that there are any examples of freely omissible main predicates (except in contexts of ellipsis, which in any case do not involve the universal property. (Француз 2007: 2-3)

По њему је однос пивот-кода следећи: пивот(ИФ) је **главни предикат** и **има један** Имплицитни аргумент који се интерпретира као скуп, а кода, као контекстуални модификатор, одређује **вредност тог имплицитног аргумента**.

имплицитни аргумент је **комплексна анафора коју чине индивидуе (генератор) и бинарна релација**. Одређење њених вредности захтева да се преко контекста може одредити, као нама познат, антецедент за генератор и бинарну релацију. (Француз 2010: 28-29)

Обим бинарних релација које контекст омогућава је веома ограничен као и ентитети који могу служити као антецеденти за генератор. Прототипске вредности за бинарну релацију припадају класи мереолошких **релација део-целина**: релација под-интервал, под-локација loc, и релација саставни део (**member-of, the part-of relation, the constitutive-part relation, the sublocation relation**).

the binary relation component seems to be subject to the generalization that its most prototypical values belong to a natural class of mereological part-whole relations: the subinterval relation, the sublocation relation, loc, and the constitutive-part relation. (Француз 2010: 28, 20)

Дакле, када је реч о "базичним" егзистенцијалним реченицама (без коде), предикација је одређена или као примерковање неког својства датог ентитета (МекНели), или као што Барвиз, Купер, Зучи, Кинан раде, акценат стављају на пост-копуларну ИФ која има улогу уопштеног квантификатора и није субјекат, а предикат и није присутан у реченици, па је предикација схваћена као одређење досега¹⁹ скупа квантификације. Допринос који има кода, ако је о њој уопште реч, дат је с обзиром на ове две могућности предикације: 1. као модификатор пост-копуларне ИФ, као други предикат; 2а. као део ИФ који учествује у рестрикцији скупа квантификације коју врши сама пост-копуларна ИФ; 2б. као додатак пост-копуларној ИФ и од ње независтан **контекстуални модификатор који одређује обим квантификације**, као што се види из Табеле 3.1 коју је дао Француз, 2007: 40.

	copula	pivot	coda
McNally(1992)	be instantiated	property	secondary property
BC (1981)	—	GQ	—
Zucchi (1995)	—	GQ	domain restrictor, restriction of GQ
Keenan (1987)	—	GQ	predicate property, scope of GQ

¹⁹ У одређењу појмова користе се следећи термини: садржај (битна својства), обим (однос родних и врских појмова) и досег (област примене појмова, објектни свет), види нпр. Петровић, Г. 1998.

Закључак

1. Све релевантне теорије слажу се да кода означава **својство** пост-копулативне ИФ, (Француз 2007: 36)); односно, да се егзистенцијална пропозиција изражава **предикацијом својства** пивота. Ово становиште се не мења чак и ако у реченици нема коде, опет је реч о својству и то: као екстензији²⁰ неприсутног предиката **"постоји"** као универзалног својства (Барвиз, Купер, донекле и Парти); као примерковање својства ентитета (МекНели) денотираног пивотом. Само по Французу реч је о **релацији**, где је предикација "снабдевање" генератора скупом који чине ентитети у некој од део-целина релацији (бити члан, бити део, бити саставни део, бити део неке локације (**the member-of, the part-of relation, the constitutive-part relation, the sub-location relation**)).

2. У "базичним" реченицама, у конструкцији There + be + NP, недостаје нека информација. Односно, не може се применити егзистенцијална генерализација на досег квантификатора чији значење (денотацију) одређује пивот ("Thus, bare existentials do not involve existential generalization over the scope of the quantifier denoted by the pivot.", (Француз, 2010: 1)).

Другачије речено, уколико је досег квантификације (одређен релевантним контекстом) празан скуп, то не значи да је и универзум квантификације празан скуп:

(3) a. There's no coffee.

(4) a. There's no coffee but we can go get some down the block.

b. #Coffee doesn't exist but we can go get some down the street.

Узрок овако неодговарајућег тумачења је очигледан. Реченица у (3а) не тврди да кафе нема у универзуму квантификације, него само да кафе нема у релевантном контексту ("The source of these infelicities is obvious. The sentence in (3a) does not assert that there is no coffee in the universe of quantification, but merely that there is no coffee in the relevant context.") (Француз 2010: 13)

Што опет значи да реченица којом се нешто тврди употребом конструкције There be + NF није идентична с реченицом ИФ + постоји (односи се на тврђење Б.Парти, али и на тврђење Барвиза и Купера, пример (4)).

²⁰ Појам екстензије се у општем случају односи на објекте у свету на које неки назив реферира, за разлику од појма интензија који се односи на смисао (концепт) придружен неком језичком изразу, (Шарић 2002: 135).

3. Конструкција с глаголом бити очигледно има више функција, што потврђује и Халупка када тврди да се њоме реализују и контрастивни (и идентификациони фокус) фокус који има сличну улогу као квантификација, али и информациони (презентациони) фокус који даје нову информацију, (Халупка 2011: 125). С друге стране, ова конструкција се сматра (нпр, Душкова 2005) "прототипском" за изражавање информационог фокуса, иако су конструкције којима се реализује само информациони фокус Постпозиција (две варијанте), Локативна инверзија и Еквативна копулативна конструкција, (Халупка 2011: 130).

4. Ова испитивања не узимају у обзир реченице чији је главни предикат глагол постојати за који се, као што смо видели, подразумева да је основни егзистенцијални глагол, али ни употребу тог глагола у There + неки други егзистенцијални глагол.

2.1.1. Однос конструкција There + be, There + exist, NF + exist

Један од података који смо добили из СОСА је нагли пораст употребе конструкције There + exist²¹ од 2006 (корпус из Times; адреса као и СОСА). Реч је углавном о радовима из области природних наука, али има примера паралелне употребе две конструкције у сложеној реченици и када је 'обичан' језик у питању, нпр.

42	2013	MAG NewStatesman	A	B	C	world has become an ambient factory from which there is no visible existand there exists an industry of self-help technologies devoted to teaching us how to be happy workers.
26	2010	SPOK CBS_Sixty	A	B	C	know how many Muslims are in America? Do you know how many mosques there exist in America? Do you know Obamas father is Muslim? *** KATIE-COURIC-1 voi: If
111	2002	ACADPerspPolSc	A	B	C	impressive, synthetic chapters, "The Question of Communism "and " Does there Exist a Nazi Mystery? "to a reconsideration of totalitarianism. He sets

²¹ Од само 2,3, примера – **various possibilities** – до 2006, пронађених у корпусу из TIMES, на 300 примера; углавном су допуне апстрактне именице у множини: opportunities, conditions, similarities, models, definitions, theories, variables, concerns, citations, patients, species, parallels, options, situations, strategies, examples, technologies, alternatives, possibilities, individuals, millionaires, ideas, groups, programs, resources, reasons, universes, observatories, types of classes.

131	1999	ACAD	GeographRev	A	B	C	out to a shared regional identity along and across sections of the U.S.-Canada border? Do there exist ideas that unify border-region residents and set these areas apart, as international spaces and
-----	------	------	-------------	---	---	---	--

Оно што смо приметили је да се "природне" науке, нарочито математика и физика, користе углавном конструкцијом There + exist, уз много чешћу употребу There exist од There exists. У тој употреби видљиве су следеће карактеристичне реченице, односно следећи модел:

There exists + ИФ (a permutation p) + **such that**

There exist + ИФ (positive definite matrices) + **(such) that**

39	2010	ACAD	MeasureControl	A	B	C	of sampling-delay sequences characterized by (16) with $t_{min} = 0$, if there exist positive definite matrices P, X, R1, R2, (not necessarily symmetric
46	2010	ACAD	MeasureControl	A	B	C	simple and non-resonant.??? From the condition (ii), there exist linear co-ordinate transformations T? Such that T A? T,???
50	2010	ACAD	MeasureControl	A	B	C) does not grow through refinement. Finally, (iii) means that there exist at least one pair of states connected in the coarser DS for which refinement determines
54	2010	ACAD	MeasureControl	A	B	C	switching signal s(t) that asymptotically stabilizes the system, ie. Additionally, if there exist positive real numbers such that then the system is termed globally switched
72	2010	ACAD	MeasureControl	A	B	C	satisfying $q_{i=1}^t i = 1, ? i > 0$, if there exist $H_{1i}, H_{2i} \in R^{mn}$ such that the following inequalities hold and
59	2012	ACAD	Communications	A	B	C	GMM such that, with probability = 1 - δ , $k = k$ and there exists a permutation p on 1, 2,, k such that and $D_{tv} ($

2.1.2. Реченица с глаголом постојати (exist) – "базичне" и "проширене"

1) Од 643 примера у корпусу СОСА (512 примера с "exist" и 131 са "exists") само у три примера глагол exist је главни глагол у реченици без икаквих додатака (коде), "базична" реченица.

113	2004	FIC	LiteraryRev	A	B	C	story. The story I am in the process of delivering. Then it will exist somewhere else. The picture exists. I have seen it and described it.
9	2013	FIC	LiteraryRev	A	B	C	That doesn't mean ghosts exist, however. They don't. Possibilities exist. And life is dense with possibility. But as long as something is only
294	1992	SPOK	Ind_Limbaugh	A	B	C	-- results. We've got to get things done. Emergencies exist. Crises exist.

Видећемо у следећем подпоглављу да је у таквим случајевима реч о генеричкој употреби именица и да питање дефинитности овде нема смисла, тј. да је реч пре о другом питању, питању о томе шта ова реченица тврди као пропозиција.

2) Да реченица с глаголом exist није иста као конструкција There + be, видимо из следећих примера:

[2002](#) [SPOK](#) [CNN_Iraq](#)
There are quite a lot of new techniques. **There are drones** which **didn't exist** in those days but **exist** today

[2012](#) [SPOK](#) [Fox_Journal](#)
Paul, let's understand why the super PACs **exist**. **They exist** because **there are limits** on the amount of money t

[2011](#) [SPOK](#) [NPR_TalkNat](#)
There were other possibilities thought **to exist** in Asia.

3) У највећем броју примера глагол exist је допуна главног предиката с епистемичким значењем, који захтева инфинитив: thought, shown, seen, presumed + to exist, или неког модалног глагола: must + exist, can + exist, should + exist, ought to + exist. Преко 40% таквих реченица је у негативном облику и у питању је синтаксичка негација (do/does not, cannot, would not, should not). На тај начин се даје мишљење или објашњење, **зашто** нешто не може (односно може), не треба да постоји, или просто износе **чињенице** да нешто не постоји уз обавезни додатак

прилога за начин: really, subjectively, fictionally, apparently, bodily, legally, или за **време:** currently, still, no longer, односно за **место** (in, on).

- 33 2007 SPOK Fox_HC A B C We can end illegal immigration. The technology exists to do it. **People exist** to do it. Now we need the political leadership in the world to get
- 1 2015 NEWS USAToday A B C where he could be Farnham. **Fighting exists so that guys such as Farnham can exist.**
- 58 2002 ACAD PerspPolSci A B C basis other than human will. **Values exist** merely because of human will; values exist because of the valorizing human being.
- 90 1993 ACAD Style A B C Tsun read, so that we too exist in the present time and **may not exist** in the majority of other times.

4) Прилошке фразе су обавезан део "проширене" реченице с глаголом постојати (облик коде који је обавезан је ПФ), било да је главни предикат или допуна главном предикату, што се види из доњих примера:

- 2010 MAG America
My body is not one object among others.... I **exist subjectively**, I **exist bodily**
- 2011 MAG NPR_FreshAir
FireWire, brick-and-mortar music stores, phones with buttons, and netbooks **all still exist**. #
I'd also like to note that there will not be a post-PC
A kind of a woman who **doesn't really exist** but you could create her, you could those hips
- 2005 ACAD DrugIssues
the cultural, social, political, and historical **differences that often exist**. ?
- 2011 NEWS CSMonitor
The UN declared last week that famine **conditions exist in two regions** of southern Somalia, p
- 2010 MAG Astronomy
We've now seen that **conditions** for life **might exist on planets** o

A) Неколико модела "проширених", неквантификованих персоналних реченица можемо издвојити²²:

²² Примери на основу којих су дати ови модели налазе се у Прилогу 1.

ИФ (плурал:conditions) + **Exist** + ПФ за место (in two regions); за начин (in a different way)

ИФ (плурал, **набрајање**) + all (заменица)+ ПФ за време (still)+ **Exist**

ИФ (плурал: divisions) + **which (that, who)** + **Exist**+ ПФ (among)/ (very long)

ИФ (глаголска именица, плурал) + **Exist**+ **so that / because**²³.

Субјекат реченице може бити лична заменица,**They just exist in a different way.**; показна заменица **These organizations that exist** have to have a reason to exist; односно,заменица such(детерминатор) + ИФ, The recognition that **such limits exist**; као и присвојни придев (детерминатор)+ ИФ, And so **your hopes and aspirations exist**.

5) Ако је "проширена" реченица квантификована, квантификатор је углавном на првом месту у реченици, а реченица је пресоална. Следећи примери показују који се квантификатори могу појавити:

2000	ACAD	Environment
A few regional NO x trading programs currently exist , and there is considerable discussion about implementing		
2012	ACAD	EnvironmentalHealt
Currently little data exist on the effects of ambient dust storm and non-urban windblown c?		
1997	MAG	PCWorld
Few Java apps currently exist ; those that do are generally very simple applets		
1996	ACAD	AfricanArts
n Pate, two villages currently exist in the old rum field;		
1996	ACAD	HospitalTopic
Several structural models currently exist in the market place that attempt to accomplish physician		
2011	ACAD	SchoolCounsel
Many different approaches exist for collecting student behavior data to u		
2012	NEWS	CSMonitor
social services get a slice of the public grant-making pie. Many of these still exist ;		
009	ACAD	MusicEduc
Some music programs that exist have the stigma of being remedial; t		
14998	ACAD	Generations
Though some intergenerational family mentoring and respite programs currently exist , the need for such supports far		

Б) Модели проширене квантификоване реченице:

Квантификатор (few, a few, two, several, many-many of these) + ИФ + ПФ + Exist.

ПФ(Currently) + Квантификатор (little) + ИФ(data) + Exist.

²³ Примери су дати у Прилогу 1.

Квантификатор (some) + ИФ(programs) + **that** + **Exist** + главни глагол (have...)
ИФ(sisterhood) + Exist + ПФ(among) + Квантификатор(some of US).

Који се квантификатори користе у поменутиим конструкцијама видимо из табеле која следи.

Табела 1: Листа квантификатора с There exist/There exists/Exist/Exists/There + be

Квантиф.	a	the	N 2, 3.	such	some	little	many	One, only one, at least one	enough	several	no	a few	few	All of
There exist	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
There exists	+	+		+	+	+		+, +, +	+		+			
Exist	+	+	+	+	+,of	+	+, of	+	+	+	+	+	+	+
Exists	+	+		+		+		+ of			+			+
There + be	+		+	no	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

На основу дате табеле можемо закључити да само конструкција There + be не може имати одређени члан *the*; иде и квантификатор *such*. Конструкције There exists и There + be су једине где се употребљавају све варијанте с квантификатором *један*: one, one of, only one, at least one. У конструкцији There exist(s) квантификација је углавном реализована као **such** (*that*). Квантификатор *all* се појављује у форми *all of* + лична заменица у персоналној реченици с глаголом Exist и There + be конструкцији.

Закључак

1. "Базичне" реченице с глаголом exist се ретко појављују и скоро увек је реч о "проширењу" које првенствено подразумева локацију, а затим и комбинацију с квантификатором. Који квантификатор је у питању зависи од врсте скупа којој именички појам припада, тј. да ли је реч о скупу који је "бројив" или "мерљив" . Иако се у "проширеној" квантификованој реченици скоро сви квантификатори (осим *сви-all*, (*за*) *сваки-every*, *each*) могу појавити, примери показују да су најчешће присутни следећи: *all of*+лична заменица, *many of*, *many*, *some*, *some of*, *little*, *a few*, *few*, *several*, или број, нпр *two*.

Занимљиво је да се само реченице с глаголом exist, као главним глаголом или као допуном, могу допунити узрочном реченицом, односно реченицом која указује на сврху нечег чије се постојање тврди.

2. Што се тиче конструкције *There exist* и пораста њене употребе, могуће је да одговор лежи у потреби да се разграничи квантификација у оквиру једног скупа, као што то чини Предикатска логика првог-реда (користи само квантификаторе $\forall x(\dots x\dots)$ и $\exists x(\dots x\dots)$), и квантификација више произвољно изабраних скупова, као што то чини ТК, о чему Барвиз и Купер кажу следеће:

Нека је *E* произвољан не-празан скуп ствари (јединке, ентитети, како год их назовемо) над којим наше променљиве важе. Логика –првог реда дозвољава само квантификацију над објектима у *E*, а не над произвољним скуповима ствари, функција од ствари на ствари, или друге врсте апстрактних објеката који нису у *E*. (Барвиз, Купер 1981: 161)

3. Уколико се вратимо на понуђене одговоре о томе шта се тврди егзистенцијалном реченицом као пропозицијом, можемо из свега реченог закључити да је видљива тенденција да се разграничи квантификација у оквиру "припадања" од оне у оквиру "примерковања", где би релација припадања (*member of*) припала првенствено глаголу *exist*, а примерковање глаголу *be*.

Овом анализом смо, иако доста штуро, заокружили питање егзистенцијалне реченице у енглеском језику у случају односа "безличне" конструкције *There + be/exist* и личне с глаголом *exist*; приказали карактеристике персоналне реченице као "базичне" и "проширене" (неквантификоване и квантификоване), као и присуство одређених квантификатора у поменути типова реченица (персонална и "безлична"). Такође смо представили и неке основне карактеристике егзистенцијалне реченице с глаголом постојати као допуном главном предикату, који је или модалан глагол, или неки с пистемичким значењем. У следећем пододељку испитаћемо егзистенцијалне реченице у српском језику с глаголима постојати, имати и бити.

2.2. Безличне и персоналне егзистенцијалне реченице у српском језику

У српском језику се егзистенцијалне реченице испитују с обзиром на то да ли припадају безличним, или персоналним реченицама (уколико је граматички субјекат у номинативу), при чему је углавном реч о два глагола, глаголима бити и имати. Изгледа да је опште прихваћено становиште да глагол бити, ако се употреби као пунозначна реч (на супрот употреби као граматичка јединица) може имати значење "постојати", "бити на располагању", (Кордић 2002: 143). Односно,

ако је у функцији предиката (пунозначни глагол), "најчешће се остварује у различитим (под)типовима егзистенцијалне реченице, даје се информација да неко-нешто постоји, и тада замењује низ глагола с конкретнијим значењем, имати, постојати, догодити се.", (Ковачевић 2007: 125). Тада је реч о персоналној реченици. Ипак, чешће се употребљава безлична егзистенцијална реченица у којој се појављује глагол имати, односно, његова суплетивна форма има, која носи егзистенцијално значење. Глагол имати је тада у трећем лицу средњег рода једине (има), а именски појам у генитиву је у функцији логичког субјекта, (Ковачевић 2007: 108). Укратко, сматра се да је "прототипски" облик безличне егзистенцијалне реченице онај у коме се јавља безлично "има" или безлично "бити" у зависности од глаголског времена: у презенту се користи има-нема, а у осталим временима бити (биће; био, било је, бивало је; ако уз "има" стоји номинатив, тада глагол бити има лични облик, био је). Што се тиче реченица у којима је главни глагол (предикат) постојати сматра се да су оне само персоналне, (Ковачевић 2007: 113).

У предходном поглављу поменули смо да у анализама егзистенцијалне реченице у енглеском језику недостају оне с глаголом постојати, да се "имати" сматра само као "обрнуто" бити, уз само два примера у свим новијим граматикама о његовом егзистенцијалном значењу, али слично је и са српским језиком. Углавном се анализира глагол бити (Ковачевић, 2007), глагол имати у форми има, у горе наведеном одређењу, али недостају детаљније анализе егзистенцијалне реченице с глаголом постојати (Кордић, 2002), као и са другим егзистенцијалним глаголима.

2.2.1. "Базичне" и "проширене" реченице у оба језика

За примере "базичних" реченица узећемо оне које је дао Француз, 2007. Примери (12) и (7), прво само као афирмативне, а затим и као негативне тврдње, који су за нас од значаја јер нас уводе и у проблем односа глагола постојати и има, а истовремено показује да се конструкција There + be може упоредити с нашом конструкцијом Има + ИФ.

(7) (стр. 2) There are (no more) apples. – Има (Нема више) јабука.

(12) (стр. 9) а. There's time. – Има времена.

Како ови примери "базичних" реченица изгледају с глаголом постојати?

(7) Apples (do not) exist. – Јабуке (више не) постоје.

Такође можемо тврдити (у случају појава које чине "бројив" скуп) и

An apple exists. – ? Јабука постоји.

(12) **Time exists.** – Време постоји.

Прво што можемо приметити је да се ради о персоналним реченицама (именица је у номинативу као граматички субјекат, конгруенција с глаголом је задовољена); реченице нужно имају само два члана, а редослед тих чланова је ИФ + Постоји(е).

Друго, реч је о генеричкој употреби именица²⁴ (било које врсте, не само заједничке именица), а не о њеном квантиковању, што значи да и реченица, чији је примарни и једини предикат глагол постојати (с обзиром да је пунозначан глагол), не укључује у свом "базичном" облику квантификацију, тј. ИФ није квантификована (Г. Петровић 1998: 29). Иако је видљива конгруенција именице и глагола, није реч о односу множине и једине, већ пре о карактеризацији скупова (ИФ) као "бројиви" и "мерљиви", која ће и одредити могућност квантиковања и врсту квантификатора. Овим реченицама ништа не-недостаје, није им потребан контекст, осим општег знања (не морамо имати лично искуство) о којој "врсти"²⁵ ("бројиво" или "мерљиво") ентитета је реч. Можемо рећи да се на овај начин "стварност" дели управо по карактеристикама "бројиво" и "мерљиво".

Треће, примери показују да се лична имена, као и личне заменице, не појављују у "базичној" конструкцији, већ у "проширеној", нпр. проширењем с неком прилошком фразом (ПФ) - пример 1, као допунска реченица - пример 2, или, у српском, променом места глагола, глагол на првом месту – пример 3.

1.	44	2011	ACAD	MiddleEastQA	B	C	Brotherhood founder Hassan al-Banna's statement that "Israel will exist and will continue to exist until Islam will obliterate it.	
2.	413	2008	FIC	Analog	A	B	C	I know I exist, I thought, because you exist.

²⁴ О разлици између квантификоване именице у множини и њеног "базичног" облика (множина без квантификатора), тј. сама множина није гаранција да се тврди релација "више од један", види Цвајг, 2009. Такође, питање генеричке употребе одређеног и неодређеног члана види у Р. Ђорђевић, 1997.

²⁵ Користићемо ознаку "врста" када је реч о "бројивим" или "мерљивим" скуповима и ознаку врста када је реч о именованој појави као једном одређеном скупу.

3. (.232. [mingus01 n.txt](#):Nastavi . " " Hej , pazi , mladiću - kradeš mi stvari ! " " O , Arte .
Ti si - šta da kažem ?**Postoje** Isus , Buda , Mojsije , Djuk , Berd i Art."Čekaj malo, sinko .
Dodao si E sniženo na taj A sn

Дакле, овде не важи питање дефинитности, али свакако остаје питање шта се овом реченицом као пропозицијом тврди. Минимум тврђења је уствари **наша гаранција** да скуп појаве о којој се ради (именоване) није празан. Међутим, видели смо да се то тврди и у There + be конструкцији, а да две конструкције опет не тврде исто. **Личне "базичне" конструкције тврде да скуп који је "врста" ("бројиво" или "мерљиво") није празан ("нешто" му припада), а 'безлична' "базична" There + be , односно ИмаИФ, тврди да скуп (врста) коме припада дати примерак** (случајно изабран и у том смислу пре избора непознат), **или "(про)цењена" одређена, неодређена, количина елемената није празан.** Доказ за то је управо негативни исказ.

Јабукe не постоје. Apples **do not** exist. ≠

(7) There are **no**(more) apples.– **Нема**(више) јабука. (Францез 2010, пример на страни 2)

Негирана "базична" реченица с глаголом постојати не може се проширити на начин на који може There + be конструкција, те тако оне нису еквивалентне; исто важи и за конструкцију с глаголом има у српском језику, нпр.

*Јабукe не постоје + ЛОКација/ овде, **сада**²⁶/ али их лако можемо набавити.≠
Јабукa нема /овде, сада/ али их лако можемо набавити.

*Apples do not exist / here, **now**/ but we can easily get them. ≠ There are no (more) apples / here/ but we can easily get them.

Да је реч о "врсти" појаве, не о примерку или мери, нити о неком својству, видимо из следећих примера по којима се "базичне" реченица с глаголом има (There be) разликују од истих с постоји (Exist).

- 1) Има времена. – There is time. Време постоји. – Time exists.
- 2) Има хране.– There is food. Храна постоји. – Food exists.

²⁶ Употреба прилога **сада** даје могућност двосмисленог тумачења реченице, што само указује на двострукост употребе појма време, као граматичког (дискретна употреба) и као појаве која је перципирана као континуална, за коју се везује 'трајање'.

Али

1) Има(времена) још 3 дана(минута, година)./There is/are (time) still 3 days. (Време) постоји још 3 дана (минута, године)./ (Time exists)3 days still exist.

2) Има много хране (хлеба)./There is a lot of food (bread).

Много хране (хлеба) постоји./ A lot of food(bread) exists.

"Базичне" реченице с има, или "базична" There be конструкција, се појављују као 'сажимање' контекста (уствари су увек проширене), и могу се тумачити анафорично као **одређена нулта анафора (interpreted anaphorically as definite null anaphors**, Француз 2010: 15) као што примери показују:

308. [mingus01_n.txt](#):To sam ja , Tedi ! Pustite me !" " Šta ? Čoveče , jesi li lud ? " " Šta je na ovom poslužavniku ?<20**Ima**>hrane . Gladni smo ." " Poslušaj se , al ' ostavi vino . Čao , Tedi . " " Hej , super ! - losos ,

3	2012	FIC	Bk:SevenPrinces	A	B	C	"I am honored to welcome you to Uurz. Please sit. There is food and drink. " "#Servants appeared from behind the tapestries and laid out
---	------	-----	-----------------	---	---	---	--

97. [Sudbine_n.txt](#):ih mojih komada , ali neka ostanu. Sada i tako nemam ništa da radim kući Uzeću ih kada treba .<20**Ima**>**vremena** . Odškrinuo je vrata magacina i provirio unutra . Ponovo je oživeo : - Tu je ! Tu je taj špu

16	2012	FIC	Bk:BlazeGloryNovelA	A	B	C	as practicable. The enemy is moving this way, yes. But there is time. There is no need for panic!" "# It was an explanation no
----	------	-----	---------------------	---	---	---	---

1	2014	NEWS	CSMonitor	A	B	C	at the Arctic city of Norilsk. And then, of course, there is oil and natural gas. Last month, the Russian company Gazprom began oil production from
---	------	------	-----------	---	---	---	---

"Базичне" реченице с глаголима има и бити захтевају контекст (конкретну ситуацију-деикса, дискурс) јер им нешто "не-достаје", тј.захтевају имплицитни аргумент, нпр. ЛОКација: на овом послужавнику; кад треба; за разлику од реченица с глаголом постојати.

"Базичне" реченице се разликују и по врсти негације, што је много видљивије у случају енглеског:

1. Нема времена. – There is **no** time. Време не постоји.–Time **does not** exist.

2. Нема хране. – There is **no** food. Храна не постоји. – Food **does not** exist.

Закључак

1. Уколико је реч о "базичним" реченицама с глаголом постојати, њена форма је у оба језика персонална реченица од два обавезна члана и с редоследом ИФ + Постоји(Постоје).

2. ИФ може бити било која врста именица уколико је употребљена генеративно (није квантификована). Другим речима, увек је реч о "врсти" појаве, или о појединачном скупу као о оном кога чине појаве "бројиве" или "мерљиве" природе.

3. Могућност употребе личних заменица, показне заменице **то**, или личних имена, је опет говор о "врсти", нпр. Ја постојим – значење је одређено имплицитним аргументом, као **припадник специфичне врсте** "бројивих" појава - људи, али истовремено је и први облик **примерковања** (instantiation). Пошто се захтева контекстуално одређени аргумент, што је знак проширене реченице, то је пример 'прелазног облика', од функције припадања на функцију примерковања.

4. "Базична" реченица с глаголом постојати не може да тврди примерковање, само његову могућност, тврдећи да је скуп непразан, али као "проширена" (мисли се првенствено на проширење ЛОКацијом) може да тврди и примерковања (појава личних заменица и личних имена), међутим тада се појављује као 'безлична'²⁷.

Могли бисмо рећи да је пре реч о односу припадања, па се Постојање у "базичној" форми с глаголом постојати може одредити на начин на који га одређује Б. Парти: "постојати значи **бити члан** неког домена у датом моделу", или Постојање је **припадање"врсти" као "бројивом" или "мерљивом" скупу**.

5. У случају "базичних" реченица с глаголом има, There be, видимо да су оне уствари "сажетак" контекста (па је и њихова негација, негација која се односи на контекст, на дати случај, а не на "врсту"), тј. оне су увек "проширене". Реч је о неком датом примерку, па за њих важи тумачење МекНели о Постојању као примерковању. Примерковање је првенствено у домену глагола има, односно бити у There + be конструкцији.

²⁷ Конструкција There be није у енглеском одређена као безлична, иако се глагол појављује само у трећем лицу једине, множине; зато смо користили знаке ''.

6. Део који недостаје поменути тврђењима је да "базична" лична конструкција с глаголом постојати тврди не само **могућност припадања, односно примерковања**, већ да је **избор могућ**. Када је гаранција за могућност примерковања дата, оправдано је увести разликовање појмова: **избор примерка скупа** и **избор количине примерака (један, више од један)**, слично оном што је Задех, 1970, предложио. Појам избор дозвољава увођење других вредносних појмова: сврха, циљ, разлог, па и узрок, а што ће се показати значајним кад буде речи о другим егзистенцијалним глаголима.

2.2.2. Проширене реченице с глаголом постојати, персоналне и безличне, у српском језику

Као што смо видели, "базична" реченица с глаголом постојати не може да тврди примерковање, само његову могућност, тврдећи да је "бројиви" или "мерљиви" скуп непразан, али као "проширена" (мисли се првенствено на проширење ЛОКацијом) може да тврди и примерковање (омогућава појаву личних заменица и личних имена), при томе мењајући форму у којој се користи. Ова промена се у српском језику реализује дистрибуцијом глагола, глагол је на првом месту у реченици, али и као "безлична" реченица ако је реч о проширеној квантификованој реченици. Овај, да га тако назовемо, **прелазни ниво Постојања** у енглеском језику се реализује уобичајено глаголом бити, или у новије време, повећаном употребом глагола постојати али у 'безличној' конструкцији *There + exist*.

Дакле, у српском језику уколико је глагол постојати главни предикат у личном глаголском облику, а реченица није "базична" већ "проширена" кодом, реченице се разликују по редоследу пивота (ИФ) и глагола.

1. Кода може бити "релација", нпр. А) квалитет (расплинут, магловит), начин (путем избора); Б) релативна реченица с *коју*.

А) ИФ + Глагол + квалитет постојања, начин постојања

505. [Petrov.txt](#): st da se nastavi karijera poligamiste. Nije mu davala mira jedino deseta stolica. **Trag, doduše, postoji, ali kakav - rasplinut i maglovit** - Pa , dobro - glasno izgovori Ostap

470. [Flobert-BP.xml](#): onarhističke, pošto svaki podanik ima ista prava na svoju decu kao i monarh na svoju. **Kraljevstvo postoji samo narodnim izborom** , izbor se čak pominje i u svečanosti miropomazanja , u kojoj sva biskupa,

Б) Глагол + ИФ + релативна реченица с *који*; нема експлицитне квантификације, али је значење ИФ 'део тог скупа', као однос логичког неки у односу на сви, или опозиција која исцрпљује дати појам (нпр. и такви који знају).

91. [hazarski.txt](#): Ličnost iz jednog sna seli se kod Hazara u druge snove i Hazari mogu da je prate iz sela u selo. **Postoje** sveštenici **iz sekte pomenute princeze Atehvkoi** putuju za tim ličnostima iz sna u san i pišu njihu

29. [sf-simak_n.txt](#): " Ipak, **postoji takvi koji**o tome znaju veoma mnogo . " " Vi , možda " , dobaci

2. Највећи број примера укључују "проширење" (коду) употребом прилошке фразе за место, или за време.

А) Прилошка фраза за место (углавном на почетку реченице, али може да се нађе и одмах после глагола; појављује се, не обавезно, и неки модални израз, нпр. можда):

Овде, тамо, усвету (у хотелу) +постоји + ИФ

3008. [radek-01_n.txt](#): video šta bih mogao preduzeti , sem da se držim ljubazno i suzdržano. Tada savih glavu .**U hotelu postoji** bar i ona nas, ne smem to prevideti , može pozvati na piće. U tom slučaju ću, pre nego što Marko

3300. [Alch_SbL.xml](#): Odjednom, na mestu gde nikada ranije nije bio, mladić je primetio da njegov konj zastaje. –**Овде постоји живот** –рече mladić Alhemičaru. - Ne poznajem jezik pustinje, ali moj konj poznaje jezik života.

Б) Почиње с прилошком фразом за време

Данас + Постоје + ИФ, набрајање подскупова датог скупа(ове страсти:...), или навођење да је неки подскуп датог скупа (пресек, скуп: Редови испред радње) празан (користи се глагол Нема).

40. [bodrijar_n.txt](#): Uostalom , **danas postoje još samo ove strasti** : mržnja , gađenje , alergija , averzija

132. [Petrov.txt](#): - Pa kakve su samo radnje! **Danas postoje jedino redovi, a radnja i nema.** I nazivi su im da se čovek zaprepasti : Stargiko ! .mu Enoh , pomalo podrugljivo ,

3. Експлицитна квантификација

А) Сви, Свака, Све + постоји(е) + зато, да би

Б) Постоји + један + ИФ

(бар један; само један; још један), највећи број примера²⁸.

а) Постоји + један + ИФ + релативна реченица *који(а)*

529. [sfhoking_n.txt](#):eno fizičarima koji su pokazali da Vaseljena nije tako jednostavna kako se to nama moglo činiti !) **Постоји једна** математичка теорема *која* каже да свака теорија која је у сагласности са квантном механиком и

б) ЛОКација + постоји + једна + ИФ + *која* има; *бар једна* добра ствар (све су лоше осим те једне)

Конгруенција је у овом случају задовољена.

ц) Постоји + неки(о), пуно, много, мало, неколико (врста), трећа (врста), само шест(укупно осам), више, довољан број + ИФ

Конгруенција, осим с *неки*, није задовољена; ИФ је **генитив множине**.

Постоје + неки, многи, три (набрајање), бројни(а)

45. [DV_kod.txt](#):kostreti ?" " Vi opisujete samo mali deo populacije koju obuhvata Opus Dei " , reče Aringarosa . " **Постоје многи нивои sledbeništva** . Hiljade članova organizacije Opus Dei žive u brakovima , imaju porodice

207. [stros_n.txt](#): škkih dokumenata koji potiču iz jugoistočne Azije i onih koji pripadaju protoistoriji Skandinavije . **Постоје** , dakle , **три подручја : Indonezija , američki severoistok i skandinavske** –

4. [fa2-pavic01.xml](#):velosipeda . (BEOGRAD , REGENSBURG , BEOGRAD 1978 - 1983) Milorad Pavić **SUVIŠE DOBRO URAĐEN POSAO Постоје бројна материјална сведочанства** da je zet vizantijskog cara Andronika II Paleologa , srpski kralj St

Конгруенција је задовољена, а квантификација се реализује кардиналним бројем, придевом, или именском синтагмом (велики број).

Као зависна:

Углавном допунска реченица (у форми да + постоји-е), допуна главног предикату, који је углавном глагол са епистемичким значењем: сумњати, надати се, знати, обавестити, увидети, чути, казати, заборавити, признати, бити свестан, веровати, тврдити, чинити се, мислити, опоменути, уочити, претпоставити; или неки модални глагол, као нпр. морати, моћи.

Додатна-искључна: али, или

Допунска-допуна директном објекату

Допунска- директан објекат

²⁸ Сви примери су у Прилогу 2.

Додатна-узрочна: што, пошто; само уз постоји

Закључак²⁹

1. Проширене реченице с глаголом постојати које нису експлицитно квантификоване показују следећу структуру; можемо рећи да се ради о три основна модела:

а) **ИФ + постоји(е) + кода (додатна реченица**, нпр. Траг постоји, али какав.; Краљевство Постоји само народним изборима; као модификатор ИФ-квалитет; начин постојања)

б) **Кода (ПФ) + постоји(е) + ИФ**

ПФ = ЛОКација(овде, тамо, у хотелу; данас); ако је ПФ за место, може се наћи и иза глагола.

ц) **Постоје + ИФ + кода (релативна реченица с *који*) – прелазак на експлицитну квантификацију.**

Постоје + **и такви + *који***

У свим поменутих случајевима конгруенција је задовољена. Модел под а) могли бисмо назвати примером 'праве'(персонална реченица; редослед речи у реченици, глагол није на првом месту већ И) "проширене реченице", док су б) и ц) примери преласка на експлицитну квантификацију, ИФ је после глагола, а у ц) се говори о "делу" скупа, као подскупу "врсте" који је интерсекција (део скупа који је врста **припада** подскупу који је пресек с другим скупом и чија **количина није позната, али није ни у фокусу**).

2. Експлицитна квантификација- Глагол је на првом месту, форма постоји

А) Постоји + један + ИФ (номинатив), персонална реченица

1) од сто могућности **једна**

2) један **бољи** свет = Постоје 2 света;

3) **и** једно предање + **реченица с да** = по броју је једно (не више); осим осталих, познатих чињеница има и ова;

4) један+ **такав** бунар = сличан, не другачији;

5) једна теорема + **која** каже = из скупа математичких теорема једна је специфична

²⁹ Закључци су дати по истом реду по коме су изложени и примери из Корпуса.

6) **бар** једна + добра ствар: моћићемо... = све су лоше осим једне

7) **само** један начин борбе = све друге могућности су искључене

Б) Постоји + неки (о), нешто, пуно, много, мало, неколико (врста), трећа (врста), само шест (укупно осам), више + ИФ;... +који(куда би)

1) **ПФ(увек)**³⁰ **неко** објашњење, знам то = **не знам** конкретно објашњење, али мора да га има јер за све има објашњење (**увек** као универзални квантификатор)

2) **пуно** ствари + **које** наука не може да.. = **нешто(мало)може** да ...- **генитив**

3) ... **неколико врста** Лепог: = именовање врста, набрајање - **генитив**

4) **само 6** заплета = 6 врста- **генитив**

5) **и трећа** врста ватара = **осим познате** две врсте -**генитив**

6) **више** захтева = **процена** - **генитив**

7) **много** срећних бракова = бројиве именице (бројиви скупови, више од 2, бар Зелеманата; процена) **генитив**

8) **много** људи **који** чине зле ствари = не сви, подскуп; процена - **генитив**

9) **мало** складности = небројиве именице (мерљиви скуп- процена) - **генитив**

10) **мало** чисте енергије = **генитив**

11) **мало** разумних ствари **које** =**генитив**

12) **нека** рупа **куда** би могли - **номинатив**

13) **некакав** излаз - **номинатив**

14) **неко** место **куд** би - **номинатив**

15) **нешто** **што** ме збуњује – **непознато; неодређено, не може се тачно именовати**

16) **нешто** погрешно +ПФ(у)– **непознато (квалитет-придев)**

17) **нешто** тако страшно - **непознато**

Ц) Глагол је на првом месту; Постоје + квантификатор + ИФ

а) **много** нивоа следбеништва = **процена – номинатив**

б) **3 подручја:** Индонезија,... = **Набрајање, именовање - генитив**

³⁰ Улога адвербијала као квантификатора: " It is well known that adverbially quantified sentences with singular indefinites as well as ones with bare plurals get readings according to which the quantificational force of the respective DP seems to depend on the quantificational force of the respective Q-adverb. This phenomenon is generally referred to as Quantificational Variability Effect (QVE)." (Хинтервимер 2005: 195, Увод)

ц) **бројна** материјална сведочанства = велики број сведочанстава, **процена** - **номинатив**

Д) Свака (Ствар), Све што, Сви + постоји(е)

- 1) **Свака ствар** постоји **само у** неслози = начин постојања бића
- 2) **Све што** постоји, постоји **кроз** свест = начин постојања бића
- 3) **Све** постоји **зато** да = сврха
- 4) **Сви звуци који** постоје: = **набрајање** - именовање и квалитет

Експлицитна квантификација уз учешће највећег броја квантификатора: *један, много, мало, пуно, неколико, неки*, се јавља само ако је реч о реченици у којој је глагол на првом месту у форми постоји, али конгруенција, осим за *један* и *неки*, није задовољена; једини квантификатор који иде и с постоји и с постоје је *неки*. *Неко, нешто, некакав* су првенствено детерминатори који именицу одређују као непознату појаву, појаву која се не може тачно именовати (не зна се врста којој појава припада). Израз *неки* може имати и функцију квантификатора (нпр. *неки* од нас - генитив). Међутим, ако се не користи у смислу "део" као супротно од "сви", како се иначе користи у логици (Сви људи насупротив Неки људи), можемо рећи да је у функцији "израза с егзистенцијалним значењем", (Гевера 2011: 1). Тада је пре реч о модалној категорији³¹, или како се обично такви изрази називају: "епистемички" и "слободно изабрани" неодређени израз ("epistemic and free choiseindefinites", Гевера 2011), или слично одређени као "епистемички" за разлику од "иреференцијалних" детерминатора, (Жајез и Товена, 2006). Квантификатори *све, сви* се јављају само у персоналним реченицама и налазе се на првом месту у реченици.

3."Основни" (у смислу поштовања конгруенције) квантификатори с глаголом постојати су управо *један* и *неки*. Функција израза *један* се углавном може одредити као " примерак врсте, али такав да.." (85. hazarski.txt.; 529. sfhoking_n.txt). Функција квантификатора *неки* је углавном "бар један" (насупротив детерминатору "било који- какав") ако иде с постоји (3048. radek-01_n.txt.; 3049. radek-01_n.txt), односно ако иде с постоје, као "неколико, мањи број" (81. poli070927.txt.; ..+(.86.

³¹ О вези модалности и квантификације види напр. Рајт, 1951; а о епистемичкој модалности детаљније код Трбојевић, 1999.

[poli090712.txt](#)). Остали квантификатори: *мало, много, неколико*, иду само с формом постоји и то ако је глагол на првом месту.

4. На основу Корпуса можемо закључити да се највећи број реченица с постојати јавља као додатна или допунска реченица, а главни глагол је с епистемичким значењем или неки модални глагол, као и да је углавном реч о негативној реченици.

Овим смо само указали на најфреквентнију употребу квантификатора у реченицама с глаголом постојати (главни или допуна), али и на основну разлику у употреби форме постоји и постоје: а) **форма постоје** сем квантификатора **неки** и "синтаксичке" квантификације с **који** не дозвољава квантификаторе све, мало, много, неколико, један; б) **форма постоји** дозвољава све квантификаторе и представља форму најближу безличној реченици с глаголом има.

Из реченог се, по нашем мишљењу, потврђује становиште да Постојање како га реализује глагол постојати, значи првенствено **припадање "врсти"**, а затим **примерковање врсте** (Постоји на првом месту + један), односно, **набрајање** подскупова врсте (у случају броја као квантификатора са постоје, [207. stros_n.txt](#)), и на крају **процена количине** (Постоји + много, мало, неколико, више).

2.2.3. "Проширене" реченице с глаголима има и било(је)

У српском језику, искључујући "базичне" реченице, изгледа да се реченице у форми постоји, постоје, могу заменити с глаголом имати у форми има³², где су најчешћи следећи примери:

[313. zemlja.txt](#): *rečice plamena ližu s istim ciljem , najzad se roje i potocići koji teku i jure podmuklo svuda . <Ima>i vatre koja se neprimetno uvlači , i podzemni gradovi naročito od nje stradaju . A mlade biljke i*

Постоји и ватра која се...

[369. Mark Levi.xml](#): *misle da smo mi naivni ! Onda ako si hrabar reci mi istinu , zašto je otišla tako dok sam spavao ? <Ima>ponekad nekih detinjih pogleda koji vas povuku tako daleko u sećanja , da je nemoguće ne odgovoriti*

Постоје понекад неки детињи погледи који..

³²Сви примери с глаголом има дати су у Прилогу 2.

Моделима с глаголом постоји одговарају следећи модели с има:

А) Без експлицитне квантификације

1) Има + ПФ + ИФ (једнина; множина) + **који, где**

..+ у +ИФ (множина-места) + **где**

.. + тамо + ИФ (једнина-стари помоћник; множина-робе)+ **који(а);**

2) Има + их (**ген.** лична заменица) + **који**

3) Има + ИФ (**ген.**множина; кон., ап.-бројиво-улица, људи, осећања, шкољака) + **који(где)**

Има + ИФ(**ген.** множ.; ап.бројиво -разговора; тренутака)+ У+ ИФ (лок.-животу) + ПФ за време(после; када) + **којих**

4) Има + **и** + ИФ(**ген.**, множ.; конкретно:небројиво-ватре, воде; бројивоЖ: људи,риба;апстр.: изненађења, несрећа);

.. + и + компарација (горе од);

.. + и + ПФ(у томе) + ИФ (ап., **ген.**-лепоте, трагичности);

.. + и + она друга + ИФ (ном. једнина, кон-страна)

5) Има + ИФ (**опозиција-** **ген.** множине, кон, апстр.- добрих и лоших послова; глиненых и златних идеја)

Случајеви 1, 2, 3, 4 и 5 могу се заменити с глаголом постоји на првом месту, али је тада именица у номинативу.

Б) С квантификаторима

Има + ПФ + један; неколико; неки; других; .. у + свему + ИФ(једнина; множина)

..+ тамо + **један** + ИФ(**номинатив.** једнина, конкретно.-голубарник);

неколико + ИФ (**ген.**једнина,кон-рибњака) + и

..+ овде + и + **других** + ИФ (**ген.**множина, конкретно - подрума)

.. + ту + **неки** + ИФ(**номинатив.** једнина, апстр.-страх)

.. + у + **свему** + томе (Заменица) + и+ ИФ (**ген.** апстр.-трагичности)

Изгледа да се нарочито лако може извршити супституција ако је проширена реченица с има квантификована:

1) Има + један + ИФ + ПФ(у, ту, овде) / + који

ЈЕДАН

Има + само једна + ИФ (будала) + ПФ(овде, у улици, у друштву)

Има + једна, један + ИФ (реч; мост, брод) + **коју(који)** + Г +ПФ

Међутим, квантификатор један се у датим примерима користи или у значењу "није важно који-шта, ја знам"(примери 989, 324.), "не знам тачно"(пример 325), или у смислу "неки-непознато" (пример 31). Када је "само један", референт је познато(пример 73., 473)

2) Има + неко, нешто (номинатив) = Постоји неко, нешто, супстанцијална употреба(номинатив)

а) Има + нешто + и од тога + компарација (величанственије); ..+ **нешто** + придев(гадно) + ПФ (у овој шуми)

б) Има + неко + *ко*

ц) Има + нечег + придев(болног) + ПФ (у овој, тој) + ИФ

Случајеви под а) и б) се заиста могу заменити с постоји **нешто непознато**, супстанцијално употребљено, и номинатив неодређене заменице нешто, **као** **неименована** врста, али не и случај под ц), којим се уводи **неодређена количина својства**.

3) Има + број, мало, много, (само) неколико, неких, доста, довољно, понекад + ИФ

Кардинални број

а) Има + број+ ИФ(**година, дана**) + ПФ за време (од тада, како); ..+ **зависна реченица с да** +

б) + више од број (хиљаду) + ИФ (**ген. множ. Конкретно.- ресторана**) + ПФ (у граду)

ц) Има + број (две) **врста** + ИФ (**ген.множ. Кон – сликара:...**)- **набрајање**, именовање подскупова "врсте".

д) Има + их + број (двадесет)

Случајеви под а) и д) не могу се заменити с постоји, нарочито не први - "мера" времена, док би други могао уз додатак *који*. Случајеви под б) и ц) могу се заменити јер се поклапају с основном функцијом набрајања подскупова врсте, односно **одређење количине која припада** датом скупу врсте.

ДОВОЉНО

Има + **довољно** + ИФ(проблема) + И + без + ИФ (греха)

[214. Old SbL.txt](#):de . Glupo je ne nadati se. Pored toga , smatram to za greh . Ne razmišljaj o grehu , pomisli on . <Ima>**dovoljno problema i bez greha**. A i onako za sve to nemam razumevanja . Nemam razumevanja a nisam si

Може се извршити замена, али не делује природно чак и ако се схвати да је реч о врсти.

Постоји довољно проблема и без греха. – довољно врста проблема, процена МНОГО

а) Има + *много* + ИФ (ђака) + *који*+

б) Има + *много* + ИФ(ветра)

Случај под а) одговара истој функцији с постоји као процена количине "дела" врсте, али не и случај под б) у коме се тврди **стање**-ветровито је, а не врста ветра.

МАЛО

а) Има + *мало* + ИФ (добрих трагедија). Једне су идил, друге....

б) Има + *мало од* + ИФ(моје пензије)

Случај под а) тврди количину интерсекције скупова(скуп трагедија и скуп добро), док се под б) не може заменити с постоји, јер је реч о некој врсти "мере"- моја пензија.

ДОСТА

Има + *доста* + ИФ(станова) + ПФ (у предграђу)

Могло би се заменити само уз *који*, што очигледно показује да је **примарна процена(не зна се тачно колико)** у оквиру **једног познатог скупа(станови)**

НЕКЕ, НЕКИХ

а) Има + *неке* + ИФ(истине) + и + ПФ(у томе)

б)Има + *неких* + ИФ (уређаја, погледа) +или ПФ(у бродоградилишту), или *који*

Случај под а) не може се заменити јер каже део **"мерљивог"скупа истина**, док под б) може јер каже **непознату количину интерсекције**.

НЕКОЛИКО

а)Има + *неколико* + ИФ(места) + ПФ(по Весексу);

б)...*неколико*+ ИФ(година) + **да је**

Случај под а) могао би да се замени уз *који*, али не и под б) даје се "мера" времена.

Иако се већина конструкција делимично поклапа с конструкцијама постоји(е), када је глагол на првом месту, по значењу и облику ("проширење" се врши неком

прилошком фразом и квантификацијом), видели смо да то није увек могуће без обзира што су присутни исти квантификатори, нарочито када је реч о "мери" времена:

[95. SaSilamaNe.xml](#): da će se on ipak usuditi da ode od moje mame ? Znete li ko je sad tamo ? Stari Irac , Irčev otac . <Ima>**već dva dana da dolazi** kod nas . Nisam mislila da dosađujem sa takvim stvarima , - obrati se ona Ir

[71.Afrika-lat.txt](#): Ijana kao obična rutina . Nekoliko belaca koji žive u Tabuu retko se poveravaju veštini urođenika .<Ima>**samo deset godina da se** cela bela vlast Tabua utopila na očigled sve publike jednog broda kome je do

[67.Afrika-lat.txt](#): šinstva uprazne . Izgleda da svakom prilikom treba dati nov dokaz durašnosti i novu ljudsku žrtvu .<Ima> **nekoliko godina da** je administrator Prugo načinio jednu veliku aferu povodom jednoga od dvanaest ta

[82.rastk01_n.txt](#): je teško . Možda vam je i lakše što možete da kažete . - - Lakše mi je . - - Vi ? - - Ja ? O , ja ! <Ima>**šest godina od tada** , i više i ne bih , može biti , želela da se udam za njega , da je slobodan ! Sa

Закључак

1. Функције које су заједничке глаголу има и постоји и на основу чега се може извршити њихова међусобна супституција су:

а) супстанцијална употреба – *неко, нешто*

б) процена количине једног(датог) скупа – *мало, много; ?довољно*

ц) процена количине скупа, *мало, много, довољно* као интерсекције (пресек два скупа) уз обавезно присуство "квантификатора" *који*.

2. Специфична функција глагола има, када је замена с постоји немогућа:

изражава "меру": **као непознати део "мерљивог"скупа** (*неке истине = нешто, мало од истине*); као **бројну вредност** неке мере – времена (2 дана, године, минута), килограма, литара итд.

Како има специфичну функцију, има може да 'покрије' ужи домен стварности, али зато одређенији, има конотацију која је шира од оне коју има глагол постојати (и ужу денотацију). Увођењем мере, уводи се и домен "људско" који је ужи од "постоји".

Као што се реченица с глаголом има делимично поклапа с оном с глаголом постоји, те има и другу функцију у реализацији категорије Постојања, тако исто и

глагол бити, у форми било је,стоји у односу са има. Из приложених модела (сви примери су у Прилогу 2) можемо одредити специфичности:

Било је³³

1. Било + их +је + број (12); .. + ПФ (свуда наоколо)
2.+ их + је + двојица: један је..., други је..
3. + их + је + мало (људи у биоскопу)
4. Било је + ИФ + и +ИФ (**пар у опозицији** – оптимизма и песимизма; или градација, логичких и мање логичких мишљења)
5. Било је + **и** + ИФ(либанског племена Вардариота; претеривања)
6. Било је + ту + и + **неколико** + ИФ(искуснијих и проницљивијих људи); + Неколико + ИФ(колиба) + ПФ(са стране); ту + **мало** + ИФ(сујеверја)
7. Било је + ИФ (хладно, тамно; хладно јутро, слабо(светло); калема **свих врста**: бледожутих, црвенкастих, румених; врсте облика- угласта, неправилна-дворишта; величанствених-тела;)
8. **Било је + јасно, понижавајуће + да + Глагол - стање**
9. **Било је + ИФ(јутро) + када се + Глагол – "прецизнија" мера у оквиру мере дана**
10. Било је +ИФ(младића) + **који**
11. Било је + број(3) + ИФ(пута)- **набрајање**
12. **Било је + довољно + ДА**
13. Било је + ПФ(иза) + овог + ИФ(лишћа)
14. Било је **нечег** + ПФ(у том погледу); ..ПФ(У) тој киши + **нешто** + Придев(прљаво и јадно)
15. Било је + ПФ(тада) + ПФ(у њима) + **неке** + ИФ(горчине)
16. Било је + **много** + ИФ(ствари) + ПФ(у њој-соби)
17. Било је + поприлично + ИФ(жена), **неке од њих** су
18. **Било је + број сати** (два после поноћи, око седам часова, тек седам); ...+ део дана(подне)
19. **Било је + то + година (1439); ..+ то + логички савршено тачно**, али; ...+ то + ИФ (миро; мрачно место; овако); .. то + ПФ(за време- **у почетку**,када; у тренутку, када; једног септембарског јутра, пред Ускрс)

³³Реченице које су болдоване представљају примере специфичне употребе глагола било је.

20. **Било је + важно + Глагол(видети) + и + Пасив(бити + виђен)**
21. **Било ми је жао, драго**
22. **Било је + да су + ИФ(човека) +ГФ(осудили на смрт) – дешавало се**
23. **Било је + дана + када је**
24. **Било је + Компаратив ИФ(млађих, свежијих, радника)**

Специфична функција глагола бити (не може се заменити с има) је у изражавању својства (јасно, мрачно) неке појаве и у прецизирању мере времена (део дана, датум), уз појаву новог садржаја глагола као "дешавање" (догађај који се може поновити).

Досадашње анализе указују да су глаголи постоји, има, било (је) у односу хијерархије, тј. да постоји "покрива" стварност као "бројиво" и "мерљиво", Постојање и ван оквира људског, да "има" уводи меру људског, а да глагол бити ту меру прецизније одређује када је у питању време, уводи својство и догађај, па је у том смислу глагол с више функција од глагола има и указује на прелаз ка глаголима с још "специфичнијим" функцијама и с више значења. Који су то глаголи видећемо у поглављу које следи.

2.3. Поређење: модели егзистенцијалне реченице с глаголом постоји у српском и енглеском

- 1) Уколико је реч о "базичним" реченицама с глаголом постојати, њена форма је у оба језика персонална реченица од два обавезна члана и с редоследом ИФ + постоји(постоје). Иф може бити било која врста именица уколико је употребљена генеративно (није квантификована). Другим речима, увек је реч о "врсти" појаве, или о појединачном скупу као о оном кога чине појаве "бројиве" или "мерљиве" природе.
- 2) У највећем броју примера глагол постојати-exist је допуна главног предикатас епистемичким значењем. Највећи број реченица у оба језика је у негативном облику и у питању је синтаксичка негација (не постоји; не треба да постоји; do/does not, cannot, would not, should not).
- 3) Прилошке фразе су обавезан део "проширене" неквантификоване реченице (било да је главни предикат, или допуна главном предикату).

4) Главна разлика је у томе што су све " проширене", неквантификоване и квантификоване, реченице с exist као главним глаголом персоналне, док се у српском јавља и 'безлична' форма; нпр.

1. ИФ + Постоји(е) + кода (додатна реченица, нпр. Траг постоји, али какав.; Краљевство постоји само народним изборима; као модификатор ИФ-квалитет; начин постојања)

2. Кода (ПФ) + постоји(е) + ИФ

ПФ = ЛОКација(овде, тамо, у хотелу; данас); ако је ПФ за место, може се наћи и иза глагола.

Модел под 1) и 2) су исти у оба језика

*3. Постоје + ИФ + Кода (релативна реченица с који) – прелазак на експлицитну квант.

**Постоје + и такви + који

*специфично за српски језик, у енглеском ако је There exist + ИФ

**потпуно необично у енглеском

5) Моделима "проширене" квантификоване реченице у српском одговара конструкција There + is/exists + *a, one, some* (many, much, several због не слагања с глаголом који тражи множину иду само уз are/exist) + NF / + such-who- which

А) Постоји + квантификатор + ИФ; + који

Постоји + један+ ИФ (номинатив) - персонална реченица ?

+ неки (о), нешто + ИФ ++који(куда би)

Постоји + пуно, много, мало, неколико (врста), трћа (врста), само шест (укупно осам), више + ИФ;.... +који(куда би) – безлична реченица

Б) Постоје + квантификатор + ИФ – углавном персонална реченица

а) многи нивои следбеништва = процена – номинатив

б) 3 подручја: Индонезија,... = набрајање, именоване - генитив

ц) бројна материјална сведочанства = велики број сведочанстава, процена – номинатив

В) Свака ствар (each thing), Све што(everything that), Сви(all, all that) + Постоји(е) – персонална реченица, исто је у енглеском

2.3.1. Однос Има + ИФ и There + be + ИФ

Функције које су заједничке глаголу има и постоји и на основу чега се може извршити њихова међусобна супституција су (важи и за однос персоналне реченице с Exist и **There + be**):

- а) супстанцијална употреба – *неко, нешто*;
 - б) процена количине једног(датог) скупа – *мало, много; довољно* је углавном за Има, There + be;
 - ц) процена количине скупа, *мало, много, довољно*, као интерсекције (пресек два скупа) уз обавезно присуство "квантификатора" *који (who, that, which)*.
- Специфичне функције глагола има, када је замена с глаголом постоји немогућа, су: изражава "меру": **као непознати део "мерљивог" скупа** (*неке истине (?some truth) =нешто, мало од истине(**little of truth)*); као **бројну вредност** неке мере – времена (2 дана, године, минута; **There were 2 days (left)**), килограма, литара итд.; Углавном важи и за **There + be**, што значи да **be** покрива и "меру."

2.3.2. Однос Било је и конструкције There + be

Било + их + је + **број** (12)(**There were 12 of them**);.. + ПФ (свуда наоколо)
.....+ их + је + **двојица**(**There were 2 of them**): један је..., други је..
..... + их + је + **мало**(**There were a few men in the cinema**) (људи у биоскопу)
..... + **број**(3) (**There were 3 (roads)**) + ИФ(пута)- **набрајање**

1. изражава стање (ветровито)

Било је ветровито. **It was windy.*There was windy.**

2. изражава својство

Било је јасно да.. **It was clear that..*There was**

3. прецизира део дана, број сати

Било је + ИФ(јутро) + када се + Глагол – "прецизнија" мера у оквиру мере дана

It was morning, *There was morning.

Било је + број сати (два после поноћи, око седам часова, тек седам); ...+ део дана(подне)

It was two after midnight, seven in the morning. *There was seven in the morning.

***преузима конструкција It + be**

4. уводи "догађај"

Било је + да су + ИФ(човека) +ГФ(осудили на смрт) – дешавало се

It happened that... *There is

***преузима конструкција It + happen(s) (догоди, деси се).**

Специфична функција глагола бити (не може се заменити с "има") у српском језику је у изражавању **својства** (јасно, мрачно) неке појаве и у **прецизирању мере времена** (део дана, датум), **уз појаву новог садржаја глагола као "дешавање"** (догађај који се може поновити).

Све ове специфичне функције у енглеском језику синтаксички се реализују у конструкција It+ be, осим када је реч о догађају, када ту функцију преузима глагол happen. Што значи да је глагол бити заиста доминантан у енглеском језику и "централни" егзистенцијални глагол; али уколико се сложимо да је конструкција There + Глагол она која чак и глаголима који немају "основно" значење егзистенције даје баш такво значење (Левин, 1993), остаје питање шта узрокује ову синтаксичку промену, али и ону лексичку промену. У сваком случају, глагол be је веома "оптерећен"(у семантичком смислу, па је вероватно то разлог за повећану употребу There + exist конструкције), а тај се проблем решава углавном синтаксичким средствима, тј. увођењем форме It+ be.

3. ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНИ ГЛАГОЛИ, ГЛАГОЛИ ПОСТОЈАЊА (Verbs of existence)

Тражећи одговор на питање које глаголе можемо одредити као егзистенцијалне, као оне који реализују категорију постојања, изабрали смо две класификације:

1) коју је дала Бет Левин за енглески језик и то из следећих разлога:

а) Њена класификација (иако не једина, види нпр. FrameNet's Frames vs. Levin's Verb Classes, Collin F. Baker & Josef Ruppenhofer, International Computer Science Institute & University of California, Berkeley) се сматра "угаоним каменом" истраживања на нивоу статичке семантике глагола у енглеском језику ("Levin's key opus is traditionally taken as a cornerstone for the static semantic analysis of the English verb.", (Адам 2012: 9)).

б) Видећемо да је у основи те класификације "изведено значење" глагола ста+јати, ex+sistere, односно појам локације / место(place), или ентитет који "стоји";

в) Посредовањем појма локација, повезујемо се са логичким теоријама, посебно с расуђивањем Б.Парти, што даље укључују питање контекста, дискурса, односно "универзума", или "модела" коме нешто **припада**, као његов део, односно члан;

г) Веза поменута у в) нам непосредно омогућава прелаз на проблем квантификације и разликовања егзистенцијалних од универзалних квантификатора.

2) Што се тиче српског језика, основне поставке и резултате добили смо на основу рада Шписове, уз неке додатке преузете од Лазић-Коњик што се тиче детаља о теорији која уопште подржава став да су **"егзистенцијални глаголи носиоци реализације семантичко-функционалне категорије егзистенције"**, али и с обзиром на то који се егзистенцијални глаголи сматрају централним у српском језику.

Прво подпоглавље ове главе даје "основно" значење глагола постоји (exist), док у другом уводимо основне поставке и резултате класификације коју је дала Бет Левин. Даћемо њену класификацију групе Exist глагола, или како смо ми ту групу одредили, глагола Постојати, основне хипотезе и метод, а затим и логички оквир таквог одређења како га поставља Барбара Парти (по Француз, 2010). Треће подпоглавље посвећено је класификацији у српском језику.

3.1. Одређење значења речи постојање (егзистенција) – лексички ниво

Како обе ауторке користе "основна" значења из различитих речника, а као што смо претпоставили, основна реализација категорије постојања (existence) је глагол постојати (exist), наш следећи приступ овом глаголу биће са становишта лексике, након логичког приступа Формалне семантике, изнетом у поглављу о егзистенцијалној реченици као пропозицији (2.1.). Ту смо разматрали услове истинитости ("where meaning = truth conditions") јер "семантика која не разматра услове истинитости и није семантика ("Semantics with no treatment of truth conditions is not semantics.", (Б.Парти у предавањима из 2012, цитирајући Давида Луиса (1970: 1)). На крају обрадићемо реализације овог глагола са семантичко-синтаксичког нивоа и видети у којој мери синтакса одређује значење и груписање глагола као егзистенцијалних.

Кренућемо од значења која се могу наћи у речницима, имајући у виду да је реч постојање глаголска именица изведена од глагола постојати (exist).

У Речнику Матице српске, Нови Сад, 2007: 983, налазимо следеће одређење речи постојање:

Постојање (глаголска именица од постојати), има значење: егзистирање, егзистенција, **бивство**

О глаголу **постојати**, налазимо: (несвршени), значење:

1. **бити**, егзистиратиу **одређеном облику или виду**;

примери: Земља постоји неколико милијарди година. Идеја правде постоји вековима.

2. **живети**; пример: Годинама постоји на овом свету тај човек.

У блиској морфолошкој вези с речју постојање су следеће речи: **постојано (придев), постојаност, постојбина (именице)**.

За енглески језик, користили смо Online речник (<http://www.thefreedictionary.com>)

због лакоће приступа, али и богатства података

Existence-постојање

ex·is·tence

(ɪg-zɪs'təns)

n.

1. The fact or state of existing; being. Чињеница или **стање** постојања; **бивствовање**.
2. The fact or state of continued being; life: our brief existence on Earth. Чињеница или **стање трајања** бивствујућег; **живот**: наше кратко постојање на Земљи.
3. **a.** All that exists: sang the beauty of all existence; **b.** A thing that exists; an entity. **a.** Све што **постоји**: опевајмо лепоту свега постојећег; **b.** Ствар која постоји; **ентитет**
4. A mode or manner of existing: scratched out a meager existence. Модус или **начин постојања**: обрисано слабашно постојање.
5. Specific presence; occurrence: The Geiger counter indicated the existence of radioactivity. Специфично **присуство**; **појављивање**: Гајгеров бројач је указао на постојање радијације.

Synonyms: existence, actuality, being; постојање, стварност, бивствовање-бивствујуће. Ове именице означавају **чињеницу или стање постојања**.

exist., ex·ist(ɪg-zɪst')

intr. v. ex·ist·ed, ex·ist·ing, ex·ists

1. To have actual being; be real. Имати стварно биће; **битистваран**.
2. To have life; live: one of the worst actors that ever existed. Имати живот, **живети**: један од најгорих глумаца који је икад постојао.
3. To live at a minimal level; **subsist**: barely enough income on which to exist. Живети на ивици (сиромаштва) **опстајати, преживљавати**: једва довољно прихода да би се постојало.
4. To continue to be; **persist**: old customs that still exist in rural areas. Наставити да буде, **опстајати** (истрајавати, одупирати се): стари обичаји који још постоје у сеоским областима.

5. To be present under certain circumstances or in a specified place; **occur**: "Wealth and poverty exist in every demographic category" (Thomas G. Exter). Бити присутан под одређеним условима или на одрђеном месту, **појавити се-десити се**: "Богатство и сиромаштво постоје у свакој демографској категорији."

Мислимо да је од интереса указати бар летимично на порекло ове речи, како латинско тако и индо-европско (користили смо: American Heritage® Dictionary of the English Language, Fifth Edition. Copyright © 2011 by Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company. Published by Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company. All rights reserved.)

http://www.thefreedictionary.com/_/roots.aspx?type=Indo-European&root=st%C4%81-

1) Latin *existere, exsistere, to come forth, to emerge –nojavutu se, be manifest, бити очигледно, очигледан* : *ex-, ex- + sistere, to stand-стајати*; *ex- + sistere-to stand- стајати*; with derivatives meaning "place or thing that is standing". **Са изведеним значењем "место (place) или ствар (entity) која стоји"**.

2) *stā-* in [Indo-European roots](#). -display or show (a quality or feeling) by one's acts or appearance; demonstrate., манифестовати се самом својом **појавом-чином испољити; бити очигледан(о)**.

Oldest form **steh₂-*, colored to **stah₂-*, contracted to **stā-*.

stā-I. Basic form **stā-*.

1. Extended form **stādh-*. a. steed from Old English *stēda*, stallion, studhorse (< "place for breeding horses"), from Germanic **stōd-jōn-*; b. stud₂ from Old English *stōd*, establishment for breeding horses, from Germanic **stōdō*.
2. Suffixed form **stā-lo-*. a. stool from Old English *stōl*, stool; b. Germanic compound **faldistōlaz* (see [pel-2](#)). Both a and b from Germanic **stōlaz*.
3. estancia, stage, stance, stanch₁, stanchion, stanza, stative, stator, stay₁, stet; arrest, circumstance, constant, contrast, cost, distant, extant, instant, obstacle, obstetric, oust, rest₂, restharrow, restive, substance from Latin *stāre*, to stand.
4. stir₂ from Sanskrit *ātiṣṭhati* (stem *ā-sthā-*), he stands by, remains on (*ā-*, near, to, at).
5. Suffixed form **stā-men-*. etamine, stamen, stammel from Latin *stāmen*, thread of the warp (a technical term).
6. Suffixed form **stā-mon-*. penstemon from Greek *stēmōn*, thread.
7. Suffixed form **stā-ro-*. starets from Old Church Slavonic *starŭ*, old ("long-standing"). Retrieved on- 'скинуто' дана 6.11.2015, са <http://www.thefreedictionary.com/exist>

Занимљиво је који су глаголи дати као објашњење значења глагола *exist*: с једне стране *per-sist, sub-sist* / об-стајати које можемо у општем случају превести с **живети**, а с друге стране *occur, emerge* које можемо превести с **појавити се и догодити се**. Такође је од значаја приметити да глагол стајати има инхерентно

временско значење, а што потврђује његова веза с речју "старо", чије се значење одређује као оно што "дуго-стоји".

Први податак који смо на овај начин добили и који нам непосредно може послужити је указивање на изведено значење глагола постојати (exist) као на "место (place/location), или ствар која стоји", али и на временску димензију коју глагол стајати носи у себи.

Други податак од значаја за наше истраживање је разграничење две групе глагола: Опстајати (живети) и Појавити се, односно Subsist, Persist (live), и Emerge, Occur, као објашњење значења "постојати" јер се управо ове групе глагола налазе као главне у класификацијама егзистенцијалних глагола у оба језика. У поглављу које следи видећемо да лексичко значење у знатној мери одређује и синтаксичке конструкције у којима се ови глаголи појављују, а с друге стране, да синтакса потврђује суштинску сличност глагола чак иако им је "основно" значење различито.

Што се тиче самог глагола стајати (stand) лако можемо установити (нпр, за енглески језик објашњења се могу наћи на <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/stand>) да у оба језика има велику примену и да би детаљнија анализа могла на лексичком и морфолошком нивоу да допринесе разумевању значења речи по+стоји.

3.2. Класификација егзистенцијалних глагола у енглеском језику

У основи класификације глагола у енглеском језику коју Левин (извори које користи су различити речници енглеског језика, види Левин 1993: xviii) даје стоји следећа претпоставка:

а. Ако чланови скупа глагола С деле неке компоненте значења М, очекујемо да ће чланови из С показати исто синтаксичко понашање(а) ("If the members of a set of verbs S share some meaning component M, then the members of S can be expected to exhibit the same syntactic behavior(s)"), и

б. Ако чланови скупа глагола С показују исто синтаксичко понашање (а), може се очекивати да деле и неке семантичке компоненте (" If the members of a set of verbs S exhibit the same syntactic behavior(s), then the members of S can be expected to share some meaning component(s)."). (Левин 1993: 348)

Прецизније речено

Понашање глагола, посебно у односу на израз и интерпретацију његових аргумената, је у великој мери одређено његовим значењем.

This work is guided by the assumption that the behavior of a verb, particularly with respect to the expression and interpretation of its arguments, is to a large extent determined by its meaning. (Левин 1993:1).

Када је пак реч о значењу (meaning), односно, о избору лексичког репрезента значења неког глагола, неопходно је као критеријум узети у обзир следеће основне појмове: **кретање, додир, промена стања и узрок.**

The notions of motion, contact, change of state, and causation that figure in these characterizations must be taken into account in selecting a lexical representation of verb meaning. (Левин 1993: 10)

Имајући те основне појмове у виду, њена метода класификације, Diathesis Alternations, показује да су одређене алтернације различито "осетљиве" на дате појмове, нпр. две алтерације као подгрупе алтернација у транзитивности (Transitivity Alteracions), алтернација узроковање/ започињање радње (causative/inchoative alternation) се може наћи само код глагола чије значење је строго везано за појам **промене стања**, за разлику од средишње(middle alternation) алтернације која се може наћи код глагола чије значење укључује **узрок** промене стања.

The causative/inchoative alternation is found only with verbs of pure change of state, while the middle alternation is found with verbs whose meaning involves causing a change of state. (Левин 1993: 10)

Метод укључује: одређење карактеристичних особина дате класе глагола (у разматрање су узете само глаголи **који за компленете имају именске и предлошке фразе** (Левин1993: 18)), представљене репрезентативним глаголом, укључујући особину узимања-аргумента (ниво синтаксе, граматике), а повремено и морфолошке особине (номинали или адјективали који одговарају датом глаголу).

A representative verb is then used to exemplify the characteristic properties of the class, including argument-taking properties, behavior with respect to diathesis alternations, and occasionally morphological properties (related nominals or adjectives). (Левин 1993: 22)

Како чланови једне класе имају низ заједничких особина, укључујући могућу интерпретацију и израз својих аргумената, али и постојање одређених

морфолошких сличности, закључак који можемо извести (слика коју на овај начин добијамо) је да понашање(behavior) глагола проистиче из међудејства његовог значења и општих принципа граматике, (Левин 1993: 11).

Алтернације су подељене у 3 основне групе и низ подгрупа с обзиром на одређени синтаксички оквир у који се уклапају. Прва група укључује алтернацију у транзитивности, (Левин 1993: 25), а друга, укључује алтернативне изразе аргумената (углавном у оквиру глаголске фразе) који не утичу на транзитивност глагола; трећа група настаје када глагол дозвољава субјекат у падежима који нису номинатив или вокатив (oblique subject), (Левин 1993: 22).

Иако је принципијелно реч о три групе алтернација, у првом делу своје књиге, Левин посвећује осам поглавља врстама и подврстама алтернација у зависности од степена "осетљивости" значење глагола у односу на неки од основних појмова. Шесто поглавље је посвећено алтернацијама које укључују поствербал "субјекат" (Alternations Involving Postverbal "Subject") и директно се односи на групу глагола која нас интересује, Глаголе Постојања(Verbs of Existence) и посебно њихову **подгрупу, група глагола Постојати (Exist Verbs)**, (Левин 1993: 249-258). Ради се о две алтернације: Locative-Inversion и There-Insertion, у којима се субјекат појављује после глагола; овај положај је у енглеској граматичи дозвољен само у неколико маркираних синтаксичких конструкција, и у случају императива, а оно што ове две алтернације разликује је природа површинског субјекта. У овим конструкцијама појављују су примарно интранзитивни глаголи, а ако се појаве транзитивни, онда су у пасивној форми. Обе алтернације укључују глагол бити (the verb be), али и огроман број других глагола разврстаних у следеће класе:

a. **VERBS OF EXISTENCE**, b. **VERBS OF SPATIAL CONFIGURATION**, c. **MEANDER VERBS**, d. **VERBS OF APPEARANCE**; e. **VERBS OF DISAPPEARANCE**, f. **VERBS OF INHERENTLY DIRECTED MOTION**: arrive, ascend, **come**, descend, drop, **enter**, fall, **go**, **pass**, **rise**. (Левин 1993: 89)

У ову листу спадају и глаголи чија проширена употреба их одређује као глаголе егзистенције (potentially extended uses of certain verbs as verbs of existence):

a. RuN VERBs, b. **VERBS OF BODY-INTERNAL MOTION**: flap, flutter ; c. **VERBS OF SOUND EMISSION**: beat, boom, chime, ring, rumble, shriek, tick, d. **VERBS OF SoUND EXISTENCE**: echo, resound, reverberate, sound, e. **VERBS OF LIGHT EMISSION**: flare, flash, flicker, gleam, glimmer, glisten, glitter, scintillate, shimmer, shine, sparkle, twinkle, f. **VERBS OF SUBSTANCE EMISSION**: belch, puff, radiate, g. **OTHER VERBS**: chatter, doze, idle, labor, lounge, preside, reign, sing, sleep, **toil**, **wait**, **work** , као и **TRANSITIVE VERBS USED IN THE PASSIVE**: a. **VERBS OF**

PERCEPTION: discern, discover, hear, see, b. VERBS OF IMAGE CREATION: engrave, imprint, inscribe, paint, scrawl, stamp, tattoo, write, c. VERBS OF PUTTING: hang, lay, mount, place, pile, stack, suspend, scatter; d. TAPE VERBS: glue, hook, pin, staple, strap; e. OTHER VERBS: add, build, display, create, enact, find, show, understand, write; уз додатак само неколико Прелазних глагола/ (330) **TRANSITIVE VERBS** (very few): await, confront, cross, enter, follow, reach, seize, take (place/shape), want.

Као "прототип" глагола који се јављају у овим конструкцијама (алтернацијама) узети су непрелазни глаголи (Intransitive Verbs) из две класе: **глаголи Постојања (verbs of existence)** и глаголи **Појављивања (verbs of appearance)**. Сви остали глаголи, иако по свом основном значењу не припадају овим алтернацијама, ако се нађу у овим конструкцијама имају значење постојања или појављивања, а већина мора да се појави заједно са неком предлошком фразом, која се налази испред глагола, кад је у питању алтернација Локатив Инверзија, (Левин 1993: 96).

Уводећи као обавезни део ових конструкција предлошку фразу, Левин уводи и додатне алтернације: 1) Локатив алтернација (Locative Alternations) подразумева да глагол има бар два аргумента (углавном је реч о транзитивним глаголима) одређена као локатум аргумент (locatum argument – "the substance or entity whose location is changed") и локација аргумент (location argument), који се углавном изражава као објекат неког предлога, (Левин 1993: 51); 2). Узрочна алтернација (Causative Alternations), са два основна подтипа causative/inchoative alternation, или "anti-causative" and "ergative". Уколико глаголи имају ову врсту алтернације, одређују се као глаголи промене стања или положаја, (Левин 1993: 30); једино група Промене стања (Change of State Verbs) није укључена ни у једну од подгрупа егзистенцијалних глагола.

Група глагола коју означава као **Глаголе Постојања** састоји се од: глаголи **Постојати (Exist Verbs)**, затим они које се односе на специфичан модус постојања неког ентитета; Модус постојања ентитета ако укључује кретање; Постојање звука; Постојање у групи; глаголи Просторне конфигурације; Исхрана-гутање (не важи за gorge-(гутати) и feed (хранити)), и глаголи Становања.

Табела 1: Листа глагола Постојања

Постоји (Exist Vs.) Постојање ентитета на локацији	Начин пост. неке Појаве Стање постојања ентитета	Начин пост. ако укључује кретање Стање Постојања неживих ентитета	Постојање звука	Постојање у групи (swarm Vs)	Исхрана (gorge Vs.)	Просто-рна конфиг	Становање (lodge Vs.)
coexist, ?correspond, ?depend, dwell, endure, exist, extend, flourish, languish, linger, live, loom, lurk, overspread, persist, predominate, prevail, prosper, remain, reside, shelter, stay, survive, thrive, tower, wait	billow, bloom, blossom, blow, breathe, bristle, bulge, bum, cascade grow, corrode, decay, decompose, erode, flow, flower, foam, stream, germinate, molt, rot, rust, rage, ripple..	bob, bow, creep, dance, drift, eddy, flap, float, flutter, hover, jiggle, joggle, oscillate, pulsate, quake, quiver, revolve, rock, rotate, shake, stir, sway, swirl, teeter, throb, totter, tremble, undulate, vibrate, waft, wave, ..	:?din, echo, resonate, resound, reverberate, sound	abound, bustle, crawl, creep, hop, run, swarm, swim, teem, throng	Изузев гл. Хранити Гутати (pp216), exist, feed, flourish, gorge, live, prosper, survive, thrive	balance, bend, bow, crouch, dangle, flop, fly, hang, hover, jut, kneel, lean, lie, loll, loom; lounge, nestle, open, perch, plop, project, protrude, recline, rest, rise, roost, sit, stood..	bivouac, board, camp, dwell, live, lodge, reside, settle, shelter, stop, stay

Табела 2: Глаголи постојања и њима одговарајуће алтернације (+ / - само неки глаголи)

Алтернације				
Глаголи Постојања (Vrs. of Existence)	There Insertion	Locative Inversion	Locative Alteration	Causative Alteration
Постоји	+	+		
Модус постојања ентитета	+ / -	+ / -	+ / -	Неколико изуз.
Модус постојања ентитета укључује кретање	+	+ / -		+ / -
Постојање звука	+	+	+	
Постојање у групи (swarm Vs)	+	+	+	
Просторна конфигурација	+	+		транз. употр. + / -
Исхрана-гутање (gorge Vs.), не важи за (gorge, feed)	+	+		
Становање (lodge Vs)	+ / -	+ / -		+ / -

Из Табела 2 видимо да за разлику од целе групе назване глаголи Постојања (Verbs of Existence), само за групу Exist Verbs (и Gorge Verbs: exist, live, prosper, survive, који се налазе баш у групи Exist Verbs) важе искључиво две алтерације, управо

оне које пресудно одређују да ли је глагол "егзистенцијалан"; другим речима, ова група је прототип глагола Постојања, па ћемо је као такву и разматрати при поређењу са листом егзистенцијалних глагола за српски језик.

Другу групу глаголаза коју важе Locative Inversion и There-Insertion чине:

а) глаголи **Појављивања** (Verbs of Appearance), која није подгрупа глагола **Постојања**, ("appear verbs are considered to belong to one of the canonical classes of verbs found in these (Locative Inversion and There-Insertion) constructions."(Левин 1993: 251))

б) глаголи **Догађања** (Verbs of Occurrence), који се понекад сврставају у групу глагола Појављивања (глаголи Појављивања се односе на ентитете, а Догађања на догађаје (events), за које важе исте две горе поменуте алтерације); глаголи **Нестајања** (Verbs of Disappearance). Глаголи Нестајања су такође у овој групи, иако за њих не важе поменуте две алтернације. По свему судећи, можемо ове глаголе посматрати као једну групу са две подгрупе, мада Левин не даје довољно добар разлог зашто повезује ове глаголе и да ли их посматра као три групе или једну с две подгрупе.

(48) Verbs of Appearance, Disappearance, and Occurrence, (стр. 258) и у њу спадају: Verbs of Appearance (Appear Verbs, Reflexive Verbs of Appearance), Verbs of Disappearance, Verbs of Occurrence

Табела 3: Листа глагола Појављивања

Појавити се (Verbs of Appearance) Описују појаву ентитета на сцени	Догодити се (occur) Описују појављивање догађаја (event)	Нестати (disappear) Описују нестанак или Престанак постојања ентитета
appear, arise, awake, come, dawn, emanate, emerge, erupt, evolve, flow, gush, issue, materialize, plop, result, rise, steal, stem; stream, supervene, surge, wax / појавити се, настати, пробудити се, доћи, пасти на памет (синути), значити, искрснути, избити, развијати се, тећи (отећи, протећи), потећи (шикнути), изићи (пустити у оптицај), остварити (материјализовати), бућнути, проистећи (резултирати), расти (ускрснути, извирати, надоћи), красти, потицати (од); тећи (потећи), наилазити изненада, заталасати (се), пунити се (расти).	ensue (настати-произаћи), eventuate (десити се као последица, произићи), happen (догодити се, десити се), occur (доћи, догодити се, десити се, збити се), recur (искрснути опет, вратити се), transpire (издисати, десити се, обелоданити).	die (умрети), disappear (нестати, изчезнути), expire (истећи-не важи), lapse (истећи-време), perish (пропасти-умрети), vanish (нестати-из видокруга)

Глаголи Појављивања (Verbs of Appearance), Appear Verbs - Описују појављивање ентитета на сцени. Сваки од њих може ићи с неком предлошком фразом, али и не мора, (Левин 1993: 258). Подгрупу чине **Рефлективни глаголи Појављивања** (Reflexive Verbs of Appearance): assert, declare, define, express, form,

intrude, manifest, offer, pose, present, proffer, recommend, shape, show, suggest. (Левин 1993: 259). **Глаголи Нестајања** (Verbs of Disappearance) – Описују нестанак неког ентитета, или његов одлазак из постојања; нису типични за алтернације There-insertion and Locative inversion, (Левин 1993: 260).

Глаголи Догађања(Occur verbs) – Описују појављивање догађаја; не могу се наћи у транзитивној употреби ако су интерпретирани узрочношћу, (Левин 1993: 261).

Закључак

1) Ако глагол и нема основно значење "егзистенцијално" (нпр. стајати, седети), уколико се нађе у положају испред субјекта, интерпретира се као глагол са значењем постоји или појављује се. Дакле, да би се глагол интерпретирао као егзистенцијалан (односно цела реченица), нужно је да се задовољи услов синтаксичке природе, тј. **место глагола у реченици, мора бити испред ИФ, (V+ NP).**

2) Прототип су глаголи Постојања и глаголи Појављивања. Група (класа) глагола Постојања је бројна и у великој мери "шаролика"- значења глагола су у различитом степену одређена у односу на неколико основних појмова (кретање, додир, промена стања, узрок) и складно томе, подложна већем броју алтернација, при чему је "центар" (група глагола Постојати/ Exist Verbs) непосредно одређен појмом локација: Exist Verbs(**Глаголи Постојати**) - односе се на **постојање** неког **ентитета** на неком **месту**("These verbs relate to the existence of **an entity at some location.**",(Левин1993: 250)). Треба обратити пажњу на пример који даје: репрезент је глагол постоји (exist), где се види који значај придаје предлошкој фрази којом се означава локација, а што у датом случају очигледно није нужно.

(889) Unicorns don't exist (on the Earth). (Левин 1993: 249)

Можемо закључити да сем основних појмова које је експлицитно навела: **кретање, додир, узрок, промена стања**, појам који је одређујући за њену класификацију, те дакле и за одређење групе глагола Постоји, је **локација**.

У групи глагола Појављивања, али и Догађања, наилазимо на много мањи број глагола и њихову јасну одређеност само с две алтернације, There Insertion и Location Inversion, без пресудног утицаја појма локација; (под)група глагола Нестајања (Disappearance) не уклапа се ни у једну од поменутих алтернација.

3) Дакле, оно што "центар" групе глагола Постојања и групу глагола Појављивања разликује није питање ни синтаксе (с могућим изузетком групе Нестајања) ни самог значења глагола, него функције коју имају у реченици: **глаголи Појављивања уводе појаву (ентитет или догађај) на "сцену", а глаголи Постојања кажу да ентитет (живо или неживо) јесте на некој локацији.**

4) Ни у једној од поменуте две групе не говори се непосредно ни о глаголу бити (за тај глагол важе обе поменуте алтерације) ни о глаголу имати (само делимично, кад је реч о глаголима који се односе на "очекивање будуће користи" (future benefit).

5) Како се ова класификацији уклапа у шири теоријски, лингвистички оквир, видимо на примеру Адам, 2012, као савременика теорије ФПР: све што Левин тврди, потврђује и Адам, додајући да је најфреквентнији глагол у поменутој алтернацији There Insertion управо глагол бити (to be). Ово нас пак води ка разматрању питања о функцији и значењу, одсуству значења, лексеме There (у ово размарање се нећемо упуштати, што због обима теме, али и због тога што граматика српског језика дозвољава "безличне" конструкције, или дистрибуцију глагола тако да се налази испред субјекта; свакако остаје проблем да ли је у безличним реченицама са егзистенцијалним значењем реч о субјекту или о објекту с обзиром да се ради о интранзитивним глаголима). Треба само поменути да је реч о "непосредном" предствљању појаве гледаоцу, саговорнику, увођењем неке врсте "локације" као "ту", "овде", (Барвик 1981:12).

Што се тиче логичког оквира, видећемо из следећег цитата да када је реч о "егзистенцији", онда је у ствари реч о локацији, односно о постојању ентитета (или догађаја) на неком месту (па било то и место у времену). Јасан показатељ је становиште Б. Парти, водећег савременог логичара у лингвистици, коју цитира Француз:

The following quote from Borschev and Partee (2001, 22): It is important that **existence is always understood with respect to some LOCation**. An implicit LOCation must be given by the context. This is usually "here" or "there", "now" or "then". (Француз 2010: 15)

Дакле, егзистенција се разуме увек с обзиром на неку ЛОКацију, где имплицитна ЛОКација мора бити одређена контекстом - и обично је реч о "овде" или "тамо", "сада" или "тада". Овим се ипак не тврди да су локацијске реченице и реченице које садрже егзистенцијалне глаголе, као и оне реченице с предикацијом "имати", парадигматски исти тип реченице (тврђење о универзалној локацијској парадигми), као што предлаже Фриз ("A theory is proposed that unites the universal locative paradigm consisting of the predicate locative, the existential, and the 'have' predication", (Фриз 1992: 553)).

Став који појму локација даје овакав значај наилази на тешкоћу разликовања локацијских од егзистенцијалних реченица. Овај проблем се решава или премештањем питања на фокус информације коју носи реченица (односно теме и реме, дате и нове информације, види Халупка, 2011), на одређење природе имплицитног контекста (Француз, 2010), или на решавање питања одређености-неодређености именичке фразе, односно решавање проблема квантификације, посебно одређења природе егзистенцијалних (неодређених) квантификатора. У одређењу природе и врсте егзистенцијалних квантификатора скоро опште прихваћено становиште је становиште Б. Парти: такозвани неодређени квантификатори понашају се другачије од осталих ("But indefinites did not behave like other quantifier phrases.", (Парти 2012: 31)). Међутим, пре него што пређемо на ову тему, погледајмо како изгледа листа глагола егзистенције коју је за српски језик дала Шпиц, а коју смо изабрали прво зато што је једина листа егзистенцијалних глагола у српском језику, а затим и што појам локације није одређујући принцип класификације.

3.3. Класификација егзистенцијалних глагола у српском језику

Шпис је 1987 објавила листу глагола с егзистенцијалним значењем у српском језику, неколико година пре него што је Левин издала своје дело. Нажалост ова листа је схваћена само као набрајање и резултати до којих је Шписова дошла остали су незапажени. На које питање је Шписова покушала да одговори, можда је најбоље илустровати речима саме Левин из њених предавања о Лексичкој семантици глагола, 2009, односно питању које поставља (само питање постављено је раније, нпр , Вендлар, 1967, Давидсон, 1967, или Доти, 1979, 1991, Кеарнс, 2000): Пошто глаголи означавају догађаје (а не само ентитете, примедба аутора)

који се одигравају у времену, да ли се глаголи онда могу и класификовати **по начину** на који се означени **догађаји дешавају у времену**?

As verbs denote events that take place in time, can verbs be differentiated according to how the events they denote take place in time? (Левин 2009: 1))

Уопштено речено, одговор гласи: глаголи се по критеријуму времена у коме се догађаји које означавају дешавају могу класификовати на оне који означавају промену и оне који означавају стање. Основни појмови аспектуалности су онда стативност (стање) и динамичност (промена). Какве све проблеме пак овакво решење нуди можемо само наговестити, то су слични проблеми на које смо већ указали када је било речи о локацији као основном дезигнату речи "постојање" само умножено проблемима појма времена представљеног као тренутак, интервал, или трајање (види Доти, 1979, *Word Meaning and Montague Grammar: The Semantics of Verbs and Times in Generative Semantics and in Montague*, [Springer](#), Berlin). Сам енглески језик нема јединствену граматичку форму глагола којом се реализује аспектуалност, те отуд произилазе и проблеми, али и решења које аутори нуде (постоји мишљење да су граматичка форма аспектуалности и сама аспектуалност као темпорална структура догађаја – означен термином *Aktionsarten*, два различита нивоа, ниво синтаксе и ниво лексике, (Тени и Пустојевски 2000: 6)).

Шписова прави листу глагола с егзистенцијалним значењем на основу начина на који се појаве остварују у времену као темпоралној структури догађаја. Глаголи су груписани у три групе по семантичкој сродности (сви имају "егзистенцијалну" семантичку компоненту; извор значења је био Речник српскохрватског књижевног језика Матице српске-Матице хрватске) с обзиром да ли означавају "почетак", "континуитет", или "крај" учешћа појаве (бића) у "постојању". Како неки глаголи имају више значења, уз семантичку дефиницију, дала је и ознаку (број и слово) места које имају у односу на њихово основно значење и егзистенцијалну употребу. Домен употребе дат је посредством именичких допуна, а саме именичке допуне су диференциране по следећим семантичким обележјима: именице које означавају конкретан, апстрактан појам (КП (+/-), АП (+/-); живо, неживо (Ж (+/-), НЕЖ (+/-)).

Прву и трећу групу глагола, који се односе на "почетак", односно на "крај" учешћа неке појаве у постојању, чине глаголи перфективног вида, а групу која се односи на "континуитет" чине глаголи имперфективног вида. Комплетна листа је дата у следећој табели.

Табела 4: Листа егзистенцијалних глагола у српском језику по Шпис , 1987.

Свршени глаголи – почетак	К П	Ж	Н Ж	А П	Свршени глаголи – крај	К П	Ж	Н Ж	А П	Несвршени глаголи	К П	Ж	Н Ж	А П
Бити (настати, завладати)	-			+										
Настати-постати, произаћи, створити се; појавити се, искрснути	-			+	(по)нестати-престати постојати, не бити више	+	-	+	+					
Постати-настати, појавити се, створити се	+	+	+	-	Престати-прекинути, завршити постојање	+	-	+	+	Постојати, бити, налазити се у важности, на снази; живети	+	+	+	+
Створити се-појавити се, постати стварност, настати	+	-	+	+										
Родити се-доћи на свет рођењем (дете), фиг. настати	+	+	+	+	Умрети (човек), престати живети, изумрети замрети, затрти се	+	+	-	+	Живети-бити у животу постојати	+	+	-	+
Окотити се-(мачка)	+	+	-	+										
Зачети се – настати, започети	-			+										
Појавити се-настати, понићи, искрснути	+	+	+	+	Изгубити се-нестати, ишчезнути	+	+	+	+					
Изродити се-настати, појавити се (нешто неповољно)	-			+										
Потећи-појавити се, настати, родити се	-			+	Истећи-доћи крају, проћи, свршити се, завршити се (време)	-			+	Тећи често с ген., постојати, трајати	+	+	+	-
					Протећи-фиг. проћи (време, рок, догађај)	-			+					
					Пропасти-нестати, ишчезнути; нагло се изгубити с очију, из видокруга	-			+	Трајати, бити, постојати	+	+	-	+
Запасти-настати	-			+										
Доћи-настати, појавити се (на свет), родити се	+	+	-	+	Отићи-проћи, протећи, минути; нестати, пропасти, умрети	+	+	-	+					
					Проћи-фиг. појавити се, брзо нестати;	-	-	-	+					
					Минути-нестати; Завршити се	-	-	-	+					
					Немати(нема)-не постојати, не налазити се, ишчезнути, ишчезавати, не стајати	+	+	+	+	Имати-трајати, не бити истрошен; живети, постојати; налазити се усвету	+	+	+	+
Избити-настати, показати се	-			+	Разбити се-ишчезнути	-			+					
Искрснути-изненаа, нагло се појавити, показати се	+	+	-	+	Ишчезнути-изгубити се, нестати	+	+	-	+					
Синути-нагло изненада се појавити, испољити се у свести; нагло се показати, искрснути	-			+	Угасити се, Згаснути, Потонути, Увенути-нестати	-			+					

Блеснути- фиг.изненада настати,појавити се	-			+														
Пробудити се- фиг.искрснути,поја вити се, настати	-			+														
Поникнути- фиг.настати,појавит и се																		
Завладати- фиг.настати; Овладати- настати,појавити се	-			+														
Зацарити се- завладати,загоспода рити;фиг.Настати	-			+														
Изронити- фиг.појавити се одједном, искрснути,настати,п остати	+	+	-	+														
Изникнути- фиг.нагло се појавити,одједном настати	+	+	-	-														
Израсти- фиг.поникнути,наст ати,појавити се, створити се	+	+	+	-														

1. Прво што можемо да уочимо је да само следећи глаголи могу имати све поменуте врсте именичких допуна: **појавити се** и његов опозициони пар **изгубити се**(**родити се**, али фигуративно) као **свршени**, и **постојати** и **има-нема**, **несвршени**.

2. На основу истог показатеља уочавамо да највећи број наведених глагола за своју допуну узима именице чије значење покрива област **апстрактног**, нпр. глагол **настати** насупрот **постати**, који их искључује.

3. Ако пажљиво погледамо прву групу глагола, глаголе који се односе на "почетак" егзистенције неке појаве, који имају свршен глаголски вид, видећемо да (осим глагола бити) сви имају у својој семантичкој дефиницији као семантички еквивалент глагол **појавити се**, али и да им је домен употребе ограничен. Како само овај глагол из дате групе дозвољава све врсте именичких допуна, можемо рећи да је "најопштијег" значења(хипероним), па ћемо читаву групу назвати **Глаголи Појављивања**. С обзиром да је његов парњак у супротном значењу глагол **изгубити се** (у ужем домену као **нестати**), онда групу која се односи на "крај" егзистенције неке појаве, можемо означити као **Глаголе (Из) Губљења (Нестајања)**.

4. На сличан начин ћемо групу глагола која означава "континуитет", глаголе несвршеног вида, из истих разлога (хипероним је постоји), означити као **Глаголе Постојања (Имања)**.

5. Што се тиче глагола **бити**, ни у једној подели, употребљен у свршеном или несвршеном свом виду, његов домен примене не покрива све од наведених именичких допуна, нпр. бивствовати-битисати искључује област апстрактног, а бити-буде област конкретног.

Након што смо овако прегруписали глаголе, даћемо нову, модификовану, поделу(табеле) глагола која је ближа подели егзистенцијалних глагола коју је дала Левин, а што ће нам омогућити реалнијепоређење две класификације.

У првој табели дати су глаголи **Појављивања**.

Табела 5: Егзистенцијални гл. Појављивања

ПОЈАВИТИ СЕ	КП	Ж	НеЖ	АП
Појави се	+	+	+	+
Настати: Зачети се, Потећи, Избити, Синути, Овладати, Зацарити се, Запасти; Изродити се	+/-	-	-	+
Постати: Искочити	+	+	+	-
Доћи	+	+	-	+
Родити се Окотити се	Фиг.+	+	Фиг.+	Фиг.+
Искрнути	+	+	-	+
Створити се	+	-	+	+

Начин на који се биће појављује у датом тренутку, или глаголи који се у ту сврху користе, показује да се бића из **домена апстрактног** могу појавити као оно што **настане**, а ово пак може да избије, искрсне, овлада, зацари се и тд, **дође** и **створи се**. Бића из **домена конкретног** могу **постати** и **искочити**, а оно што се појављује као **живо** може **постати**, **искочити**, **искрнути** и **доћи**, али се не може створити. Уколико је реч о **човеку**, онда се он **рађа**. **Неживо** се појављује тако што **настаје**, **искаче** и **ствара се**. Биће које се "појави" може да "постоји" и то тако да: живи, тече, траје, влада, царује, или има.

Табела 6: Егзистенцијални гл. Постојања

ПОСТОЈИ	КП	Ж	НеЖ	АП
тече	+	+	+	фиг. +;-
траје	+	+	-	+
царује	-	-	-	+
влада	-	-	-	+
има	+	+	+	+
живи	+	+	-	+

На исти начин, закључујемо да **живо** биће не може да постоји у форми влада, или царује (исто важи за бића из домена **конкретног**), а да биће из домена **апстрактног** не може да тече (сем фиг.).

Глаголи који реализују "крај" учешћа бића у постојању:

Табела 7: Глаголи којима се реализује "губитак", прекид постојања

Престане да постоји	КП	Ж	НеЖ	АП
НЕМА	+	+	+	+
Изгубити се (ишчезнути)	+	+	+	+
Престати	+	-	+	+
Дотрајати	+	-	+	+
(По)нестати	+	-;+	+	+
Отићи	+	+	-	+
Умрети	+	+	-	Фиг +
Проћи, фиг., Минути, Завршити се, Окончати се, Пропасти, Истећи	-			+
Пресвиснути, Цркнути, Липсати, Крепати, Скончати	+	+	-	-

До сада смо успели да установимо следеће: 1. Биће се Појављује тако што: **настане** или створи се (домен Ж искључен); или **постане** (искочи) где је домен АП искључен; 2. Када се појавило, оно је СТАЛО-почело (нпр, 12. ist knjiz.txt:1860. stao pristizati čist romantičarski naraštaj, pesnički glas Branka Radičevića stao je naglo <rasti>.) да Постоји тако што: има, живи, траје,тече,односно влада, царује; 3. Биће затим може не-стати, отићи, изгубити се, не-има га.

Сада кад имамо листе егзистенцијалних глагола за оба језика, можемо их упоредити:

Табела 8: Поређење листе егзистенцијалних глагола за енглески и листе за српски језик

Глаголи Појављивања	Verbs of Appearance Reflexive Vs.of App.	Глаголи Губљења	Verbs Of Disappearance	Occurr Verbs	Глаголи Постојања	Exist Verbs
Појавити се	appear, arise, rise	Нема		eventuate (десити се као последница , проићи), happen (догодити се, десити се), recur (искрснути опет, вратити се), transpire (издисати, десити се , обелоданити).	Постоји	coexist, exist
Настати:	Result, evolve	Изгубити се (ишчезнути)	disappear нестати, ишчезнути vanish (нестати-из видокруга)	Ensur (настати- проићи),	Тече	
Зачети се						
Потећи	Stream, flow					
Избити	Stem, gush					
Синути	dawn					
Овладати, Зацарити се, Запасти; Изродити се						
Постати:						
Искочити	plop					
Доћи	Come, emanate (извор)	Престати	expire (истећи-не важи)	occur (доћи, догодити се, десити се, збити се)		
					Траје	Endure persist, remain, survive,
Родити се Окотити се		Дотрајати			Царује	prevail, overspread, flourish,
Искрснути	emerge, erupt	(По)нестати			Влада	predominate, extend, prosper thrive
Створити се	Materialize, awake, issue, steal, surge, wax	Отићи			Има	
		Умрети	Die (умрети), perish (пропасти-умрети)		Живи	Live dwell, reside, shelter,
		Проћи, фиг., Минути, Завршити се, Окончати се, Пропасти				
		Истећи	lapse (истећи-време)			
						languish, loom, correspond, ?depend, lurk, stay, tower, wait
		Пресвиснути, Цркнути, Липсати, Крепати, Скончати				

Закључак упоредне анализе

1. Резултат обе класификације су две, односно, три групе: Глаголи из групе Појавити се (Verbs of Appearance), глаголи из групе Изгубити се/Нестајања (Verbs of Disappearance)) и Глаголи из групе Постоји (Exist Verbs). Левин је увела глаголе Догађања, која недостаје Шписовој, али видели смо да је глагол бити у форми било, већ увео "догађај".

Примећујемо да су глаголи у групи Појављивања и по броју и значењу сасвим слични с групом Појавити се: појавити се, настати, потећи, избити, искрнути, створити се, доћи, искочити (ипак треба приметити да глагол become (постане) није у табели јер се сматра да није пунозначан). Иако нису употребљени фигуративно, конотација већег броја ових глагола садржи одредбу "изненада", "неочекивано".

Група Губљење (прекид постојања) је код Левин сиромашнија, али су основни глаголи исти с групом Изгубити се: умрети, нестати, исчезнути.

У групи глагола Постоји налазимо такође висок степен сличности: постоји, живи, царује, траје; недостају глаголи тећи (смешта га у групу Појављивање) и има. Левин не испитује природу именичке синтагме као комплемента глаголу као Шпис, њен фокус је на природи прилошке фразе као комплемента објекту (логичком субјекту), те тако и број глагола које разматра мора бити сиромашнији у свакој групи.

2. Иако су основни појмови класификација различити, локација односно време, резултати су у основи исти, две(три) групе глагола. Међутим, Левин не налази начин да повеже ове групе, иако тврди да су две од њих прототип алтернација There Insertion и Locative Inversion(не и група Нестајање). При том такође тврди да чак ако глагол и нема по себи значење "постојања", то значење добија ако се на њега може применити првопоменута алтернација. Остаје нејасно и чудно зашто онда глаголе Појављивања не сврста у групу глагола Постојања (Verbs of Existence). Сматра да је функционална разлика довољно велика и да се групе не могу повезати. Наиме, глаголи Појављивања " уводе појаву на сцену", али не и глаголи Постојања, "означавају неки ентитет који постоји на локацији". Проблем је шта се мисли под терминима "сцена" и "постоји". Најближе решење нуди Теорије фокализације (без обзира да ли је реч о Функционалној теорији реченице,

модерна Прашка школа, или неке формалне верзије, нпр. Теорија минимализма) која разматра синтаксичке структуре које датом језику стоје на располагању за изражавање информационе структуре реченице. Опште становиште је да је типична егзистенцијална конструкција у енглеском језику управо *There Insertion*, а у раду Халупке, 2011, видимо да се том синтаксичком структуром + глагол бити изражава и информациони и контрасни фокус (што важи још само за Привидно раздвојену конструкцију). С друге стране, конструкцијом реченице као Локативна инверзија, *Locative Inversion*, изражава се само информациони фокус, (Халупка, 2011: 130). Информациони фокус, или **презентациони**, даје нову, непресупонирану информацију, а контрасни фокус, или идентификациони, "исцрпљује скуп ентитета за које предикат важи", слично квантификацији, (Халупка, 2011: 121). Како поменуте групе глагола представљају прототипске глаголе на које се обе алтернације примењују, то следи да Левин нема разлога да ове групе посматра одвојено, али и да је општи појам локације недовољан да их повеже.

3. Шпис с друге стране, две (три) групе глагола третира као егзистенцијалне. Уводећи време у смислу одредби "почетак", "крај"(где обе одредбе можемо разумети као "ограничење", дискретизацију), " непрекидност" (неограниченост, континуитет), користећи граматичку категорију глаголског вида (који се односи на унутрашњу, инхерентну, временску структуру догађаја, за разлику од глаголског времена које лоцира догађај у времену (Тени, Пустојевски, 2000: 6), и именичку фразу (уз специфичне ознаке могућих референата, дезигната) у функцији глаголског комплемента, дозвољава могућност разграничења дискретних и континуалних облика догађаја постојања у којима бића (ентитети, објекти) учествују. Слично становиште налазимо код Крифке, 1992, одређено као прелаз, или **мапирање од бића** (независно од функције у реченици) **на догађај (event) као целину**, као на примеру реченице "Под постане чист", где је под учесник (биће) који је **прошао** кроз промене стања, што одређује унутрашњу временску структуру догађаја као тренутног, а чији телос реализује глагол, у случају српског језика то је функција глагола свршеног вида из групе Појављивања (пример дат за енглески језик односи се на активну реченицу с

транзитивним глаголом, односно на њену "унутрашњу" структуру, пример (10) "He sweeps the floor clean".)

"Пример (12) (Крифкин одговор о унутрашњој структури реченице из примера (10)): [floor BECOME (AT) clean] The direct object, **the floor**, represents **the event participant that undergoes the change of state defining the inner event**. As the event progresses, the floor becomes cleaner; when the event is complete, the floor is clean. Krifka in his work has characterized this as **a mapping from objects to events**. Since Krifka's work is semantic and not syntactic in intent, this is a mapping to events from objects as individuals, rather than from syntactic objects.", Тени, Пустојевски 2000: 12) Овим се отварају проблеми дефинисања појмова стање, промена, континуитет. Сама Левин пак каже да је "опште место" када је реч о разлици између догађаја који су стања и оних који нису стања, сходно томе и о разлици глагола који означавају такве догађаје, да су стања догађаји без ограничења (ограничења као телос/accomplishments, резултат/ achievements, време, као тренутак или интервал), дакле континуални, као и да им није потребна додатна енергија за одржавање. ("The general observation is that states have no essential changes or transitions, from which it follows that they are continuous and are not essentially bounded., (Kearns 1991:116) • Nonstates, but not states, require energy input to maintain event (Comrie 1976:48).", (Левин, 2009: 1))

Глаголи Појављивања и Губљења јесу "ограничени" , описно речено, описују "почетак" и "крај" догађаја у коме бића учествују (могу имати телос, нпр. глагол настати и његова подгрупа, или постати који имају све карактеристике резултативних глагола, као и њихови парови у супротном "смеру", нестати, престати; сложеност ових питања не дозвољава детаљнију анализу, иако би се њом јасно одредиле специфичности сваког од помунутих глагола) и зато могу бити дуративни или пунктуални (које је тачно одређење глагола догађања требало би тек одредити, али није немогуће рећи да указују на догађај који може да се понови, тј. да су у неком смислу итеративни) дакле не описују догађаје као стања. Глаголи у групи Постоји имају само особину континуално (неограничено).

4. Из свега можемо закључити да се групе глагола разликују: Глаголи Појављивања и Губљења говоре о "комплексним догађајима", промена, а глаголи Постојања о догађајима који су "прости", стања. Ипак, и стање и промена су

карактеристике Постојања као догађаја у којима бића учествују, те можемо тврдити да су обе групе репрезенти егзистенцијалних глагола. Зато смо ову серију глагола назвали заједничким именом глаголи Догађања (искључени су глаголи постојати и има јер су као што смо видели из предходне главе по хијеррхији основнији). Овакво тумачење изгледа најближе оном значењу речи постојање, односно глаголу постоји, које сама латинска реч каже (дато у подпоглављу 3.1.).

5. Класификација за српски искључују глагол бити као прототип (што се показало оправданим), а Левинова потпуно искључује глагол имати.

6. Ни једна класификација не укључује клаузу као комплемент глагола нити испитују егзистенцијалну реченицу као пропозицију.

7. Поменуте групе егзистенцијалних глагола у оба језика, а на основу Корпуса и СОСА, показују (приближно) присуство следећих квантификатора.

Табела 9: Квантификатори у српском

Глаголи егзистенције	Поја- ви се, -е 474 53	Настан- е,-у 655 397	Постан- е,-у 8619 2664	Створи -се, е 33 5	Роди се,е 27 1	Дођ -е,- у 11 5	Овла- да 158	Посто- -ји,-е 48968 23273	Има 156. 117	Жив- и,е 6 18	Траје -у 957	Би(л)о 26.882
Квантификатори												
САВ,а,и (цео) (сва тројица)	+		+				+			?	+	
СВЕ		+	+					?				
Сваки,(сваком)		+	++					?			+	
Оба(у једно)			+									
Двојица, трој.						?	+	+	+	?		њих+ један
Један (бар један) Само један	+	+	+			?	+	+	+	?	+	+
НЕКИ,е	+	+(нај фр.)	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
Неколико	+							+	+	?		+
БРОЈ	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+		+
Редни број	+	+	+	+	?	+	+	+		?		
Процент	+	+										
МЕРА(јато, туце, пар)	+											
Довољно			+						+			+
Доста									+			?
Било какви-који, било где		+						+	Као питање			
Лично име	+			+			+	+				
Много								+	+	?		+
Мало								+	+	?		+
Пуно									+			?
Нечег(нешто)	+	+						+	+			+

Из табеле се може видети:

1. квантификатори *мало, много, пуно* иду само уз глаголе постоји и има, односно уз би(л)о, а *доста, довољно* уз постане, има и би(л)о .
2. кардинални и редни број као квантификатори се појављују уз све глаголе сем уз глагол траје. Слично важи за квантификаторе *један (само један уз појави се) и неки*.
3. лично име иде уз глаголе постоји, појави се, створи се.
4. квантификатор *оба* иде уз глагол постан(е)у. Квантификатор који смо означили као МЕРА иде само уз глагол појави се.
5. универзални квантификатори, *сви(every), све(all), сваки(each)*, иду уз подгрупу глагола Појављивања, односно уз настане, постане, овлада. Квантификатор *сав* иде уз глаголе појави се, постане и овлада(*свим*), нема га уз има (било).

Табела 10: Квантификатори у енглеском из корпуса The Wikipedia

Квантиф. / Глагол	All/every	each	Both enough	a/one/once	the	some	many/much a lot of	a few/few	little
Appear	+	+		+ +	+	+	+	+	
arise	+	+	+(pairs)	+ +	+	+	+	+	
emerge	+ +			+	+			+	
come	+ +			+	+	?	?	?	
occur	+			+		+	+		
happen				+					
disappear	+			+					
vanish					+		+		
exist(s)	+ of		+	+		+	+	+	
live			+	+	+	+	+	+	

Сличне закључке можемо извести и за енглески језик, нарочито када је реч о значењима "целине" (all, every), али треба нагласити да нема детаљних анализа преводних еквивалената за квантификаторе из српског у односу на енглески, као и да тек треба испитати разлику у домену именских допуна у оквиру групе глагола Појављивања у оба језика.

4. ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНА КВАНТИФИКАЦИЈА ЛЕКСИЧКИМ СРЕДСТВИМА

Видели смо до сада да се у лингвистици појам квантификација углавном односи на "идентификацију" или "оцену" количине онога што именице означавају, тј. да је реч о номиналној квантификацији. При томе се сам појам количине ретко дефинише, али могли бисмо рећи да им је заједнички именитељ однос "један" и "више од један", или као нпр.

Количином називамо својство скупа означеног неким језичким изразом као однос свих исторврених елемената скупа, с једне стране, и једног таквог елемента с друге стране. (Пипер 2005: 873)

Ако искључимо Предикатску логику, квантификатори такође немају јединствену дефиницију, или како би у ТК рекли, значење им се мења у зависности од модела, осим квантификатора *сви* (*every*) (the interpretation of "every" is the same for every model. "Every", unlike "open", "more than half" and "most", is a logical quantifier.) којим се увек тврди да скуп **садржи све** (*all*) индивидуе, и који се зато одређује као логички, (Барвиз и Купер 1981: 163). Ипак, у логици је опште прихваћено да се функција квантификатора одређује тако да они потврђују да скуп има нека својства (Барвизе и Купер 1981: 163), односно две лексеме су носиоци реализације појма квантификације, "један" (бар један) и "сви". При томе се тврђење да скуп индивидуа који има дато својство садржи бар један члан приписује егзистенцијалном квантификатору.

Међутим, у лингвистици једна група под називом "неодређени" (*indefinite*) квантификатори (нпр. Пипер 2005) има посебно место. Они "само обавештавају о **постојању извесних објеката** (појава) и самим тим о **постојању извесног квантитета**, нпр. неко, негде, некада и сл,.." (Пипер 2005: 877). Ова група се доводи у непосредну везу с проблемом (не)одређености именице, као питањем да ли је референт именице (не)познат говорнику(слушаоцу), односно да ли је информација "нова" или "стара". Уобичајено је схватање да су заменице, опште или неодређене, типичан пример језичких израза којима се реализују ови квантификатори. Има ипак мишљења (с којим се слажемо) да заменице у случају да врше функцију квантификатора морају имати и додатну лексему "од" , нпр.

неки у односу на "неки од"(*some-some of*), или сваки у односу на "сваки од"(*each-each of*), (Бери 1997: 7).

Као што видимо, неодређени квантификатори су онај појам којим се доводи у везу постојање објеката и постојање количине објеката посредством појмова "познато" и "непознато" човеку говорнику, слушаоцу или обома, те их можемо назвати егзистенцијални (али и епистемички - коментар аутора) квантификатори.

О којим квантификаторима је реч, или које лексеме реализују егзистенцијалне квантификаторе?

Уобичајено је да се две лексеме из енглеског језика узимају као прототипске када је реч о проблему (не)одређености именица: неодређени члан **a** и одређени члан **the**, па се траже аналогије у другим језицима иако је познато да језици располажу различитим средствима којима се овај проблем решава.

Међутим, истраживање (не)одређености углавном се фокусира на одређени и неодређени члан као прототипске лексичке јединице које се у ту сврху користе. (Златић 1997 :19)

С друге стране, егзистенцијална квантификација за многе лингвисте, укључујући Б. Парти (као један од главних ауторитета), се базира баш на неодређеном члану **a** (Existential quantification in Partee's analysis comes from the indefinite article, (Ле Брун и други 2013: 11)). Из те перспективе Парти и тврди да се у егзистенцијалној реченици, ако изузмемо бројеве, могу појавити само следећи (егзистенцијални) квантификатори: (*a*) *један-неки*, (*some*) *неки*, (*several*) *неколико*, (*many*) *многа*, (*no*) *ниједан*.

Међутим, видели смо да постоје мишљења да неодређени члан и није квантификатор, нпр. МекНели, Бери. У првом случају, објашњење се односи на то да је реч о функцији примерковања врсте а не о квантификацији, а у другом случају, да квантификатор има функцију да каже да је у питању однос дела и целине, што неодређени члан не каже.

Што се српског језика тиче, уобичајено је мишљење да се следеће лексеме користе на исти начин као што се користи неодређени члан **a**: који, какав, по-који, по-неки, где-који, (Лариса (for details see Hlebec 1986)1997: 35)). Осим тога, ИФ-е у генитиву без детерминатора, осим што означавају својство, могу се такође интерпретирати као неодређени детерминатор (специфични или не-специфични), (Златић 1997: 41). Ипак, по аналогији с енглеским, првенствено се анализирају две

лексема: један и неки, које се у неким случајевима могу међусобно заменити. Да би се објаснило значење ових лексема уводе се појмови као "специфичне" и "неспецифичне" ИФ-е, где се прве одређују као оне чији је референт **познат** говорнику, али не и слушаоцу, а друге као оне чији је референт **непознат** како говорнику, тако и слушаоцу.

Међутим, замена *неки* с *један* није увек могућа зато што **неки** може да уведе **неспецифичне неодређене** ИФ, тј. ИФ-е чији референти су нови како за говорника тако и за слушаоца, док један може да уведе и неспецифичне и специфичне неодређене ИФ-е, тј. ИФ-е чији референти су познати говорнику али непознати слушаоцу. (Златић 1997 : 34)

Лингвисти су уочили да у конкретној ситуацији када је могућ избор (примерака, "примерковање"), а сваки члан избора је једнако "добар" (задовољава домен квантификатора), да лексема *а*, један и неки могу бити једнако интерпретиране као "било који" (*any*) и "није битно који"-неки (*some*). Где се јасно уводи разлика између "стварно" задовољава и "задовољава са становишта човека-говорника" ((*irreferential and epistemic items*, први као "стварно" задовољава, а други "задовољава по оцени говорника; примери (17) и (18), Жајез и Товена 2006: 225). Ово додатно потврђује становиште Б.Парти о значају члана *а*, али и становиште МекНели да је реч о примерковању, а не о количини примерака. Ипак, јасно је да лексема "неки" представља прелаз од примерковања као "један" из врсте на "више од један" који може бити "неколико", где заиста почиње квантификација као "оцена количине". У том случају количина није јасно одређена, али "оцена" количине је сигурно "бар два", или "више од два". С друге стране, јављају се квантификатори као "много", "мало", "довољно" као субјективна "процена" неке "неодређене објективне" мере. Поменути квантификатори се јављају тако што их уводи глагол има, или бити за енглески у "безличној" конструкцији, али се зато не могу појавити лексема све, или сваки које иду само с глаголом постоји у форми "проширене" персоналне реченице са додатком "зато што" или "на тај начин".

Остаје још да наведемо и један став с прагматичког нивоа тумачења проблема егзистенцијалне квантификације, тј. употреба лексема које су егзистенцијални квантификатори, нпр. Бери 1997 за стране говорнике енглеског језика.

У контексту егзистенцијалне квантификације наводе се лексема: неки (од)(*some of*), било који од(*any of*) и ниједан(*no*).

Квантификатор *неки, неки од (some, some of)*, нпр. реченица "*Неке (some) жене су вриштале*", слична је реченици "*Жене су вриштале*". У првом случају реч је о **броју жена** који је учествовао у радњи, а у другом о томе **која врста људи** је вриштала. Углавном се одређује као супротно од *сви(all)*, тада значи не сви, (Бери 1997: 74).

Користи се за истицање да би нешто **требало да постоји**, чак **иако не знамо шта је то тачно**, (нпр. "Мораће да својој породици да *неко (some)* објашњење"), или да је **нешто непознато нама, или неважно**, ("*Неки (some)* људски глас му је говорио").

Користи се и да **реферише на време**, часове, дане, године, при том има значење **дугачког трајања**, (Бери 1997: 76).

Користимо га кад хоћемо да кажемо да **број или количина нечег постоји**, али не дајући прецизну вредност. (You use **some** to say that a certain number or amount of something exist, but without being precise, (Бери 1997: 73)).

Ако **нисмо сигурни** да нешто постоји користимо *алу(било који)*, односно *по(ниједан)*, ако смо **сигурни да не постоји**, (Бери 1997: 73).

Не улазећи у неке недоследности овог приступа (мада морамо да приметимо нетачност да квантификатор *ниједан* сам по себи значи непостојање пошто му значење зависи од егзистенцијалног глагола као главног предиката у реченици), значајно је примећивање да егзистенцијални квантификатор *неки* има следећа значења: однос дела и целине - *не сви*; "*нешто нам је неважно или непознато*"; "*број или количина нечег постоји*".

Што се тиче осталих квантификатора, Бери их не доводи у везу с постојањем, већ су то само средства за "идентификацију количине".

По овом приступу квантификатор *неколико (several)* носи у себи одредницу да нечег има **више од мало(a few)**, али **мање од много (many)**. Користи се када хоћемо да о једној уствари малој количини кажемо да је позитивна вредност, (Бери 1997: 143). Користи се уз именице које одређују време: **период или сат, дани, године, минути и тд.**

Ако је реч о **малој** количини, користе се следећи квантификатори: *мало, скоро ништа, нешто мало (little, a little, few, a few)*, где *little* има негативно значење, *скоро ништа*, а *little* је **позитивно, блиско је some(неки)**, (Бери 1997: 125). Реч је

и о ставу говорника, уместо **има мало наде**, можемо рећи, **нема много наде**. **Few(of)** се користи када је реч о **малом броју нечег**, а **few** је с негативном конотацијом, скоро ништа, (Бери 1997: 132).

Квантификатор **много (many, much)** се користи да изрази **велику количину** или **велики број** нечег, (Бери 1997: 120). Не може се користити с неодређеном именском групом (иде увек the, реч је о количини која је већ позната слушаоцу). Дају утисак да је количина, број, значајна, али у ствари је крајње неодређена и увелико **зависи од тога шта говорник или слушалац очекују у датој ситуацији**, (Бери 1997: 103). Not many значи слично што и few.

Док **такав (such)** одређује само као детерминатор који се користи с небројивим и бројивим именицама (аку су у једнини обавезан је неодређен члан). Значење му је слично демонстративима, али се разликују по томе што се односе на указивање на сличност с оним о чему је већ било речи, (Бери 1997:147). С **as** користи се када дајемо **пример за нешто** (нпр. Some cases, such as smoking are known.). Може доћи после многих других детерминатора, *some, any, no, all, many, several*, и после бројева.

Занимљиво је како одређује квантификатор **оба (both of)** - користи се када се говори о **целини**, о групи од два која је већ **позната**, а ипак се сврстава као неодређени квантификатор, (Бери 1997: 137). Нпр. Both men are in powerful political positions. (Оба човека су на значајним политичким положајима). Није уобичајено да се користи у негираној реченици.

Још један квантификатор се користи када је реч о целини, а то је *all of(сви)*, док за *every(сви)* каже да и није квантификатор.

Занимљиво је приметити да у српском језику не кажемо *сви од* већ *сваки од*, чему у енглеском одговара квантификатор *each of*. Такође примећујемо да две лексеме одговарају нашем квантификатору *сви*, једна као квантификатор, а друга само као детерминатор. Исто тако, наш квантификатор *све* не можемо користити као *све од*; он нема значењски еквивалент иако има два преводна еквивалента као *everything* (Универзум ствари) и као *all* (цела група).

Закључак

1) Квантификаторе реализују углавном лексеме које су заменице или прилози. Међутим, иста лексема не мора да има увек исто значење, па подела на "логичке" и "лексичке" квантификаторе има смисла ако прихватимо да су "логички" они чије се значење не мења. У том случају је реч само о два квантификатора, универзалном квантификатору *сви (every)* и егзистенцијалном *бар један*, чему највише одговара функција неодређеног члана **a**. Из наше анализе смо видели да се он јавља уз именице у свим моделима егзистенцијалне реченице у енглеском језику: у "базичној" реченици с глаголом постојати – каже се да тада има генеративну функцију; у свим "проширеним" реченицама с истим глаголом, али и у свим There + глагол конструкцијама, као и у већем делу It + be конструкције. Он у себи носи одреднице: 1) могући примерак "врсте" (први слој Постојања као припадања; на нивоу "базичне" реченице као персоналне с глаголом постојати); 2) могући примерак (један) који је део интерсекције с неким другим скупом (слој Постојања "проширене" неквантификоване реченице с глаголом постојати у облику персоналне реченице где се јављају квантификатори *који* и *такав(who, which; such)*; прелаз на квантификацију као однос дела и целине); 3) стваран примерак који је случајно изабран, па зато до тог момента непознат (други слој Постојања који носи глагол бити у "безличној" конструкцији There + be; избор примерка у простору, али и времену; претпоставка је да је мера за време већ уведена). Ако узмемо у обзир сва поменута значења, можемо рећи да неодређени члан јесте репрезент лексеме која има значење егзистенцијални квантификатор у смислу како је одређен у Предикатској логици, *бар један(at least one)* - могући примерак као *било који* случајно изабран (непознат до момента избора) - *неки*.

2) Међутим, функција квантификатора се не може одредити као "оцена количине" а да се не постави питање да ли се ради о "припадању" , "примерковању", или о "догађању".

Када је реч о "припадању" "врсти" скупа који је "бројив" или "мерљив", квантификације и нема ("базична" форма глагола постојати, први ниво егзистенције). Тек на прелазу у "примерковање" може се вршити нека врста квантификације, као односа дела и целине, с појавом квантификатора *који* и *такав(да)* (Постоји + ИФ + *који, такав да*; There + exist(s) + NF + *such (that), who,*

which). На нивоу "примерковања" као "количине примерака" може се појавити квантификација као "оцена количине" (функција глагола има(било), односно у конструкцији *There + be*; проблем је у томе што се глагол *be* појављује и у прелазном нивоу "примерковања" и на нивоу "примерковања количине", а касније и у форми *It + be* на трећем нивоу, па се не може установити јасна разлика у функцији квантификатора, тј. у томе када се јавља квантификација као "оцена количине"). Квантификатори који су "оцена количине" примерака су: *неколико*, *мало*, *много*, а специфичан за други ниво егзистенције је управо квантификатор *довољно*. На трећем нивоу, где је реч о "догађају" као сложене (у себи дељивој целини-нпр. "постане"- целина као резултат и низ делова, промене стања) и простом (по себи недељивој целини, нпр. "живи") јасно је да ће се појавити квантификатори као "оба", "сви", "сваки" али и МЕРА, као "јато", "крдо" или слични изрази којима се "мере" конкретне целине.

Јасно је такође да детаљна анализа разлика у употреби и значењу квантификатора два језика тек треба да се уради, али без обзира на све разлике, изгледа да у одређеном степену њихово појављивање зависи баш од егзистенцијалног глагола који је главни предикат у реченици.

Овим ћемо и завршити наше излагање и анализу квантификације и егзистенцијалних квантификатора, при том само указујући да мислимо да смо на добром трагу и да наша хипотеза о три слоја Постојања реализоване с три серије егзистенцијалних глагола може да појасни зашто се значење истих квантификатора мења и зашто су неки специфични баш за одређени слој Постојања.

5. ЗАКЉУЧАК

Што се тиче категорије постојања, из реченог се, по нашем мишљењу, потврђује становиште да када је реализована глаголима, она у оба језика показује слојевиту структуру. Можемо рећи да се показује као (бар) трослојна, односно, да је реализују три "серије" егзистенцијалних глагола. Прву "серију" чини глагол постојати, другу бити и имати за српски језик, а за енглески глагол бити (можемо их обе назвати глаголима Постојања), док трећу серију чине глаголи Догађања. Ипак, видљива разлика је не само у односу на број глагола који чини неку од

серија, већ много више у смислу да се не може са једнаком сигурношћу тврдити да су те серије глагола у односу хијерархије. Наиме, док за српски језик таква тврдња има доста темељну основу, докле енглески језик показује да је глагол бити с једне стране веома "оптерећен"(има функције које у српском језику носе глаголи постојати, имати и бити), а с друге стране да не чини прелаз на трећу серију глагола (уместо њега јавља се глагол догодити се). Утолико је српски језик "бољи" пример за илустрацију специфичних функција појединих серија глагола, нарочито за прве две, па ће наши закључци бити првенствено илустровани ситуацијом у српском језику.

1. Постојање како га реализује глагол постојати, значи првенствено **припадање "врсти"**(врста као "бројиви" или "мерљиви" скуп), а затим **примерковање врсте** (Постоји на првом месту + један), односно, **набрајање подскупова врсте** (у случају броја као квантификатора са постоје), и на крају **процена количине** (Постоји + много, мало, више, неколико).

Иако се већина конструкција с глаголом има делимично поклапа с конструкцијама постоји(е), када је глагол на првом месту, по значењу и облику ("проширење" се врши неком прилошком фразом и квантификацијом), видели смо да то није увек могуће без обзира што су присутни исти квантификатори, нарочито када је реч о "мери" времена. Специфичне функције глагола има, када је замена с глаголом постоји немогућа, су: а) изражава стање (ветровито); б) изражава "меру": **као непознати део "мерљивог" скупа** (неке истине = нешто, мало од истине); као **бројну вредност** неке мере – времена (2 дана, године, минута), килограма, литара итд. Како има специфичне функције, глагол има може да 'покрије' ужи домен стварности, али зато одређенији, има конотацију која је шира од оне коју има глагол постојати (и ужу денотацију). Увођењем мере, уводи се и домен "људско" који је ужи од домена Постојања који се уводи глаголом постојати.

Као што се реченица с глаголом има делимично поклапа с оном с глаголом постоји, те има и другу функцију у реализацији категорије Постојања, тако исто и бити, у форми било је, стоји у односу на има. Специфична функција глагола бити (не може се заменити с има) је у изражавању **својства** (јасно, мрачно) неке појаве и у **прецизирању мере времена** (део дана, датум), **уз појаву новог садржаја глагола као "дешавање"** (догађај који се може поновити).

Досадашње анализе указују да су глаголи постоји, има, било (је) у односу хијерархије, тј. да глагол постоји "покрива" стварност као "бројиво" и "мерљиво", Постојање и ван оквира људског, да глагол има уводи "меру" људског, а да бити ту меру прецизније одређује када је у питању време, својство и уводи "догађај", па је у том смислу глагол с више функција од глагола има и указује на прелаз ка глаголима с још "специфичнијим" функцијама и с више значења.

2. Са лексичког нивоа одређујући значење категорије Постојања, установили смо да је у њеној основи глагол стајати, што се види и из етимологије ове речи: ex- + sistere = **to stand, стајати**, а да је изведено значење: "place or thing that is standing", односно "**место (location) или ствар (entity) која стоји**". Уколико се значење егзистенције изводи преко појмова локација (место, или време) и ентитет, добијамо такву класификацију егзистенцијалних глагола у којој се налазе групе које се очигледно разликују.

3. Класификације глагола као егзистенцијалних, коју је Левин дала за енглески језик, довела је до две основне групе које се тешко могу повезати без обзира што имају исту синтаксичку структуру и "основно" егзистенцијално значење. Група (класа) глагола Постојања је бројна и у великој мери "шаролика", значења глагола су у различитом степену одређена у односу на неколико основних појмова (кретање, додир, промена стања, узрок) и складно томе, подложна већем броју алтерација, при чему је "центар" (група глагола Постоји/ Exist Verbs) непосредно одређен појмом локација.

У групи глагола Појављивања (али и Догађања) наилазимо на много мањи број глагола и њихову јасну одрђеност само с две алтерације, There Insertion и Location Inversion, без пресудног утицаја појма локација; (под)група глагола Нестајања (Disappearance) не уклапа се ни у једну од поменутих алтерација.

Дакле, оно што групе глагола Постојања и глагола Појављивања разликује није питање ни синтаксе (с могућим изузетком групе Нестајања) ни самог значења глагола. Покушај да се групе повежу посредством појма локација или посредством граматичке категорије аспекта није довео да заједничког "именитеља", па је остало да се две групе разликују по функцији. Односно, глаголи Појављивања уводе појаву (ентитет или догађај) на "сцену", а

глаголи Постојања кажу да ентитет (живо или неживо) јесте на некој локацији.

Класификација за српски језик такође је довела до две (односно три, укључујући групу глагола Нестајања) групе глагола, Појављивања и Постојања, увођењем појма трајање као критеријума ("почетак", "трајање(интервал)", "крај") као заједничког именитеља за "Догађај" (где је именица, као граматички објекат, део унутрашњег догађаја, трајања, неке радње реализоване глаголима Појављивања; догађај и догађање, као што смо видели, уводи глагол бити).

Очигледно је неувиђање да је реч о различитим нивоима Постојања, па је могуће да се "логички" ниво (ниво "врсте"), поистовети с нивоом (људским-врста) у коме се уводи "мера" (времена и простора), "својство" и "догађај", а који се реализују: први, глаголом постојати, а други, глаголом имати (Има-Било) или бити (за енглески језик). Глагол којим се уводи рализација "догађаја" у времену је трајати, па зато може бити речи о "почетку", "интервалу" и "крају". Истовремено се на тај начин и "стварност" различито одређује: као "бројиво"- "мерљиво", односно као "стање"- "промена", или "догађај". Догађај пак може бити "конкретан" (с карактеристиком "живо" или "неживо"), односно, "апстрактан", а реализују га глаголи из групе Појављивања, глаголи постане (подгрупа: роди се) и настане (подгрупа: створи се), односно живи, влада, тече из групе Постојања.

Другачије речено, Постојање као "догађај" је двоструког карактера: 1) догађаји који се изненада, неочекивано појављују (настане, постане, роди се, створи се) у којима учествују ентитети одређени као појаве које су конкретне, са специфичнијим одређењем "живо"- "неживо", или апстрактне, а које исто тако изненада "нестану", или "престану" да постоје; 2) како пак глагол стојати (који је у основи глагола постоји) носи по себи одредницу трајања, догађаји се реализују и групом глагола која указује на ту димензију: живети, трајати, владати, тећи.

4. Укратко, Постојање се реализује на првом нивоу као релација припадање, или као могуће примерковање, као набрајање, или као процена количине; на другом нивоу, реч је о примерковању, али се уводи и као "мера", односно, "стање" и "догађај"; на трећем нивоу, Постојање је првенствено "догађај", спецификован даље као с једне стране "конкретно"- живо, неживо и "апстрактно", и с друге стране, као оно што има "почетак", "трајање" и "крај".

5. Што се тиче квантификације, видели смо да се само група "неодређених" квантификатора везује за "постојање", да лексеме које их реализују саме по себи значе "постојање"(један, неки) или "непостојање"(нпр. ниједан), што се показује као не претерано основано. Али, место које имају ови квантификатори и ове лексеме указује и на разлику у томе шта се мисли под "квантификацијом". С једне стране се мисли да ако знамо количину која је "један" да знамо и да тај један као врста постоји, што има основу у појму егзистенцијалног квантификатора како је дефинисан у Предикатској логици, али и у функцији која се у енглеском језику придодјељује неодређеном члану **a**. Не треба превидети да Барвиз и Купер кажу да су универзални и егзистенцијални квантификатори, како су одређени у Предикатској логици, крајње атипични квантификатори. Ово нам указује да се под квантификацијом интуитивно сматра "оцена количине"("више од један") а не "егзистенција"("један"). Главни разлог за раздвајање квантификатора лежи у томе што се квантификација строго везује за именице, а превиђа се чињеница да класификација егзистенцијалних глагола у оба језика показује да је реч о серијама глагола и да свака серија има и специфичне функције, а истовремено и "типичне" квантификаторе. Није нетачно ипак да лексема неки, или њена "сложена" варијанта неки од, указује и сама на то да је реч о односу дела и целине, али значење "познато-непознато", "није битно", односно "неколико" зависи од тога која "серија" егзистенцијалних глагола је у питању.

6. Што се тиче лексема које рализују квантификаторе који се могу појавити с неким од егзистенцијалних глагола, ситуација је следећа:

а) квантификатори *мало, много (пуно)* иду само уз глаголе постоји и има, односно уз би(л)о, а *доста (довољно)* уз има, би(л)о, постане.

б) *кардинални и редни број* као квантификатори се појављују уз све глаголе, уколико именована појава припада скупу "бројивих" појава, или "мерљивих" које имају дефинисану меру.

ц) квантификатори *један (само један)* уз глагол појави се из групе Појављивања и уз глаголе постоји и има из групе Постоји) и *неки* садрже епистемичко модално одређење, па би, када се у строгом смислу одреди квантификација као "(пр)оцена количине", требало да буду *један од* и *неки од*.

д) универзални квантификатори *сви, све, сваки* иду уз групу глагола Појави се, односно уз глаголе настане, постане, овлада. Квантификатор *сав* иде уз глаголе појави се, постане и овлада (*свим*); *све, сав* појављују се још у личној форми реченице с глаголом постоји(е) у оба језика уколико су у питању "проширене" реченице с кодом која указује на сврху или разлог(нпр. ради, зато што).

Иако наша анализа лексема које реализују квантификаторе није исцрпна, довољна је да потврди наше становиште (тј. становиште Љ. Шарић) да су сви позитивни квантификатори уствари егзистенцијални. Њихова конкретна реализација онда зависи од тога који ниво егзистенције је у питању, или који егзистенцијални глаголи су главни предикати у реченици.

Списак цитиране литературе

- Адам, (2012): Adam, Martin. "EXISTENTIAL THERE-CONSTRUCTION AS A MEANS OF PRESENTATION IN NARRATIVE (A CORPUS-BASED SYNTACTIC-SEMANTIC ANALYSIS)", *Linguistica Pragensia* (Linguistica Pragensia), issue: 1, 1-17, onw ww.ceeol.com.
- Агилар-Гевара и други, (2011): Aguilar-Guevara, Ana, Maria Aloni, Angelika Port, Radek Simik. "Semantics and Pragmatics of Indefinites: Methodology for a Synchronic and Diachronic Corpus Study", Proceedings of the Workshop "Beyond Semantics: Corpus-based Investigations of Pragmatic and Discourse Phenomena", *Bochumer Linguistische Arbeitsberichte* 3, 1-16.
- Андерсон, (1973): Anderson, John. "UNIVERSAL QUANTIFIERS", *Lingua*, Vol.31: 125-176, North-Holland.
- Арсенијевић, (1993): Arsenijević, N. "O posesivnim i egzistencijalnim recenicama sa glagolom imati i njihovim madjarskim ekvivalentima". *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 36/2, 61-69.
- Бибер и други, (1999): Biber, D. and Johansson, L., Leech, G., Conrad, S., Finegan, E. *Longman Grammar of Spoken and Written English*, Essex: Longman.
- Барвизе и Купер, (1981): Barwise, John and Cooper, Robin. "Generalised quantifiers and Natural Language", *Linguistics and Philosophy* 4(2), 159-219.
- Белман, Задех (1970): Bellman, RE, Zadeh, L.A. "Decision making in a fuzzy invironment". *Management Science*, 17(4) 141-316.
- Бенвенист, (1975): Benvenist, Emil. *Problemi opšte lingvistike*, Beograd: Nolit.
- Бери, (1997): Berry, Roger. *English Guides 10: Determiners & Quantifiers*, London: Harper Collins Publishers.
- Боршев, Парти, (2001): Borschev, V., & Partee. B. "The Russian genitive of negation in existentials sentences: The role of Theme-Rheme structure reconsidered". In E. Hájicová, P. Sgall, J. Hana, & T. Hoskovec (Eds.), *Travaux du cercle linguistique de Prague* (Vol. 4, pp. 185–250). Amsterdam: John Benjamins.
- Ле Брун и други, (2013): Bert Le Bruyn, Henriëtte de Swart & Joost Zwarts. "Relational nouns and existential have". (Utrecht Institute of Linguistics-OTS), babel.ucsc.edu, SALT 23, retrieved on 21.1.2015).
- Бревик, (1981): Breivik, Leiv Egil. "On the Interpretation of Existential There". *Language*, 57(1), 1-25.
- Бондаренко, (1991): Bondarenko, A.B. *Functional Grammar. A field approach*. Ed. F.A. Leulsdorff. Translated by I.S. Chulaki, Amsterdam-Philadelphia: J. Benjamins Publishing Company.
- Голдфарб, (1979): Goldfarb, Warren. "Logic in the twenties: The nature of the quantifier". *Journal of Symbolic Logic*, 44(3), 351-368.
- Грер, (2014): Greer, Kristen A. "Extensionality in natural language quantification: the case of many and few". *Linguist and Philos*, 37(4), 315–351.
- Гомеши и други, (2009): Ghomeshi, Jila, Ileana Paul, Martina Wiltschko. "Determiners Universals and variation", *Linguistik Aktuell/Linguistics Today (LA)*, Volume 147, Amsterdam / Philadelphia. Edited by John Benjamins Publishing Company.
- Грицкат, (1961): Grickat, I., "Razvoj značenja glagola imati". *Radovi XVIII, Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka*, knj. 6, Poseban otisak, Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine, Sarajevo.
- Грицкат, (1997): Грицкат, Ирена. "Поводом заменица САВ, СВАКИ, (и сродних речи)". *Наш језик*, 32, (1-2), 1-6.
- Дејвидс, (1999): Davidse, K. "The semantics of Cardinal versus enumerative existential tructions". *Cognitive Linguistics* 10, 203-251.

- Дикен, (1997): den Dikken, M. “ The syntax of possession and the verb ‘have’, ”. *Lingua* 101, 129-150.
- ДИМОН (1990): Ž.P. Dimon, *Antička filozofija*, S. Karlovci, Novi Sad:Izdavčka knjižarnica Zorana Stojanovića.
- Доти, (1979): Dowty, D.R. *Word Meaning and Montague Grammar: The Semantics of Verbs and Times in Generative Semantics and in Montague*. Berlin: Springer.
- Доти, (1982): Dowty, D. Tenses, time adverbs and compositional semantic theory. *Linguistics and Philosophy* 5(1):23–55.
- Доти, (1991): Dowty, D. “Thematic Proto-Roles and Argument Selection”. *Language*, 67-3.
- Душкова, (2005): Dušková, Libuše. “From the Heritage of Vilém Mathesius and Jan Firbas: Syntax in the Service of FSP”. *Theory and Practice in English Studies* 3, Proceedings from the Eighth Conference of British, American and Canadian Studies. Brno: Masarykova univerzita, 7–23.
- Ђорђевић, (1997): Đorđević, Radmila. *Gramatika engleskog jezika*. Beograd: Čigota.
- Ендрис и Хинтервимер, (2006): Endriss, Cornelia & Stefan Hinterwimmer. “Quantificational Variability Effects with Plural Definites: Quantification over Individuals or Situations?” *Interdisciplinary Studies of Information Structure* 5, 1-59.
- Еванс, (1977): Evans, G. “Pronouns, Quantifiers, and Relative Clauses”. *Canadian Journal of Philosophy*, 7, 465-536.
- Златић, (1997): Zlatić, Larisa. *The Structure of the Serbian Noun Phrase*. Ph.d.Thesis, University of Texas, Department of Linguistics, Austin, Texas.
- Зучи, (1995): Zucchi, A. “The ingredients of definiteness and the definiteness effect”. *Natural Language Semantics*, 3(1), 33–78.
- Ивић, (1981): Ивић, Милка. “Српскохрватски глаголски облици за исказивање појава које постоје у садашњости.” *Јужнословенски филолог*, XXXVII, 13-24.
- Ивић, (1995): Ивић, М. *Лингвистички огледи*. Београд: Словограф.
- Јовановић, Шћепановић, (2009): Јовановић, Јелена, Шћепановић, Михајло. “О бројевима Два, Оба, Три и Четири у српском језику”. *Српски језик*, 14/1-2, година XIV, 275-304.
- Кинан, (1987): Keenan, E. *A semantic definition of indefinite NP*. In E. Reuland & A. ter Meulen (Eds.), “The representation of (in)definiteness” (pp. 286–317). Cambridge, MA: MIT Press.
- Кинан, (2003): Keenan, E. “The definiteness effect: Semantics or pragmatics?” *Natural Language Semantics*, 11(2), 187–216.
- Кордић, (2002): Kordić, S. “Glagoli imati i biti”, *Reči na granici punoznačnosti*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, 143-174.
- Кордић, (2003): Kordić, Snježana. “Prilozi ovdje/tu/ondje/ovamo/tamo/, ovuda/tuda/onuda, *LIX*, 81-103.
- Кордић, (2005): Kordić, Snježana. “Gramatička kategorija broja.” *Zavičajnik: Zbornik Stanislava Marjanovića*, 189-197.
- Ковачевић, (2007): Ковачевић, Милош. *Огледи о синтаксичкој негацији*. Српско сарајево: Завод за уџбенике.
- Ковачевић, (2007): Ковачевић, Милош. *Србистичке теме*, Крагујевац: ФИЛУМ.
- Крифка, (1992): Krifka, Manfred. *Thematic Relations as Links between Nominal Reference and Temporal Constitution*. In I. Sag and A. Szabolsci (eds.), *Lexical Matters*.
- Лазић, (2009): Лазић-Коњик. “О функционално-семантичкој категорији егзистенције у српском језику”, *Јужнословенски филолог*, 359-374.
- Луис, (1970): Lewis, David. “General semantics”. *Synthese*, 22, 18-67.

- Лажонс, (1967): Lyons, John. "A note on possessive, existential, and locative sentences". *Foundations of Language* 3, 390–396.
- Левин, (1993): LEVIN, B. *English Verb Classes and Alternations: a preliminary investigation*. Chicago, The University of Chicago Press.
- Левин, (2009): LEVIN, B. Course LSA 116, Lexical Semantics of Verbs IV: Aspectual Approaches to Lexical Semantic Representation, UC Berkeley, July 2009.
- Мартин, (2011): Martin J.H. "Existential Import in Cartesian Semantics", *History and Philosophy of Logic*, 32, 211–239.
- Мекнели, (1992): McNally, Louise. *An interpretation for the English existential construction*. New York: Garland.
- Мекнели, (2011): McNally, Louise. *Existential sentences*. von Heusinger, Maienborn and Portner (eds, Semantics (HSK 33.2), de Gruyter, 1829–1848.
- Монтэг, (1973): Montague, Richard. "The Proper Treatment of Quantification in Ordinary English". Printed in Paul Portner and Barbara H. Partee, 2002, pp. 17-34. Oxford: Blackwell.
- Младеновић (2014): Младеновић, Бранка. НАЈВЕЋИ 'СОФИСТА' ЈЕ ПРИРОДНИ НЕПРИЈАТЕЉ СОФИСТА, XV, *Lipar* 54, 201-213.
- Мразовић, (2009): Mrazović, Pavica. *Gramatika srpskog jezika za strance*. Sremski Karlovci-Noví Sad: Izdavačka knjižnica Zorana Stojanovića.
- Палмер, (1976): Palmer, F.R. *Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Парти, (1970): Partee, Barbara. "Opacity, coreference, and pronouns". *Synthese*, 21, 359-85.
- Парти, (1989): Partee, B. "Binding implicit arguments in quantified contexts". In *CLS* 25 (pp. 342–365).
- Парти, (1990a): Partee, Barbara. "Adverbial quantification and event structures". *Berkley Linguistic Society*, 17.
- Парти, (2004 [1999]): Partee, B. H. "Weak NP's in HAVE sentences". In *Compositionality in formal semantics: Selected Papers of Barbara Partee*. Oxford: Blackwell.
- Парти, (2002): Partee, B. H., & Vladimir, B. "Genitive of negation and scope of negation in Russian existential sentences". In *Formal approaches to Slavic linguistics* 10.
- Парти, (2004): Partee, B. H., & Vladimir, B. "The semantics of Russian genitive of negation: The nature and role of perspectival structure". In R. B. Young (Ed.), *Proceedings of SALT XIV* (pp. 212–234). Ithaca, NY: CLC Publications.
- Парти, (2006): Partee, B. H., & Vladimir, B. "Information structure, perspectival structure, diathesis alternation, and the russian genitive of negation". In *Proceedings of the ninth symposium on logic and language*, Besenyotelek, Hungary.
- Парти, (2012): Partee, B. H. "The Starring Role of Quantifiers in the History of Formal Semantics". Part of a book in progress on the history of formal semantics.
- Петровић, (1998): Petrović, Gajo. *Logika*. Novi Sad: Dnevnik.
- Пипер, (1980): Пипер, Предраг. "О типовима квантификатора у српскохрватском језику". *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 11(2), 93-103.
- Пипер, (1983): Piper, P. "Zamenički prilozi (gramatički status i semantički tipo vi)". Novi Sad: Institut za strane jezike i književnosti.
- Пипер, (2000): Пипер, П. "О полицентричности семантичких категорија". *Јужнословенски филолог* LVI, 829–840.
- Пипер, (2005): Пипер, Предраг и други. *Синтакса савременог српског језика*. Београд: САНУ, Београдска књига, Матица српска.
- Пипер, (2009): Пипер, Предраг. "О СЕМАНТИЧКОЈ КАТЕГОРИЈИ СТЕПЕНА У СРПСКОЈ СЛОЖЕНОЈ РЕЧЕНИЦИ". *Јужнословенски филолог*, LXV, 65–87.

- Приор, (1970): Prior, A.N. *Istorija logike*. Zagreb: Ognjena Prica.
- Ристић, (2008): Ристић, Стана. “Прилог постепено као лексички квантификатор”, *Јужнословенски филолог LKIV*, 401-417.
- Ритер и Розен С. Томсон, (1997): Ritter, Elizabeth, Sara Thomas Rosenh. “The function of have”, *Lingua* 101, 295-321.
- Рунић, (2006): Runić, Jelena. “O sintaksi determinatora u srpskom i rumunskom jeziku”. *Filološki pregled*, 33(2), 75-93.
- Свобода, (1989): Svoboda, A. “Kapitoly z funkční syntaxe”. [Chapters from *Functional Syntax*]. Prague, SPN.
- Свобода, (2006): Svoboda, A. “Firbasovy sémantické škály a komunikační strategie” [Firbas' Semantic Scales and Communicative Strategy]. In: *Pocta Evě Mrhačové*, 215–227.
- *Stanford Encyclopedia of Philosophy*, <http://plato.stanford.edu/entries/peirce-logic/>; Sun-Joo Shin, Eric Hammer (2013), Peirce's Logic.
- Тењанд и Пустејовски, (2000): Tennyand, Carol and James Pustejovsky. “A History of Events in Linguistic Theory”, pp1-32. *Events as Grammatical Objects*. Carol Tenny and James Pustejovsky (eds.). CSLI Publications.
- Трбојевић, (1999): Trbojevic-Milošević, Ivana. *IZRAZAVANJE EPISTEMICKE MODALNOSTI U ENGLESKOM I SRPSKOM JEZIK.*, Doktorska disertacija, Beogradski Univerzitet.
- Тренкић, (2004): Trenkić, Danijela. “Definiteness in Serbian/Croatian/Bosnian and some implications for the general structure of the nominal phrase”. *Lingua* 114, 1401–1427.
- Фирбас, (1992): Firbas, J. *Functional Sentence Perspective in Written and Spoken Communication*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Фирбас, (1995): Firbas, J. *On the Thematic and the Rhematic Layers of a Text*. In: B. Wårvik, S.-K. Tanskanen, and R. Hiltunen (eds.), *Organization in Discourse*. Proceedings from the Turkey Conference. *Anglicana Turkuensia* 14. Turku, University of Turku, 59–72.
- Ферейра, (2005): Ferreira, Marcelo. *Event Quantification and Plurality*. PhD thesis, Massachusetts Institute of Technology, Massachusetts.
- Филип, (2000): Filip, Hana. “The Quantization Puzzle”. Tennyand, Carol, James Pustejovsky. *A History of Events in Linguistic Theory*, pp 3-60, Stanford: CSLI Press.
- Фредерик, (2013): Frederick, Danny. “Singular terms, Predicates and the Spurious “Is” of Identity”. *DIALEKTIKA*, 67(3), 325-343.
- Француз, (2007): Francez, Itamar. *EXISTENTIAL PROPOSITIONS*. PhD thesis, Stanford University.
- Француз, (2010): Francez, Itamar. “Context dependence and implicit arguments in existentials”. *Linguist and Philos*, 33, 11–30.
- Фриз, (1992): Freeze, Ray. “Existentials and Other Locatives”. *Language*, 68 (3), 553-595.
- Хајм, (1982): Heim, Irena. *The semantics of Definite and Indefinite Phrases*. PhD thesis, University of Massachusetts, Amherst.
- Халупка, (2011): Halupka-Rešetar, Sabina. *Rečenični fokus u engleskom i srpskom jeziku*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Хинтервиммер, (2005): Hinterwimmer, S. *Q-Adverbs as selective binders: The Quantificational Variability of Free Relatives and Definite DPs*. PhD thesis, Humbolt University, Berlin.
- Шарић, (2002): Šarić, Ljiljana. *Kvantifikacija u hrvatskom jeziku*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

- Шпис, (1987): Шпис, Марија. “О српскохрватским глаголима са егзистенцијалним значењем”. Прилози проучавања језика, 23, 95-104.
- Карлсон, (19776): Carlson, Gregory. “Amount relatives”. *Language*, 53, 520–542.
- Кристал, (1997): Crystal, D. *The Cambridge encyclopedia of language*. Cambridge.
- Рајт, (1951): Wright, Georg Henrih. “An Essay in Modal Logic”, North-Holland Publishing Company, (Georg-H-Von-Wright, *Essay in Modal Logic* - Georg H. Von Wright (NH-1951-T), Published by Robson Ramos Dos Reis
- Жајез, Товена (2006): Jayez , Jacques and Tovenà, Lucia M. “Epistemic Determiners”, *Journal of Semantics* 23: 217–250.
- Цвајг, (2009): Zweig, Eytan. "Number neutral bare plurals and the multiplicity implicature." *Linguist and Philos*, 32, 353-407.
- Generalized Quantifiers, *First published Mon Dec 5, 2005; substantive revision Tue Apr 19, 2011*, <http://plato.stanford.edu/entries/generalized-quantifiers/>
- Квирк и други, (1985): QUIRK, R. et al. *A Comprehensive Grammar of the English Language*. London, Longman.

ПРИЛОГ 1

512 примера с глаголом **exist**

2	2015	SPOK	PBS	A	B	C	for graffiti-cleaning supervisors, which didn't exist before. HARI-SREENIVASAN#Graffiti-cleaning supervising robots might exist in the future, but our economy
5	2014	SPOK	Fox	A	B	C	China helped North Korea to exist. I mean, North Korea could not exist without China there as a helping hand.
19	2012	ACAD	Poetry	A	B	C	It is not the streets that exist. It is the streets that no longer exist. It is not your memories which haunt you. I
22	2011	ACAD	AmIndianQ	A	B	C	for the modernity and diversity that exist in the indigenous world and will continue to exist there in the future.
27	2008	SPOK	NPR_TalkNation	A	B	C	without intellect, magic doesn't really exist. The simplest magic trick doesn't exist.
36	2005	FIC	IowaRev	A	B	C	story know? We suppose these rooms exist in a story where they do not exist simply because a house qua house is unimaginable w
37	2005	MAG	Ebony	A	B	C	love and sex. "Love can exist without sex, and sex can definitely exist without love, "she says. "
48	2004	ACAD	GeographRev	A	B	C	Southeast Asia, and southern China exist, but recent works indicate that gardens do exist and are there to be examined
58	2002	ACAD	PerspPolSci	A	B	C	basis other than human will. Values exist merely because of human will; values exist because of the valorizing human being.
67	1999	ACAD	ScandinavStud	A	B	C	really there -- just as crystals exist in a supersaturated solution and yet do not exist "
83	1994	FIC	ContempFic	A	B	C	division between self and image continued to exist, because the meaningless work continued to exist.
87	1993	ACAD	CrossCurrents	A	B	C	course, "morality "does not exist for either James or Flanagan. Moralities exist and one might conceivably delineate among the variety of moralities
88	1993	ACAD	AmerEthnicHis	A	B	C	religion. However, few similar works exist for the early National period and none exist for the early National period in New York City. 3
95	1991	ACAD	AnthropolQ	A	B	C	, Samoans, and Chambri who exist as more than our literary products, who exist beyond our ethnographic texts, suggests to us
96	1990	SPOK	ABC_Brinkley	A	B	C	're not certain the Warsaw Pact will exist very long. How long should NATO exist?
99	1990	SPOK	ABC_Nightline	A	B	C	that say that democracy can not exist in the whole union. It can only exist in different republics who split, who separate S
100	1990	FIC	BkSF:Earth	A	B	C	calculations the thing shouldn't even exist. "'Of course it shouldn't exist! But somebody made it, obviously. You said you understood the basic principles
101	1990	ACAD	AcademicQs	A	B	C	for the students, they do not exist for the university, nor do they exist for the state.
102	2015	SPOK	PBS	A	B	C	agree with the fact that Charlie Hebdo -- Charlie Hebdo did exist and had to exist. J
106	2015	ACAD	KnowledgeQuest	A	B	C	federal laws that protect student privacy and understand that gray areas exist. Where gaps exist, it is important to create local policies
113	2013	SPOK	NPR	A	B	C	filibuster-proof. So what we find is that earmarks do still exist. They just exist in a different way. J
116	2013	NEWS	OrangeCR	A	B	C	they're prepared to do a job that doesn't exist right now but may exist five years from now."
118	2012	ACAD	Bioscience	A	B	C	be realized. Few metadata-specific courses for graduate students exist, and most that do exist are offered in library
120	2011	ACAD	MusicEduc	A	B	C	and substantive due process. Three basic factors must exist for constitutional due process to exist: a student must have proper notice, a
121	2010	SPOK	ABC_ThisWeek	A	B	C	that comment. Look, organized labor does not exist to elect Democrats. They exist to help workers, to improve their jobs, their benefits,
125	2008	ACAD	TheologStud	A	B	C	the church of Christ, despite the divisions which exist among Christians, continues to exist fully only in the Catholic Church,
134	2005	FIC	Bk:DivasGuideTo	A	B	C	setting. At this moment, I don't exist, the restaurant doesn't exist, there's only two people left in the world. Shelby and Lucy.
151	2000	FIC	Bk:NewSong	A	B	C	still incredulous that such a bright space might exist, and especially that it might exist for his own pursuits
156	1998	MAG	Skiing	A	B	C	no surprise, for great ski teachers don't exist in a vacuum; they exist in partnership with great students.

170	1995	ACAD	NaturalHist	A	B	C	If more than two dozen species of galagos exist, then each is likely to exist in fewer numbers,
171	1994	SPOK	CBS_EyeToEye	A	B	C	really very disappointed that that kind of a situation could exist. That shouldn't exist
179	1994	NEWS	Atlanta	A	B	C	what's happening today. These organizations that exist have to have a reason to exist,
180	1994	ACAD	HealthSocialW	A	B	C	life, or prognosis. Explicit criminal prohibitions exist in 34 states,
192	1992	ACAD	LatAmPopScult	A	B	C	points out that bourgeois types like himself really don't exist. "The people exist, "Paulo says.
196	1991	ACAD	PerspPolSci	A	B	C	the cause is just. The recognition that such limits exist and must continue to exist distinguishes the terrorist from both the guerrilla an
197	1991	ACAD	NaturalHist	A	B	C	-- that is to say the precancerous condition which must exist and is known to exist for years i
199	1990	MAG	ConsumResrch	A	B	C	is why, if so many competitive alternatives exist, does so little actual competition exist?
302	2015	SPOK	NBC	A	B	C	Florida. HEATHER-BRUNO# The minute we got on that plane, the house doesn't exist, the cancer center doesn't exist, my job doesn't exist.
1	2015	NEWS	USAToday	A	B	C	where he could be Farnham. Fighting exists so that guys such as Farnham can exist.
5	2014	SPOK	CNN	A	B	C	dreams I don't try and unpick them. And so your hopes and aspirations exist. Your fantasy life exists in a way that you don't
14	2010	SPOK	Fox_Beck	A	B	C	, the jihad couldn't exist. The jihad exists because governments let the jihad exist.
33	2007	SPOK	Fox_HC	A	B	C	. We can end illegal immigration. The technology exists to do it. People exist to do it. Now we need the political leadership in the world to get
34	2007	NEWS	SanFranChron	A	B	C	"de Wahl said. "The television as it exists today will continue to exist in the future.
35	2007	ACAD	ContempFic	A	B	C	say you are painting a picture of a mountain. The real mountain ceases to exist, but a mountain exists inside you.
48	2004	MAG	ChildLife	A	B	C	is a Santa Claus. He exists as certainly as love and generosity and devotion exist, and you know that
71	1997	SPOK	CNN_Burden	A	B	C	denial -- psychological denial and the wish to believe that something exists that doesn't exist, n
83	1994	NEWS	Denver	A	B	C	juries to decide if at least one aggravating factor exists; if any mitigating factors exist; whether mitigating factors outweigh aggravating factors;
84	1994	ACAD	PerspPolSci	A	B	C	to you. Political authority alone exists for the individual while the metapolitical ceases to exist.
92	1991	SPOK	PBS_Newshour	A	B	C	these negative perceptions about brutality. Brutality exists it's clear. It doesn't exist to the same degree in some cities,
93	1991	SPOK	PBS_Newshour	A	B	C	on each other. And as for that type of government which exists or should exist in Cuba, let the Cuban people
94	1991	FIC	BkSF:FireSea	A	B	C	notice. "Death's Gate. A place that exists and yet does not exist. It has substance and is ephemeral
106	2010	FIC	Bk:BlueFire	A	B	C	itself. "Because, "he said at last, "we do not exist in God's grace. ""Everyone exists in. God's grace -
108	2010	MAG	PCWorld	A	B	C	- or abuse - of geolocation. Although plenty of legitimate uses for location data exist, 131 пример с егзистс

Primeri s There + is

9	2013	SPOK	PBS	A	B	C	crossing the CEO ceiling? the evidence is, overwhelmingly, it's childbirth. Thereis some sexism in there, but it's primarily a lot of women do
10	2013	NEWS	STLouis	A	B	C	... the same behaviors already in evidence in areas of high gun violence. Where thereislittleevidence of economic opportunity and hope, there are more guns and reliance
11	2013	ACAD	Bioscience	A	B	C	discipline. The respondents provided <i>someevidence</i> of this. One social scientist remarked that thereisa "lack of respect for social sciences as real science, "whereas
12	2013	ACAD	DeltaKappaGamma	A	B	C	no **25;237;TOOLONG legislation. We reviewed evidence from a number of states--a difficult process as thereisno national evaluative database because charter schools are largely exempt from the reporting requirements
15	2012	SPOK	CBS_ThisMorning	A	B	C	". as a result of evidence uncovered during the review, detectives now believe thereis a possibility that Madeleine is still alive. "And that's what really
29	2009	NEWS	Denver	A	B	C	is morphing toward longer-term benefits. Tangible evidence is scant, yet business experts say there islittledoubt that the DNC raised Denver's national prominence and will yield future
30	2008	SPOK	CNN_Grace	A	B	C	due to death. There is air evidence from the body farm in Tennessee. There issome real evidence that there was a death, and thats probably Caylee. GRACE
31	2008	MAG	TechReview	A	B	C	when NASA's rover Opportunity discovered evidence that Mars had once been wet. Where there is water, there may be life.
39	2006	SPOK	NBC_Dateline	A	B	C	woman and two men. The evidence will show that there's onelink , there is one thread, there is one common denominator, and it's this woman
40	2006	FIC	WashLeeRev	A	B	C	of "incredible events by credible evidence. "38 In addition to truth, there isa responsibility to provide justice.
55	2003	MAG	Atlantic	A	B	C	our health? An increasing body of evidence points to precisely that conclusion. " There isacertain level of care that helps you live as long and as well
56	2003	NEWS	Atlanta	A	B	C	race, color or creed, is evidence to the world of the fact that there is a city which means to be a proud part of the great nation which
58	2002	SPOK	CBS_Sixty	A	B	C	I do nt know what more evidence we need. ! DAVID- ALBRIGHT-FM: There is no suchreport , as far as I know.
60	2002	SPOK	Ind_Oprah	A	B	C	terrible truth is, authorities have evidence collecting dust on a shelf. Mr-BRIAN-ROSS-1Ch: There isoneenvelope after another of evidence
70	2000	SPOK	NPR_Sunday	A	B	C	democracy is not justified by the evidence that we've developed in this book. There is an ideal to which we should continue to aspire. We can improve campaign
7443	1994	NEWS	CSMonitor	A	B	C	but certain touch. They seem to come directly from confident decisions spontaneously taken. There is verylittle fuss in them,
7455	1992	ACAD	Environment	A	B	C	1879 may not have been going to farms, which have priority over mines when there is notenough water for all needs.

215 primera s There exist(s)

1	2015	FIC	KenyonRev	A	B	C	he says that beyond these centers, sacred to entire groups of people, there exist "privileged places, qualitatively different from all others -- a man's birthplace,
2	2015	MAG	Atlantic	A	B	C	professed not to be shocked at all. # "The reality is that there exist in France associations that are supposedly representative of French Jews, which have stuck with
3	2015	NEWS	STLouis	A	B	C	ranks as a transitional season under Pinkel with 2016 representing a thaw. But there exist enough questions - some transitory, some conditional, others persistent - that it's
4	2015	ACAD	JournalEcumenical	A	B	C	its forms, including ministry and mission). "To be sure, there exist many forms of "service," but I am concerned about how "ministry
5	2015	ACAD	AmericanSecondary	A	B	C	participation (i.e., grades 9 and 10, and Hispanic students), there exist the greatest declines in pass rates. # In this exploratory study, we are
6	2015	ACAD	GeneralMusicToday	A	B	C	of music as well as other disciplines. # Why Not Integrate? # There exist various arguments against the integration of music across the curriculum. As with many initiatives
7	2014	FIC	FantasySciFi	A	B	C	more than just the one? She says: Oh yes. In fact there exist an infinite number of parallel universes in a constantly expanding metaverse. I say:
8	2014	ACAD	InstrPsych	A	B	C	constructed (Merriam, 2009). Given that people's world-views vary, there exist multiple realities for any given attitude, belief, view, and perception which lend
9	2014	ACAD	CollegeStud	A	B	C	2386 Currently, in the United States, there exist numerous public awareness campaigns about breast cancer. Many of these campaigns are highly sexualized
10	2014	ACAD	PolSciQuarterly	A	B	C	than elected from below, are essentially free to ignore the vox populi. Although there exist legislative bodies -- people's congresses -- at every level of Chinese government, they
11	2013	SPOK	PBS	A	B	C	to find his killer. JERRY-MITCHELL#Yes. GWEN-IFILL#What kind of legacy does there exist now for Medgar Evers? JERRY- MITCHELL#his legacy in a sense is growing. There
12	2013	FIC	WorldLitToday	A	B	C	: There are people who begin in you, but who never end. There exist people who perpetuate themselves in you. Their voices resound in you (and,
13	2013	MAG	America	A	B	C	and 1990s. He concluded, "The Cuban press does not believe that there exist multiple truths, it believes in only one Truth. "# Aurelio Alonso,
14	2013	ACAD	PoliticsLifeSciences	A	B	C	such manner if he were not protected in some way. Regarding such backing there exist several opinions.
16	2013	ACAD	CollegeStud	A	B	C	(Baumeister, Bushman, & Campbell, 2000). In short, there exist some contradictory findings concerning self-esteem of people
18	2012	ACAD	Communications	A	B	C	approach, which Pearson acknowledged, was the issue of robust identifiability. Perhaps there exist two different mixtures, where the components of one mixture are very different from the
19	2012	ACAD	Education	A	B	C	increasing number of students of other races and backgrounds into their communities. # There exist relationships throughout the South
22	2011	ACAD	Bioscience	A	B	C	Normile 2008). But only in the case of novel human diseases does there exist an agreement to take collective action in restraint of trade
23	2011	ACAD	Commentary	A	B	C	and another admitted that he had been through an al-Qaeda training camp. # There exist many poisonous fruits of anti-Gitmo activism.
25	2011	ACAD	Bioscience	A	B	C	Knick et al. 2005, Scheffer et al. 2009) for which there exist no historical analogues on which to base predictions.
79	2009	ACAD	Bioscience	A	B	C	noncoding RNA gene, "Duret says. But in the yeast genome, there exist regions for which it seems the transcript is less important than the act of transcription
80	2008	ACAD	TheologStud	A	B	C	only one subsistence of the true Church, whereas outside of its visible structure there exist only elements of Church which, being which to base predictions. elements of the church itself, tend toward
81	2008	ACAD	TheologStud	A	B	C	(2) the assertion that outside the visible structure of the Catholic Church there exist "only elements of the church. "If the church of Christ" has
82	2007	FIC	NewEnglandRev	A	B	C	credit, and fiduciary obligation. None of these can be taken lightly. There exist contract and capital, and the whole mess is underwritten by the universal acknowledgment of
83	2007	FIC	Poetry	A	B	C	me he finds it profoundly reassuring that while we ordinary mortals are asleep,

							there exist lit rooms containing anxious, vigilant souls. A terrible responsibility, he says,
84	2006	FIC	Bk:AndSheWas	A	B	C	we were. "Tekuxia shivers under the cold sun. The villagers know there exist people much different from themselves. Twice in her thirty- seven years, parts of a
85	2006	MAG	Skiing	A	B	C	THAN OTHERS? Trees can be naturally thinned in almost as many ways as there exist arboreal species.
88	2005	MAG	AmericanCraft	A	B	C	artist). Thus Eberle's affinity with figuration has become entirely sculptural. There exist a few earlier pieces (not in the show), all ambitious in scale
89	2005	MAG	PsychToday	A	B	C	a woman: "It must have been my headache." "THERE EXIST some downsides to being a female chess player that Kasparov may not be aware of
91	2005	ACAD	Bioscience	A	B	C	can not. Godel's theorem states that "within certain formal systems, there exist propositions that can not be proved or disproved using the axioms of that system "
92	2005	ACAD	AnthropolQ	A	B	C	thought and behavior. # In addition to the effects of this anti-syncretistic focus there exist processes -- both on the level of evangelical Christianity's general practice and on the
93	2005	ACAD	Education	A	B	C	study in the universities and prospective students who aspire to higher education. # There exist scores of studies reporting positive association between low morale, lack of job satisfaction,
94	2005	ACAD	PhysicsToday	A	B	C	is not just for the complex many-particle systems of statistical mechanics: # If there exist fewer than d constants of motion,
100	1993	FIC	Omni	A	B	C	Yes, "Bechtel says. "There is. "# "Then there exist two. But there's rather more, isn't there? One for th
103	2004	NEWS	Denver	A	B	C	the longevity of such areas, and snowmobiling is one of them. # There exist millions upon millions of acres of public and private lands
168	1995	ACAD	EnvironEd	A	B	C	them in school will require special educational services (McBay, 1989). There exist numerous compensatory education programs (Haynes, Comer, &; Hamilton-Lee, 1988; Weissberg
169	1994	FIC	LiteraryRev	A	B	C	to leave this place. And if we're in the year 1695, there exist two people that might help us...
175	1994	ACAD	WorldAffairs	A	B	C	# Whether the United States and its allies wish to act, or whether there exist the political will and the resolution to intervene
180	1993	ACAD	Raritan	A	B	C	boy says, "Then an Irish Setter would be nice. "# There exist mighty dogs, the dangerous kind who take hold of your heart and do not
188	1992	ACAD	Ethnology	A	B	C	taken by many specialists as well as generalists to define Melanesianness. However, there exist several small-scale New Guinea societies,
193	1992	ACAD	IntlAffairs	A	B	C	also provide harbingers of a public sphere. # Alongside these encouraging developments, there exist in most African countries large segments of alienated,
196	1992	ACAD	InfoSystems	A	B	C	accounting applications. Where little is known of the processes generating database data, there exist alternatives. H
199	1991	ACAD	AmerIndianQ	A	B	C	the chaotic world of their weak subculture -- one based on retributive violence. There exist similarities between marginal reservation Indians
202	1991	MAG	NatlReview	A	B	C	people to give their representatives precise instructions concerning all future contingencies. Nor does there exist a stimulus that will impel those deputies holding office to rise above their future electoral
203	1991	NEWS	CSMonitor	A	B	C	. # Baseball's dominance of sports memorabilia rests on two pillars: "There exist a lot of affordable things in baseball,
209	1990	ACAD	Monist	A	B	C	entail the zero-sum condition? Put the question in a different way: might there exist intangible property which is at once excludable

ПРИЛОГ 2

А) Постоји + Квантификатор + ИФ

а) ЈЕДАН (бар један; само један; још један), највећи број примера.

85. [hazarski.txt](#): **Postoji** такође **jedno predanje da** su jevrejski predstavnici na hazarskom dvoru spasli princezu Ateh od gneva

28. [SaSilamaNe.xml](#): čini mi se , i o vas dosta ogrešio ! - Mislite ? Samo što mene , vidite , takav svet ne zanima . **Postoji jedan bolji svet** , svet koji ima osećanja i srca

824. [Ema-sve.txt](#): **функција суперлатива = један** bili svoj gospodar, to je lako reći i lako osetiti . Gospodine Najtli, **vi ste najgori sudija koji postoji kad se radi** o teškoćama na koje nailazi čovek u zavisnom položaju .Vi ne znate šta znači kad čovek

524. [Al SbL.txt](#): iću sama " " Ne , molim te produži ! " - reče Alisa. "Više te neću prekidati . Možda odistinski **postoji jedan takav bunar**. " " Jedan, dabome! "

165. [Tis Upot n.txt](#): ti život. Međutim, i to bi valjda bilo pogrešno, istržavanje, jer još ne poznaje optužbu , **uvek postoji od sto mogućnosti jedna** da će ona biti pogrešna, od koje se može odbraniti. Izguravaju ga p

Постоји + ИФ + релативна реченица *КОЈИ-А*

529. [sfhoking n.txt](#): eno fizičarima koji su pokazali da Vaseljena nije tako jednostavna kako se to nama moglo činiti!) **Postoji jedna matematička teorema koja** kaže da svaka teorija koja je u saglasnosti sa kvantnom mehanikom i

ЛОКација + глагол + једна + ИФ + *која има; бар једна добра (све су лоше осим те једне)*

530. [Džud.xml](#): ni pokušаше da, bar za izvesno vreme, ne misle suviše o problemima budućnosti. U gornjem Veseksu **postoji jedna stara varoš od devet do deset hiljada duša**; nazvaćemo je Stouk –Beahils

903. [RiO-sve.txt](#): u naklonost prema meni; posle Edvardove ljubavi ona mi je najveća uteha. Siromah Edvard! **Ali sad postoji bar jedna dobra stvar**: moći ćemo da se sastajemo, i to vrlo često, pošto je ledi Midlton očarana

570. [JB1b SbL.txt](#): ac, a onda je jedan od volova podigao onuju veliku glavu i reкао: - To je sve odista vrlo glupo. **Postoji samo jedan način borbe**. - O, samo govori - reče Bili. - Molim te , ne osvrći se na mene. Pretpo

Конгруенција је у овом случају задовољена.

б) Постоји + Неки(о), Пуно, Много, Мало, Неколико (врста), Трећа (врста), само Шест (укупно осам), Више, Довољан број, Сви, Свака, Све.

3048. [radek-01 n.txt](#): te prilično vedro reкоh: "Onda idemo. "Nije bilo stiske pred garderobom i ja se zabrinuh. **Uvek postoji neko objašnjenje**, znam to. Popodne je odmaklo i oni koji su se uputili prema ostrvima sigurno su

[3046. radek-05 n.txt](#):a u svoju postelju. Ako bih se noću uvukao u orman, našao bih se sasvim blizu usnule susedke. **Da postoji neka rupa**, mogao bih protnuti ruku i . . . Tu se moja pomisao zaustavila. Ne mogu da kažem kako sa

[3047. radek-01 n.txt](#):ekao ni štednu knjižicu ni gotovinu, ushodao bih se ne znajući jesam li u beznadežnom položaju ili **postoji nekakav izlaz**. Neće doći do nečeg takvog. Naselje "Solaris" je zabačeno i oni što pelješe hotel

550. [JB1b SbL.txt](#):lo milo da sluša o deranju kože; dosta mu je bilo i ono što je video, te stoga uzviknu: - **Zar ne postoji neko mesto kud** bi tuljani mogli da odu, a gde ljudi nikada ne dolaze? - Idi pa nađi! - reče Morsk

551. [patrljak.txt](#):u jasno, sad razume ili sad se uverio, blago i mimo svoje volje, i kakvo sredstvo, **da li uopšte postoji neko sredstvo** protiv onih onako nabacanih životinja na lomači i naređenja da se neko razbije i mesa

271. [sf-simak n.txt](#): O vradžbinama se u poslednje vreme više mnogo ne govori, ali ja i dalje mislim da tu ima nečega. **Postoji puno stvari koje** nauka ne ume da objasni. Uzmi, na primer, onu Fišerovu devojku, onu šašavu;

444. [Flober-BP.xml](#):vi takvi! Dva čoveka se usprotiviše, i usledi dijalog o ženama, o ljubavi. Maresko je tvrdio da **postoji mnogo srećnih brakova**; ponekad, čak i ne sluteći čovek ima pokraj sebe sve što mu je potrebno za

743. [mingus01 n.txt](#):kome je usmerena. Čovek koji mrzi ne shvata da i svi drugi imaju kompleks kao on. Ne kažem da ne **postoji mnogo ljudi koji čine zle stvari** koji su u tom smislu zli... Ipak, šta ih čini takvim?

594. [Džud.xml](#):pita da li knjige koje je čitao stvarno odgovaraju njegovom cilju u životu. Zaista je izgledalo da **postoji malo skladnosti** između ove paganske književnosti i srednjovekovnih koledža u Krajstminsteru,

595. [sfhoking n.txt](#):a. Privlačne i odbojne sile između pojedinačnih čestica stoga se međusobno gotovo potiru, tako da **postoji veoma malo čiste** elektromagnetne sile. U malim razmerama atoma i molekula, međutim, elektromagne – остаје мало?

741. [mingus01 n.txt](#):lu, stalno su se spremale za izlazak ili očekivale nekog da ih nazove ili dođe, a čak i u krevetu **postoji malo razumnih stvari koje** dve žene mogu da izvedu sa jednim muškarcem, a da to nešto znači bilo sv

454. [Flober-BP.xml](#):iva činjenica; za De Mestra, ono što se sviđa vrlini; za oca Andre, ono što odgovara razumu. I **postoji nekoliko vrsta "Lepog"**: jedno lepo u naukama, geometrija je lepa

785. [orvel84 n.txt](#):zabranjeno. Kakve su te knjige? radoznalo upita Vinston. Smuti pa prospi. U stvari su dosadne. **Postoji samo šest zapleta**, samo što ih nešto malo menjaju. Razume se, ja sam radila samo na kaleidoskopi

[1042. platon-rep.txt](#):; zatim, u onaj drugi umeće se treći još manji omotač, pa četvrti i, najзад, preostala četiri. **Postoji**, naime, ukupno **osam takvih omotača**, uklopljenih jedni u druge. Odozgo posmatrani, oni svoje ob

22. [vezirovSL.txt](#):i ga lakrdijašem s kojim se ne može ozbiljno govoriti, i to kažu i glasno - kad on nije prisutan. **Postoji i treća vrsta vatara**. One su najmalobrojnije, pored njih sede slični likovi, ali je raspoloženje

[1493. 3256-04.txt](#): sporednih traženja jednom presudom. PRESUDA Član Presudom sud odlučuje o zahtevu koji se tiče glavne stvari i. **Ako postoji više zahteva**, sud će o svim tim zahtevima, po pravilu, odlučiti Ako je više pa

[3012. 3017-07.txt](#):va Član 54. Utvrđivanje delimičnog gubitka ili oštećenja 1. Ako prevoznik otkrije ili posumnja da **postoji delimičan gubitak** ili oštećenje predmeta i vozila koje prevozi i za koje je odgovoran , ili ako ima

[3123. 3487-04.txt](#):verski obred; 2) da drži i čita versku literaturu; 3) da ga poseti svešteno lice . Ako u zavodu **postoji dovoljan broj osuđenih iste veroispovesti**, na njihov zahtev upravnik zavoda će dozvoliti sveštenom

Конгруенција није увек задовољена.

СВАКА СТВАР, СВЕ ШТО ПОСТОЈИ

[375. bodrijar n.txt](#):i ja sam sa svim onim što me okružuje. Usled disperzije i relativne brzine svetlosti, **svaka stvar postoji samo u neslozi**, u neizrecivom neredu temporalnosti i na nesmanjivom rastojanju od drugih. Dakle ,

[391. mm.xml](#):hodnikom i dovedoše ga u kabinet ogromnih razmera. Ivan , koji beše odlučio da se **prema svemu što postoji u ovom čudesno opremljenom zdanju** odnosi s ironijom, odmah u mislima krsti kabinet kao "fabriku –

[862. orvel84 n.txt](#):njena. Koješta. Zemlja je stara koliko i mi, ništa starija. Kako bi mogla biti starija ? **Sve što postoji, postoji samo kroz ljudsku svest**. Ali stene su pune kostiju izumrlih životinja - - - mamuta , mast

[2599. varia.txt](#):tane avanturist, on spontanosti. **Sve na svetu postoji zato** larpurlartistička fraza, već je u toj je lašni, artificijelni pustolov, njemu nedostaje **da** se napiše jedna knjiga, to nije samo malarmeovska,

[51. strah.txt](#):i na Gori nedodirnuti. Hram u slavi i moći nepromenjen. Zvuci su ispunili vazduh. **Svi zvuci koji postoje**, najjači, najslabiji, kukurikanje petla, pretnje carinika, presuda, svi zvuci nepodnošljivi,

[3051. radek-01 n.txt](#):klozetskoj šolji. On otvara unutrašnju slavinicu i bez oklevanja toči tečnost sličnu pivu. Ipak, **postoji nešto što** me zabrinjava. Otkako smo se domogli stana, on se, to je prava reč, propišao, ali ot

[552. Džud.xml](#): , kako je došlo do toga da ta shvatanja imaju prevagu? Izgledalo mu je, neodređeno i nejasno, da **postoji nešto pogrešno u društvenom propisu** koji neminovno iziskuje poništenje dobro zasnovanih planova koj

[553. JB1b Sbl.txt](#):ki čovek puca preko mene, moje pete i njegovo čelo imaju o čemu da porazgovaraju. Jesi li čula **da postoji nešto tako strašno**? Nastao je tajac, a onda je jedan od volova podigao onu veliku glavu i rekao

Конгруенција није увек задовољена.

в) ПОСТОЈЕ + Многи, Три (набрајање), Бројни-а

[45. DV kod.txt](#):kostreti? ""Vi opisujete samo mali deo populacije koju obuhvata Opus Dei ", reče Aringarosa. **"Postoje mnogi nivoi sledbeništva**. Hiljade članova organizacije Opus Dei žive u brakovima, imaju porodice

[207. stros n.txt](#):ških dokumenata koji potiču iz jugoistočne Azije i onih koji pripadaju protoistoriji Skandinavije. **Postoje**, dakle, **tri područja: Indonezija, američki severoistok i skandinavske –**

4. [fa2-pavic01.xml](#):velosipeda. (BEOGRAD, REGENSBURG, BEOGRAD 1978 - 1983) Milorad_Pavić SUVIŠE DOBRO URAĐEN POSAO **Postoje brojna materijalna svedočanstva** da je zet vizantijskog cara Andronika II Paleologa , srpski kralj St

Конгруенција је задовољена, квантификација се врши кардиналним бројем, придевом, или именском синтагмом (велики број).

Као зависна:

а.додатна реченица (у форми ДА Постоји-е), допуна главном предикату, који је углавном глагол са епистемичким значењем: сумњати, надати се, знати, обавестити, увидети, чути, казати, заборавити, признати, бити свестан,веровати, тврдити, чинити се, мислити, опоменути, уочити, претпоставити; или неки модални глагол, као нпр.морати, моћи.

223. [sf-simak n.txt](#):Sumnjam da postoji **još neki takav** časopis, bilo gde u svetu. – неки такав = **joш један, дакле, 2 иста**

89. [Sudbina je.xml](#):Brodski kapetan i njegova kći Violeta **ne znaju da jedna takva mesarnica <20postoji> u jednoj kućici . . .2** сличне-исте на другом месту

52. [hazarski.txt](#):asudi je odavno već **pretpostavljao da** uz njega, koji se bavio arapskim izvorima o hazarskom soju, **postoje negde na svetu bar još dvojica**. Od njih se jedan kao Koen bavio hebrejskim izvorima o preobraćenju

100. [hazarski.txt](#):literaturu koja se na HAZARSKE BESEDE odnosi i nisam našao **da** je igde **pomenuto da ti spisi i danas postoje**.

81. [poli070927.txt](#):ći tvrdnje gospođe Vukice Stevanović, predstavnice udruženja "Farmaceutsko jezgro"o tome kako "**postoje neki slučajevi koji** ukazuju da ovaj preparat čak ima hepatoksično dejstvo". Kad smo od uvoznika dobili

86. [poli090712.txt](#):da je takva koalicija napravljena u jednom malom mestu u Srbiji, Senić kaže da je "normalno **da postoje nekisukobi**. Te priče nisu bile vezane za Zemun i Voždovac, već je to pitanje ako DS želi da menja koa

Додатна-узрочна: што, пошто; само уз Постоји

15. [rastko02 n.txt](#):digao jedan nomizmat odsekli su zato obe ruke i nos. Cela secarevina **radovala što još pravda <postoji>**

50. [Ponedeljak.txt](#):Te 1999. navukla je ekipu da između dva vazдушna napada odu u to mesto **pošto тамо <postoji> lik koga zovu Marlii koji** ima zlatne kvake na vratima kuće i mermerne lavove u dvorištu

77. [Sudbina je.xml](#):Nema ko po leđima da ga potapše kad se od plakanja zagrcne . . . Nema . . . **Zato što dobra ptičica <postoji> samo u** jednom dobrom sanjanju . .

25. [rastko02 n.txt](#):Čitava povorka čudnovatosti uđe mu u uvo. Tako **se iznenadi što sve to <postoji>** da mu srce prestade da radi. Kad sve izađe što se uvuklo, nastade tišina.

Додатна-искључна: али, или

17. [Sudbine_n.txt](#): neki čin koji se ne može odrediti, koji čak nestaje čim čovek to pokuša, **ali koji neosporno <postoji>**. U sali je bilo mnogo novih lica, a mnoga stara su nestala.
25. [predator.txt](#): dosta s tim! Ljudi se ljudima hrane, to je istina, velika riba jede malu ribu, istina živa, **ali postoje i mirne lagune u ovom ogromnom, nemirnom moru**, a Nihil Baksi namerava da ostatak života proživi u

б.Допунска-допуна директном објекату

311. [mm.xml](#): Ali sada nas interesuje ono dalje, a ne ta **činjenica koja već <postoji>**.
122. [famabicikl.xml](#): setio Josef Ferrarius. Plovi, kaže, sa svojim bratstvenicima prema severu da nađe **ostrvo koje ne <postoji>**.

ц.Допунска- директан објекат

101. [famabicikl.xml](#): ko "učini njen kraj". Kao što Varvari ruše sve pred sobom tako i Ličnosti **ruše sve što <postoji>**.

Следећа група реченица с ИМА по својој структури и значењу се може једноставно заменити с моделима у којима је **Постоји на првом месту**:

597. [kandid_n.txt](#): li dve tragedije koje će imati uspeha u pozorištu, ali nikada neće biti ubrajan među dobre pisce. **<Ima> vrlo malo dobrih tragedija**. Jedne su idile u dijalogima dobro napisanim i dobro slikovanim, druga postoji мали број примерака?
171. [kr_pal_gr.txt](#): iako je zavojna gaza stalno pri ruci. - - Moraćeš, Pavle, ove godine opet na matursku večeru. **<Ima> puno đaka koji** te znaju po pesmama i dramama, i žele da s tobom razgovaraju o školskim prilikama u
577. [HP1_SbL.txt](#): idao svoj ogrtač. Videvši je da su svo troje zapanjeni, on podiže obrve. - To nije ništa čudno. **<Ima> puno čudnog sveta u HOGSOVOJ GLAVI** - to je ta krčma dole u selu. Mogao je biti diler zmajeva, zar
617. [cosicb_2_n.txt](#): Je li dosadan? - Ne znam. Uvek sam ga videla da sedi u kakvom uglu i da puši. - To nije rdavo. **<Ima> dve vrste slikara**, jedni što puše, ti su snošljivi, i drugi što govore. Slikar M. je dobio da

ИМА + БРОЈ, НЕКОЛИКО + ИФ + ПФ(у)

299. [Mark_Levi.xml](#): različitost, zato što čovek koji glasno govori i gestikuliše dok ni s kim ne večera uznemiruje? - **<Ima> više od hiljadu restorana u gradu**, znači slobodni smo da biramo. - Arture, vi ste zlatni, stvar
265. [Džud.xml](#): joj je još bila Suzana; a zatim produži put, znajući da njegove oči taj prizor neće više videti. **<Ima> nekoliko naročito hladnih mesta po Veseksu u jesen i zimu**; ali je najhladnije od svih mesta, ka

ИМА + ЈЕДАН + ИФ + ПФ(у, ту, овде) / + КОЈИ

538. [vern_put_n.txt](#):iskrsnuti na putu. Ali ništa nije izgubljeno. U dobitku sam čitava dva dana koja mogu žrtvovati. <Ima> **jedan brod koji** polazi iz Kalkute za Hong - Kong 25 - og u podne. Danas je 22 - gi , i mi demo sti
420. [GiP-sve.txt](#):Pa dobro, ako mora tako biti, neka ti bude. - I pogledavši ozbiljno gospodina Darsija, reče: - <Ima> **jedna lepa** stara izreka, **koju**, naravno, svi ovde dobro znaju - Čuvaj svoj dah da hladiš svoju ka
421. [GiP-sve.txt](#):enuli gospodin - Binglijevo ime; i ako je mogla suditi po njegovu licu, i on je mislio o tome. - <Ima> **još jedna osoba u tom društvu**- reče on posle kratkog ćutanja - koja osobito želi da se upozna s va
0. [sr_kraj_v.txt](#):kraju žetve Junoške visoke usred rata i pesme rastu na brdu svojim sjajem i staklenim mirisom metve <Ima> **jedan most koji** se pokreće i diže iznad Zlatnog Roga tu dospe Lazarev sin posle trostrukog juriša p
33. [hazarski.txt](#):od Korezme za Volgu. Islamski izvori smatraju Hazare veoma veštim poljoprivrednicima i ribarima. <Ima> **jedna dolina u** njihovoj zemlji **gde** se zimi skupi mnogo vode, te od nje biva jezero. Tu gaje ribu
324. [mingus01_n.txt](#): "Možda du jednog dana to uraditi zauvek. Ali, sutra se ženim. ""Sutra ? Gde deš živeti? ""<Ima> **jedan stan u ulici** Vermont, odmah pored Džejka i Bes Bejns. U međuvremenu ćemo biti kod Vivijan .
325. [venera.txt](#):blistajući i lukavo se smeškaju di, jer je dobro znao da se nedu tako lako izvudi iz tog TURBUL. - <Ima> **jedna reč koju** još ne mogu da protumačim - rekoh mu - ostalo je lako. Eutixes Miro prineo je na da
473. [GiP-sve.txt](#):Hafordšir jedva da je bio posao od jednog časka. Za sve to što sam uradio ne mogu da to krivim sebe. <Ima> **samo jedno** moje delo u celoj toj stvari na **koje** ne mislim sa zadovoljstvom , a
73. [Sudbine_n.txt](#):ja i ti - da pravimo jedan drugom prstima dugi nos. Ti, David, misliš da su svi budale! Nein! <Ima> **samo jedna budala ovde!** To si ti! I ako još jedanput pokažeš nekom iza leđa dugi nos, j oš samo j
31. [rastko02_n.txt](#):za jedan trenutak: samo radi sunca; sunce se razapelo kao otrovni pauk radi njih. Zatim ništa. <Ima> **jedan mračan elemenat** što se baca **među** njih i obljubljuje. Ima brata Tea i doktora Kašea. Došao
989. [radek-03_n.txt](#):govori onako kako mu zapoveda njegovo trenutno raspoloženje, neka razgleda sve što nije obrisano. <Ima> **tu jedna nevolja koja** mi ne dolazi prvi put na um, i pred kojom sam nemodan. On će me najednom ož

Квантификатор један се у датим примерима користи или у значењу "није важно који-шта, ја знам"(примери 989, 324.), "не знам тачно"(пример 325), или у смислу "неки-непознато"(пример Када је "само један", референт је познато(пример 73., 473)

ИМА НЕКО, НЕШТО = Постоји неко, нешто, супстанцијална употреба(номинатив)

458. [Lalka1_SbL.txt](#):pa to je zaludivanje . . . Baš ste dosetljivi. Htede da pođe, ali je Vokulski zadržao. - Čekaj. <Ima>neko ko bi hteo da ti pomogne, dakle ne žuri se i odgovaraj iskreno . . . Ponovo ga je pogledala.

568. [TS_SbL.txt](#):okliča, a svi njegovi drugovi: oči da im iskoče iz očnih duplji od nesite zavisti! Ali ne, ne ! <Ima>nešto i od toga veličanstvenije! Bide gusar! Eto im! I sad, već je pred njim čitav budući plan

ИМА + ИФ-пар у опозицији = **ПОСТОЈЕ** + ИФ (НОМИНАТИВ)

523. [vern_put_n.txt](#):više, upita ga "da li od tog zanata ima dobar prihod? "Da i ne odgovori Fiks ne namrštivši se. <Ima> dobrih i loših poslova. Ali vi razumete da ne putujem o svom trošku! O! U to nimalo ne sumnjam!

570. [HP1_SbL.txt](#):me upucate? - Ne mogu da budem preterano pažljiv, Ronane - reče Hagrid, odlazeći samostrel. - <Ima>>nešto zbilja gadno u ovoj šumi. Ovo je Hari Potter, a ovo Hermiona Grer. Oni su studenti u ško

526. [Zamjat-lat.txt](#):no vidim da je to samo zaostatak besmislene predrasude drevnih ljudi - njihove ideje o 'pravu'. <Ima>glinenih ideja - a ima ideja koje su zauvek izvajane od zlata ili našeg dragocenog stakla. I da bi

ИМА + И = **Постоје и** + ИФ(НОМИНАТИВ)

17. [Afrika-lat.txt](#):anjenu hranu; sanjao izvesne snove itd.); svaki čovek ne stiče pravo inicijiranje u isto doba . <Ima>i ljudi matorih koji su smatrani za decu, jer nisu proglašeni za odrasle. Kako se samo za svako n

114. [kr_pal_gr.txt](#):veliki gresi, govorila je moja mati. . . Mene valjda zato više nisu napastvovali razbojnici . . . <Ima>i bez njih grabeži: grabi advokat, grabi Jevrejina, grabi država, grabi i Bog gde se suviše nago

529. [Dnevnik.xml](#):ickaju gladni . Uveče oni kuvaju čaj i smeše se tako masni, prljavi, koža se na njima sva sjaji . <Ima>i naših. Vedinom su Podrinci. Oni se ne tuže, brzo grabe za nož ili za kamen. Svakog prati po p

18. [Afrika-lat.txt](#): zlatom vezene babuše na nogama, prstenje do samih kanisanih noktiju, pomada koja teško miriše. <Ima>i ljudi međ njima. Mladići u vunanim plaštovima i kapuljačama koji se, vidi se, tu po dvorištu

530. [Lalka1_SbL.txt](#):kakav je to bio čovek, gospodine Žeck! . . . Danas tek osedam svu veličinu svoje nesreće . . . - <Ima>i većih nesreća, - odvažih se da primetim. - O, dabogme, - jeknu jadna udovica. - Imate potpun

115. [kr_pal_gr.txt](#):mi tu lulu, da zapalim, pa da izađemo malo do Tise . - - A što si propušio? I to na lulu? - - <Ima>i gore. Branko. Kad me potera nesаница, tražim sve češće injekcije, teške, one što podrivaju.

116. [kr_pal_gr.txt](#):og vašara je večnost! Vreme se ukamari i stoji, i dođe nekima da ga lopatama razdrmajaju i ruše. <Ima>i ona druga strana. Palanačke porodice tako brzo klonjavaju, sparušavaju se, prazne se, propada

117. [kr_pal_gr.txt](#):samo kao tvoraštvo, kao lepotu, kao tragediju. Ja vidim rad kao zaradu, što veću i jaču . . . <Ima>i u tom lepote, Branko. To je virtuoznost, to je kao svirati u klavir, to je pitanje umetnosti

191. [kr_pal_gr.txt](#):e vidim to u velikim srazmerama, i mislim zato da su Jevreji baš u oblasti novca i romantici . . . <Ima>u svemu tome i tragičnosti. I strasti i novac i rad Jevreja guta Moloh, nešto nevidljivo i vansve

ИМА + ИФ у множини

988. [5nb-tei-sr.xml](#): ezera. Najzad sam došao na ivicu neke velike šume. Kad tamo, u ograđenom prostoru - pasu konji. <Ima>trenutaka u životu kada svako ume da jaše! Zar ne? Ne gubedi ni sekundu na razmišljanje skočim na

470. [Lalka1_SbL.txt](#): tresnu o pod. Staklo se raspršta sa zvekom koja probudi Irca. - Hajdemo u dućan - reče Ignaci. - <Ima>razgovora posle kojih valja govoriti o poslovnim stvarima. Izvadio je iz stočića ključ pa iziđe

396. [orvel84_n.txt](#): o j publici, pacov je mesožder. To znaš. Čuo si šta se dešava u siromašnim četvrtima ovog grada. <Ima>ulica gde žene ne smeju da ostave malo dete samo u kući, čak ni na nekoliko minuta, jer bi ga ina

152. [šaber.xml](#): Grofica ga pogleda tako zahvalno da je jadnome Šaberu bilo došlo da se vrati u svoju raku u Ejlau. <Ima>ljudi sposobnih za takvo požrtvovanje, a nagrada im je u uverenju da su usrećili voljeno lice. –

210. [ana frank.txt](#): om, pomoćnica zubara bila je vrlo ljubazna i sama mi je ponudila da popijem nešto za osvežavanje. <Ima>dobrih ljudi. Samo nam je još dozvoljeno da se vozimo skelom. Mali brod polazi od Jozef Izraelska

289. [Flobler-BP.xml](#): slika: po plitkim morima iznikla su krečna ostrva; skupine palmi tu i tamo uzdižu se nad njima. <Ima>školjaka velikih kao točkovi kola, kornjača koje imaju po tri metra, guštera od šezdeset stopa;

162. [šaber.xml](#): a plemstvu i živela u njegovom sjaju. Usled toga trijumfa otvori joj se jedna moralna rak - rana. <Ima>osedanja koje žene naslute ma koliko se ljudi trudili da ih sakriju. Kad se prvi put kralj vratio

308. [mingus01_n.txt](#): To sam ja, Tedi! Pustite me! ""Šta? Čoveče, jesi li lud? ""Šta je na ovom poslužavniku? <Ima>hrane. Gladni smo. ""Posluži se, al 'ostavi vino. Čao, Tedi. ""Hej , super! - losos,

97. [Sudbine_n.txt](#): ih mojih komada, ali neka ostanu. Sada i tako nemam ništa da radim u kući. Uzeću ih kada treba. <Ima>vremena. Odškrinuo je vrata magacina i provirio unutra. Ponovo je oživeo: - Tu je! Tu je taj šp

ИМА + ИФ (У , ТУ, ОВДЕ, ТАМО) + ИФ

392. [Ema-sve.txt](#): telji . Kad se budem konačno rešila u pogledu vremena, ne bojim se da ću dugo ostati nezaposlena. <Ima>u Londonu mesta, posredničkih radnji, gde se može brzo naći nešto kad se potraži - radnji koje pr

390. [Ema-sve.txt](#): čila je Ema. "Zacelo izdržava neku vrstu kazne na koju su je osudili ili Kembelovi ili ona sama. <Ima>tu neki veliki strah, neka velika opreznost, velika odluka. Ona ne sme da ide kod Diksonovih: n

461. [Saragosa_n.txt](#): - vrata su prilično laka, ali dobro skrivena, uostalom, izlazeći, uvek zaključavam svoju sobu. <Ima>ovde i drugih podruma sličnih ovom, i mislim da je pre nas tu morao živeti ne jedan ljubomoran muž

483. [RiO-sve.txt](#): ! Sećam se kako smo Šarlota i ja navalile na dudinjke kad smo ono jedan jedini put bile kod njega ! <Ima>tamo i jedan golubarnik, nekoliko čarobnih ribnjaka i jedan divan jaz; jednom rečju, sve što vam

484. [Lalka1_SbL.txt](#):nu moga plana i jedan izvor zarade za kapitale iz naše zemlje. Drugi izvor je trgovina s Rusijom. <Ima>tamo robe koja se traži kod nas, a jevtina je Društvo koje bi se bavilo njome moglo bi imati godiš

485. [Lalka1_SbL.txt](#):od naših dobavljača ! . . . - Dućan znam, veoma lep, - reče gospođica Izabela, zamislivši se. - <Ima>tamo **stari pomoćnik**, koji liči pomalo na osobenjaka, ali neobično prijazan...Ah , čini mi se

ИМА + ИХ + *коју*

319. [zemlja.txt](#):uzetnija dela mora računati na svežije mrtvace. Svi nisu Magi. ima spletenih, bolesnih mrtvacu. <Ima>ih koji polude. Tad nastupaju Psihijatri za mrtve. Njihova je dužnost da upute nesrećnike, da ih

23. [Afrika-lat.txt](#):o ima mnogo jači fetiš, ili da se on o svoj ogrešio. Treba videti koliko nege traži jedan fetiš. <Ima>ih koje treba sklanjati od nečistih mesta, druge od vode, treće od pogleda raznih životinja. Pre

579. [hobiti.txt](#):sećam se kao da su mi njegove oči na potiljku. ""Ovo je hladno, pusto mesto", reče Bombur. "<Ima>recimo, šta da se pije, ali ne vidim ni traga kakvoj hrani. Zmaj bi uvek morao biti gladan u

ПИТАЊА

40. [hazarski.txt](#):koji je sredinom X veka pisao hazarskom kralju moledi ga da mu odgovori na slededa pitanja: 1. <Ima>li bilo gde na svetu jevrejske države? 2. Kako su Jevreji došli u Hazariju? 3. Kako se odigrao

45. [an-nikolic.xml](#):ajni da je Karadžid, moj pomoćnik, od toga pravio igru za vreme mirnijih dežurstava. Pitao bi: - <Ima>li **i jednog** čoveka u Peći i bližoj okolini o kome ti ama baš ništa negativno ne znaš, Krečko ? – Sv

134. [Tis Upot n.txt](#):u na njoj, odlazeći na front, grčili svoju poslednju životnu volju. Sve same senke, i glasovi. <Ima>li **ičeg** čvrstog na ovoj zemlji, ima li ičeg što stoji neizmenljivo, na što možeš pomisliti a da i

239. [kafka_n.txt](#):darica označitelja, metafore i igre reči). Idi za suprotnim snom: stvarati postajanje malim. (<Ima>li **ikakve** nade za filozofiju, koja je dugo bila zvanični i referencijalni žanr? Iskoristimo današ

ПРИМЕРИ С БИЛО

БИЛО + ИХ + pridev/prilog/iz-/koji+i koji

108. [predator.txt](#):- Ja, Marija, ok, to je anarhistički skvot -, objasnila joj je Ulrike prilikom jedne posete. - <Bilo>ih je na desetine svuda unaokolo, ali u poslednje vreme sve ih je manje i manje -, dodala je i sl

105. [Sudbine_n.txt](#):g, izlomljenog venca kuća odmah ispod vrha. Komandant bataljona prebrojao je pravougaonike kuća. <Bilo>ih je dvanaest, koliko je i naznačeno ispod skice. Ispod skice bio je ispisan i broj stanovnika,

106. [UPotpalub.txt](#):pstvenom sinu od Lazarovih roditelja, i poziv nije hteo da uzme u ruke. Pozivari su se smeškali. <Bilo>ih je dvojica: jedan je nosio farmerke i dugi kaput, drugi je bio u uniformi JNA.

24. [an-nikolic.xml](#):ami. Tako je i bilo. Sve. Smelo i hitro. Samo je jedno bilo čudno: konj je stajao kao ukopan. <Bilo>je još nešto: svet koji se zgusnuo na džadi i pred kućama u Ciganskoj mali nije se ni pomakao, nit

BILO + JE + tada /NECEG + U

33. [Ponedeljak.txt](#):k ložio na Riječanke. Čudno seme je tamo bilo posejano. Kao i u Splitu. O Zagrebu da ne govori. <Bilo>je nečeg u njihovom govoru, hodu, snebivanju. Stopirao je od Beograda do Rovinja ne bi li našao

65. [bespuce.txt](#):ikom, u punim zvucima, poslije sušnih, izgorjelih dana, u njedra zagorjelih i okorjelih polja. <Bilo>je u toj kiši nešto prljavo i jadno, u tim tankim i uskim mlazovima koji se kvase i gube u nemirni

50. [hazarski.txt](#):a slova. Slike Nikona Sevasta bile su lepše zimi, na odsjaju snežne beline, no leti 'na suncu. <Bilo>je tada u njima neke gorčine, kao da su u pomrčini slikane, nekih osmeha na licima koji su se u a

107. [Sudbine_n.txt](#):uh je mirisao na zimu, iako je bio tek septembar. Iz bioskopa "Koloseum" izlazili su gledaoci. <Bilo>ih je malo. Žureći kućama u to neprijatno veče, brzo su se rasturali. David Blanuša izašao je me

BILO + je +(tu) I

132. [Sudbine_n.txt](#):oređivati. Najzad se raspao u nepravilna ostrvca. Ljudi su, nagađali zašto su ih Nemci sakupli. <Bilo>je logičnih i manje logičnih mišljenja, bilo je pesimizma i optimizma, ali sve što se govorilo no

19. [rastko02_n.txt](#):ak. I Gota je bilo zaostalih posle Alarika i Teodorika, rasejanih po Iliriku, Balkanu, Meziji. <Bilo>je i libanskog plemena Vardariota, što ih je oko Aksiosa naseljavao Teofil: sve nesavladljivi i b

20. [an-nikolic.xml](#):Kosovo i Metohiju, obilazio zanatske zadruge, poljoprivredna dobra, šumska gazdinstva u Rugovi. <Bilo>je i preterivanja u tome, sad vidim. Jednom smo čak dali u Jedinstvu kritički osvrt na rad "moga

62. [vezirovSL.txt](#):m imamu, potcenjujudi ga i nalazedi da su vesti o njemu bile veće od njega. Većina, ali ne svi. <Bilo>je tu i nekoliko iskusnijih i pronicljivijih ljudi, "dobrih poznavalaca vremena ",

BILO + JE + pridev/ + IMENICA u jed./imenica u jed + kada

123. [Sudbine_n.txt](#):ao ravni Donji grad. - Budi ozbiljan - rekao mu je Vili Pfefer, otresavši mu ovlaš sneg sa leđa. <Bilo>je hladno. Posle podne je palo nešto snega. Bio je hladan i suv. Kada je on prestao, počeo je v

153. [an-andric1.xml](#):u. Nakon duga vremena i napora on se nađe na rubu ravnice na kojoj već davno nije bilo žive duše. <Bilo>je tamno. Osjeti ravno i tvrdo tlo pod nogama i tek tada iznemože potpuno . On pade na koljena, do

113. [UPotpalub.txt](#):udi telo kao da joj, zapravo, ne pripada. Smešio sam se pravo u san koji nas je loše razdvajao. <Bilo>je čudno, jer nikada se Anđela i ja, kao u tom neobičnom času, nismo tako dobro razumeli. Zevnu
18. [strah.txt](#):o iz kočije. Šest belih konja stajali su mirno, dok su kočijaš i moj sluga spremali drugi točak. <Bilo>je hladno jutro; nikada neću saznati zašto me uvek nagovore da pođem na put u cik zore kad ja mrzi
49. [strah.txt](#):m, što zbog udaljavanja, one glasove sam sve slabije razaznavala. Odjednom sam ugledala svetlo. <Bilo>je slabo i nimalo blizu, ali je bilo svetlo. Nadala sam se, svetlo dana. Bili smo sasvim blizu
11. [vezirovSL.txt](#):edi, zanesen i nepomičan, vezir je preturao s dlana na dlan kaleme svih vrsta, boja i veličina. <Bilo>je bledožutih, gotovo belih, bilo je od crvenkastih i rumenih do potpuno crnih i sjajnih kao kalj
66. [Afrika-lat.txt](#):dvorište neke fantastične kuće na čardake, i verande, oko koje se tiskale inače crnačke kolibe. <Bilo>je vazdan nepravilnih, uglastih dvorišta, gde su se veliki i deca izležavali ili kretali slabo osv
69. [Afrika-lat.txt](#):da se ovo niti predaje, niti odbija, živeći i dalje u nekom produžetku vrele ritmične trzavice. <Bilo>je veličanstvenih, nagih devojačkih tela koja su ostajala uz mene, niti svesna, niti začuđena,
22. [Afrika-lat.txt](#):d samo, kao kakvo veliko derište, tiho jecao i gledao u Na sa mržnjom. Niko nije rekao ni reči. <Bilo>je jasno da se ostali Crni nisu čudili što je N. napao na njihovog saputnika; već što ga posle ne
44. [strah.txt](#):budala! Magla se nije razilazila, kao ni mrak, i slabo sam šta video dalje od dve - tri stope. <Bilo>je ponižavajuće da sedim i čekam ispred kapije. Jer, čekanje je uvek ponižavajuće, ma šta čekali
25. [hazarski.txt](#):da joj izvida tugu. On je zagrlji, odvede u ložnicu i pusti tek kad se hrtovi vratiše iz lisica. <Bilo>je jutro kada se oprostiše, a uveče pastiri nađoše kraj Dunava hrtove kako cvile i pred njima mladu

BILO + JE + IMENICA u mnoz.

100. [rastko02_n.txt](#):čovjek (možda se zvao Ilija, Miloš ili Nabor, ne znam više) koji se jednom nađe na raskrsnici. <Bilo>tri puta, na tri puta tri tablice. Na prvoj tablici: ko pođe ovuda, oženiće se.
30. [Afrika-lat.txt](#):ane između sebe svetlim mišicama; ljudi počеше igrati sve pijanije, da bi ih pozvali na veselje. <Bilo>je mladića, na primer dobri i polusumanuti Butu, koji su igrali kao da nogama biju pirinač, i dr
13. [vezirovSL.txt](#): Tu je bilo hartije iz svih krajeva sveta: kineske, mletačke, francuske, holandske, nemačke. <Bilo>je divita raznih veličina, od metala, od žada, od naročito preparirane kože. Vezir sam nije mno

BILO + JE + DOVOLJNO SAMO DA

16. [Afrika-lat.txt](#):tano. Docnije sam želeo da vidim igru dva Njamu, za koje su svi seljani znali da žive međ njima. <Bilo>je dovoljno da samo odredim veličinu nagrade. Šef sela je naredio tam - tam i rekao da de Njamu bi

17. [strah.txt](#):koji je bio očigledan. Krenuo sam prema Madam de Pompadur i u nekoliko koraka se našao pored nje. <Bilo>je dovoljno samo da je navedem da progovori, glas Marije Avguste lako bih prepoznao. - Gadna oluj

121. [Sav Unv7 n.txt](#):lene uši i nogom, i levom i desnom, glavom, leđima, ramenima, grudima ubacivao loptu u mrežu. <Bilo>je dovoljno da se naš centarfor, naša devetka trgne, razigra pa da utakmicu reši za nekoliko minu

BILO +je + MNOGO stvari/POPRILIČNO žena/samo POVREMENO bombardovanja

31. [rastk01 n.txt](#):kroz hodničid, dragi gospodine. Uđosmo u sobu dosta prostranu i svetlu, skoro u sobu nove kuće. <Bilo>je mnogo stvari u njoj i sav slobodan prostor između njih zauzimao je veliki sto. Ono što je iznen

45. [strah.txt](#): Pošao sam da tražim Mariju Avgustu. Hteo sam da otkrijem koja je od prurušenih osoba princeza. <Bilo>je poprilično žena, neke od njih su sigurno bili muškarci, u to nisam sumnjao, ali sam vrlo sumn

48. [strah.txt](#):ade od jedva mesec dana, a da Turci nijednom nisu ni pokušali da izvedu neposredni napad na grad. <Bilo>je samo povremenih bombardovanja, i to iz loših turskih topova koji su se često rascvetavali i bil

ДОДАТАК -Примери за специфичну употребу глагола имати, форма 'има'.

150. [tasana.txt](#):slab "?" Što ga ne leče? (Prekida): A jesi li bio na groblju? Kako grobovi? Gore li kandila? <Ima>li **zejtina**? Da se nije koje ugasilo? JOVAN Sve je, sve je kako treba. Gore kandila. Juče sam b

56. [rastk01 n.txt](#):eže, kad padaju u vodu, i vesla, i tek se onda pojavljuju barke i ribari iza trave i trske. - - <Ima>li **ribe**? - - Vrlo malo, mladi gospodine. - - Ali će za večeru biti dovoljno? - - Možda. Produž

248. [mm.xml](#):e vode - - zamoli Berlioz. - - Nema kisele - - odgovori žena iz kioska, zbog nečeg uvređena. - - <Ima>li **piva**? - - promuklim glasom zamoli Bezdomni. - - Pivo stiže doveče - - odgovori žena. - - A št

149. [famabicikl.xml](#):stove, ne shvatajući nijednu reč zunjeno odmahuju glavom i ne znaju šta bi s tim uopšte uradili. <Ima>li **vede ironije** od činjenice da se za popularizaciju i afirmaciju ove ideologije godinama ulazu sil

136. [hasanagin.txt](#):a pričanje! HUSO: Dokle si jahao? SULjO: Dokle mi je rečeno. Sve dok ih nisam ugledo. AHMED: <Ima>li **ih mnogo**? SULjO: Biće ih preko hiljade! HUSO: Znači oko dvesta. AHMED : A videste li jutros

139. [kr_pal_gr.txt](#):i kad sam je kupio, a sad bi lepo u sirotište, pa bez brige do smrti. Nato, ne ljuti se. . . <Ima>li **još malo od** one moje otpremnine? - - Oboje plaču. Nata nekada nije imala srca, ali staroj Nat

3.-95. [SaSilamaNe.xml](#):da će se on ipak usuditi da ode od moje mame? Znete li ko je sad tamo ? Stari Irac, Irčev otac. <Ima>**ved dva dana da** dolazi kod nas. Nisam mislila da dosađujem sa takvim stvarima, - obrati se ona Ir

71. [Afrika-lat.txt](#):ljana kao obična rutina. Nekoliko belaca koji žive u Tabuu retko se poveravaju veštini urođenika. <Ima>**samo deset godina da** se cela bela vlast Tabua utopila na očigled sve publike jednog broda kome je do

82. [rastk01_n.txt](#):je teško. Možda vam je i lakše što možete da kažete. - - Lakše mi je. - - Vi ? - - Ja? O, ja! <Ima>**šest godina od tada**, i više i ne bih, može biti, želela da se udam za njega, da je slobodan ! Sa
67. [Afrika-lat.txt](#):šinstva uprazne. Izgleda da svakom prilikom treba dati nov dokaz durašnosti i novu ljudsku žrtvu. <Ima>**nekoliko godina da** je administrator Prugo načinio jednu veliku aferu povodom jednoga od dvanaest ta
352. [horla.txt](#):u , rekoh kaluđeru koji mi je bio vodič: "Oče, kako mora da vam je lepo ovde! "On odgovori: "<Ima>**mnogo vetra**, gospodine"- i počesmo da razgovaramo gledajući plimu kako raste, juri po pesku i pr
213. [Džud.xml](#):ruba mesto, i neće biti baš prijatno za decu, ali to će nam dati vremena da nađemo podesan stan. <Ima>>**dosta stanova u predgrađima**, mom starom kraju Virsavejn. Doručkuj sad sa mnom, kad si ovde, pti
214. [Old_SbL.txt](#):de. Glupo je ne nadati se. Pored toga, smatram to za greh. Ne razmišljaj o grehu, pomisli on. <Ima>**dovoljno problema i bez greha**. A i onako za sve to nemam razumevanja. Nemam razumevanja a nisam si
321. [mingus01_n.txt](#):da požurimo nazad i zaključamo lovu pre nego što se natrpaju tamo . . . Nesa, mi smo, otvaraj! <Ima>**ih preko dvadeset**. Hajde, da zatvorimo sve suvišno u drugu sobu. ""Već smo to uradile, dragi
308. [mingus01_n.txt](#):To sam ja, Tedi! Pustite me! ""Šta? Čoveče, jesi li lud? ""Šta je na ovom poslužavniku?<Ima>**hrane**. Gladni smo. ""Posluži se, al 'ostavi vino. Dao, Tedi. ""Hej , super! - losos,
97. [Sudbine_n.txt](#):ih mojih komada, ali neka ostanu. Sada i tako nemam ništa da radim kući .Uzedu ih kada treba. <Ima>**vremena**. Odskrinuo je vrata magacina i provirio unutra. Ponovo je oživeo: - Tu je! Tu je taj špu
579. [hobiti.txt](#):sedam se kao da su mi njegove oči na potiljku. ""Ovo je hladno , pusto mesto ", reče Bombur. "<Ima>, recimo, **šta da se pije, ali ne vidim ni traga kakvoj hrani**. Zmaj bi uvek morao biti gladan u
42. [SaSilamaNe.xml](#):koji nije podnosio suze. On se bojao da ne nastupi što god još gore, i preplašenim glasom upita: - <Ima>**li gde god telefona u kući**; možda bi trebalo pozvati i doktora ? - Ne, ostavite, - prekidega Ira
236. [kos_price.txt](#):da prostitute, samo kroz buline šalvare. Arnautin bacio revolver u vodu, pa svi u Gilane u sud. "<Ima>**li Turaka**, ne dajte, kaurin sve pobi, eto i žene!". . . Uхватиše njegova sina. Kadija mu pon
336. [horla.txt](#):a uzberem jagode i jedem ih! I odem Berem jagode i jedem ih! O , Bože moj! Moj Bože! Moj Bože! <Ima>li Boga? Ako ga ima, neka me oslobodi, neka me spase, neka mi pomogne! Oprosti! Milost! Sami
141. [necista_krv.xml](#):kujne i čisto ustuknu ispred Sofke. Ali Sofka je, pokazujući gore na očevu sobu, samo upita: - <Ima>**li koga?** - Sam je. Sofka se pope. Ispred vrata vide samo njegove poređane cipele i već poče da dr
455. [MAN-sve.txt](#):ri ne divim, da to ne poštujem i da se upola ne odlučim da se i sam zaredim i počnem propovedati. <Ima>**nečega u toj rečitosti s predikaonice**, kad je ona zaista rečitost koja zaslužuje najviše pohvale i
456. [GiP-sve.txt](#):ikad ne budete sveštenik i da je na osnovu toga nađeno neko kompromisno rešenje. - Čuli ste i to ! <Ima>**neke istine i u tome**. Sećate se šta sam vam pričao o tome kad smo prvi put razgovarali. Sad su ve

64. [vezirovSL.txt](#):čajni seljaci trče i dovikuju po imenu svoje usplahirene konje ne bi li ih umirili i zaustavili. (<Ima>nečeg vrlo bolnog u liku seljaka koji, raskrečenih nogu i raširenih ruku, istrčava i staje pred sv

309. [zemlja.txt](#):mlade biljke i životinje ili deca ne stradaju. Ostaju nepovređeni. A ljudi neki da, a neki ne. <Ima>i iznenađenja. Dešava se da se, po svojoj magiji slavni, Mitre, očajnički bore, uzaludno teže

Специфична употреба с Било

BILO + J+ BILO + OKO + BROJ casova

43. [rastk01_n.txt](#):sam kafu u jednoj od dve krčmice na pristaništu, zatim sam izašao na onaj molo što je na koljima. <Bilo>je oko sedam časova, ali još sasvim daleko od večeri; mogao sam da vidim, jasno ispod sebe, žur

122. [Sudbine_n.txt](#):oba bila je prazna. Krevet je bio nedirnut. Majstor Franc je otišao u kuhinju da pogleda na sat. <Bilo>je dva posle ponodi. Još uvek više uznemiren zaboravljenim snom no nečim određenim što se moglo de

154. [Sudbine_n.txt](#):njega, razbio ih prema svojim evidencionim listama, upisao gde je šta trebalo i pogledao na sat. <Bilo>je tek sedam. Obično je dolazio oko devet ujutro, izuzev nedeljom, koju je uzimao kao svoj slobo

BILO + je + To + 1432/izdanje/logički tačno/mirno/mračno mesto/ovako/kada/u početku, trenutku

51. [strah.txt](#):I što je najbolje od svega, odbrana je minirala turske rovove koji su bili opasno blizu tvrđave. <Bilo>je to 1439, zaslugom Xona Vrana koji je zanat učio u Italiji. U to vreme , Italijani su bili glav

53. [strah.txt](#):stioni, kurtine i slične, meni nevažne stvari. Osim nacрта, na stolu je ležala i jedna knjiga. <Bilo>je to izdanje maršala Vobana: Odbrana i napad mesta. Tu knjigu mi je zbunjeni Šmidlin ved preporu

54. [strah.txt](#):genau? - upitao sam. Grom je riknuo. - Nije ni važno, pošto se ne radi o njemu - odgovorio je. <Bilo>je to logički savršeno tačno, ali nisam bio zadovoljan. Zato sam đavo . - Radi se o golubovima .

55. [strah.txt](#):je, ipak. Sa njom su bile još dve žene. Nosile su nekakve posude i zavežljaje. Namirisao sam. <Bilo>je to miro. Dakle, pošle su da okupaju i miropomažu telo. Znači, ni one nisu verovala u vaskrse

56. [strah.txt](#):ckim. On je hrabro išao nekoliko koraka ispred nas. Ispršen. Brzo smo se našli ispred vodenice. <Bilo>je to mračno mesto u svako doba dana i u svako doba godine. Točak je bio crn, glomazan, truo. V

57. [hazarski.txt](#):im pričama, Masudi je potpuno odustao od svoga HAZARSKOG REČNIKA i nikada mu se više nije vratio. <Bilo>je to ovako. Bili su pali na konak, mrak je vejao u crvenkastim pahuljama i Masudi je na svojoj p

59. [strah.txt](#): , ali umetnost sam izmislio ja. - Verujem ti, umetnost je đavolska rabota. Sevnula je munja. - <Bilo>je to u početku, kada su ljudi isterani iz raja prvi put spoznali patnju. Odmah su postali zli i

60. [hazarski.txt](#):im su govorili anđeli, ali se poslednjih godina života u dubokoj starosti Bekrijev stil promenio. <Bilo>je to u trenutku kad je počeo hraniti svoju šezdeset sedmu godinu, bio je delav, levoruk i desnon

157. [kr_pal_gr.txt](#):nje gos - Tošino kao obično, on je glasao sa svojom ženom protiv svoga predloga, i čestitao joj. <Bilo>je to jednog septembra meseca, pred kraj već, kad je pozna jesen na pragu, i kad je veće kao nod

160. [UPotpalub.txt](#):nizu kuršlusa desio se kad me je, kao nehajno, ali zapravo nespretno, upitao: "Koga viđaš? "<Bilo>je to pitanje koje bi lako izrekao neko ko se upravo vratio sa dugog studijskog boravka u inostranst

161. [necista krv.xml](#):a, izgubila bi se, ali ona, gnušajudi se, samo ga odbaci od sebe i izađe, zakopčavajudi se. V <Bilo>je to pred Uskrs. Sofka, kao uvek uoči tih velikih praznika , ništa nije radila dole u kujni, ve

BILO + je VAŽNO biti vidjen

67. [Ponedeljak.txt](#):ama. Oni su slušali disko - muziku i ložili se na Travoltu iz filma - Groznica subotnje večeri - . <Bilo>je važno videti i biti viđen, kao uostalom i danas. Tu, u blizini, na platou Filozofskog fakult

BILO je za (DOVOLJNO)

73. [Ponedeljak.txt](#):viziji ili radiju. Tih su dana sasvim solidno živeli od prikupljanja nagrada za poštene nalazače .<Bilo>je za cirku i za pljuge. Sponzorivali su drugove tih gladnih godina , tako da ih ovi nisu previše

112. [Sudbine_n.txt](#): ti još dobar dečko - rekao je, skoro povrativši dah. - Dobar, veliki dečko! Ovo mu se svidelo. <Bilo>je čak bolje od komandirove ironije. Vrata poslastičarnice su se otvorila i odjednom žurno zatvori

114. [kr_pal_gr.txt](#): otalnu rezignaciju, i da se smirim, i da više ništa ne tražim i ne čekam . - - Ama, čoveče! - - <Bilo>je da su čoveka osudili na smrt, i ved je pred pušćanim cevima stojao, pa spasen; poslat u Sibir

131. [put_poz_S.txt](#): te Šopalovid ! Ja sam Vasilije Šopalovid, vođa trupe! MILUN (građanima) : Razlaz! JELISAVETA: <Bilo>je krajnje vreme da nas neko uzme u zaštitu! MILUN: Pokažite mi vaše ausvajse! SOFIJA (još uvek

139. [Sudbine_n.txt](#):om, sa žutom kudicom čuvara, s travom u dvorištu magacina, sa šibljem i bagremovima iza ograde. <Bilo>je podne. David je zaključao

БИОГРАФИЈА

Бранка Младеновић је мастер енглеског језика, професор енглеског језика и књижевности, и професор филозофије.

Рођена је у Земуну 17.04.1956. године.

Земунску гимназију завршила је 1975. године, а 1981 завршила основне академске студије на Филозофском факултету у Београду, одсек Филозофија и стекла звање професор филозофије. Радила је 1982-1991. у Графичкој школи на Новом Београду као професор Филозофије и логике. Од 1991. до 1998. живела са породицом (муж и двоје деце) у Монтреалу, Канада.

Школске 1999/2000. уписала на Филолошком факултету у Београду студиј енглеског језика и књижевности, будући да је остала без посла као наставник филозофије. Основне академске студије на групи за Енглески језик и књижевност завршила 2007. године, а 2009. одбранила мастер рад на групи за Енглески језик и књижевност и уписала докторске студије на истом факултету. Од 2007-2011. радила на одрђено време по основном школама као наставник енглеског језика.

А од 2011-2014. ради као менаџер и лектор часописа YUJOR (Yugoslav Journal for Operational Research), чији је издавач ФОН (Факултет Организационих Наука) у Београду.

Изјава о ауторству

Потписани-а Бранка Л. Младеновић

Број уписа 0809/Д

Изјављујем

Да је докторска дисертација под насловом

КВАНТИФИКАЦИЈА И ЕГЗИСТЕНЦИЈА

ПРОБЛЕМИ ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНЕ КВАНТИФИКАЦИЈЕ У СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗ

- Резултат сопственог истраживачког рада,
- Да предложена дисертација у целини ни у деловима није била предложена за добијање било које дипломе према студијским програмима других високошколских установа,
- Да су резултати коректно наведени и
- Да нисам кршио/ла ауторска права и користио интелектуалну својину других лица.

У Београду, 19.12.2016

Потпис докторанда

Бранка Младеновић

Изјава о истоветности штампане и електронске верзије
докторског рада

Име и презиме аутора Бранка Младеновић
Број уписа 0809/Д
Студијски програм ЈКК - ДАС (модул: Језик)
Наслов рада КВАНТИФИКАЦИЈА И ЕГЗИСТЕНЦИЈА -Проблеми егзистенцијалне
квантификације у српском и енглеском језику
Ментор Проф. др Милош Ковачевић

Потписани Бранка Л. Младеновић

Изјављујем да је штампана верзија мог докторског рада истоветна електронској верзији коју сам предао/ла за објављивање на порталу Дигиталног репозиторијума Универзитета у Београду.

Дозвољавам да се објаве моји лични подаци везани за добијање академског звања доктора наука, као што су име и презиме, година и место рођења и датум одбране рада.

Ови лични подаци могу се објавити на мрежним страницама дигиталне библиотеке, у електронском каталогу и у публикацијама Универзитета у Београду.

У Београду, 19.12.2016

Потпис докторанда

Бранка Младеновић

Изјава о коришћењу

Овлашћујем Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“ да у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду унесе моју докторску дисертацију под насловом:

КВАНТИФИКАЦИЈА И ЕГЗИСТЕНЦИЈА

ПРОБЛЕМИ ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНЕ КВАНТИФИКАЦИЈЕ У СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗИКУ

Која је моје ауторско дело.

Дисертацију са свим прилозима предао/ла сам у електронском формату погодном за трајно архивирање.

Моју докторску дисертацију похрањену у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду могу да користе сви који поштују одредбе садржане у одабраном типу лиценце Креативне заједнице (Creative Commons) за коју сам се одлучио/ла.

1. Ауторство
2. Ауторство – некомерцијално
3. Ауторство – некомерцијално – без прераде
4. Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима
5. Ауторство – без прераде
6. Ауторство – делити под истим условима

(молимо да заокружите само једну од шест понуђених лиценци, кратак опис лиценци дат је на полеђини листа).

У Београду, 19.12.2016

Потпис докторанда

Бранка Марковић